

ITALIJA / POTEM KO JE ZAVRNILA KOMPROMISNI PREDLOG MINISTRskega SVETA

SKP odrekla podporo vladi in prisilila Prodijsko k odstopu

Predsednik republike Scalfaro bo danes začel posvetovanja
Zaenkrat omejena škoda na trgih z upanjem v tehnično vlado
Razburjenje v sindikatih, zaskrbljenost v zvezi industrijcev

Burkaški misterij

BOJAN BREZIGAR

Usoda se včasih res kruto poigra z ljudmi. Včerajšnji dan bi moral biti velik praznik za vso italijansko levico. Nobelova nagrada za književnost, ki jo je prejel Dario Fo, je namreč priznanje zgodovinskega pomena za tisto levico, ki jo je dolgoletna demokristjanska hegemonija izrinila ne le od oblasti, ampak tudi od prisotnosti v širši javnosti: petnajstletna prepoved Foju, da nastopa na televiziji, je bilo dejanje, vredno totalitarnega režima, dogodek v sramoto državi, ki sama sebe ima za demokratično.

Casi so se spremenili, padel je berlinski zid in sedaj je Fo nepricakovano prejel priznanje, ki ni ovrednotilo le njegove sedanje literarne ustvarjalnosti, ampak je nagrada za življenjsko delo. Komisija, ki podeljuje Nobelove nagrade, je torej zadela v živo, kot je to že pogosto naredila v preteklosti.

Vendar nam danes ni do tega, da bi pisali o genezi podeljevanja Nobelovih nagrad. Vrnili se bomo torej k začetni ugotovitvi, da bi namreč moral biti včerajšnji dan velik praznik za italijansko levico.

Za koga, bo sedaj kdo radovedno vprašal. Kajti v času, ko so tiskovne agencije poročale o Nobelovi nagradi za tega eminentnega predstavnika italijanske levice, se je v palati Montecitorio odvijalo zadnje poglavje razkola, ki se je začel s padcem berlinskega zidu, pod zvezdico pa je tlel že dolga leta, skoraj tri desetletja, vse od vojske zasedbe Českoslovaske. Doslej so kljub razlikam vselej nekako zakrpal zavezništva in nedavna manifestacija proti secesiji je v Milanu združila - z Dariom Fojem, ironija usode! - obe stranki italijanske levice in sindikalno gibanje. Na krhkem zavezništvu med temi komponentami levice in tistim delom katoliške in liberalne sredine, ki ne soglaša z liberalizmom Thatcherjeve in Reagana, kakršnega zagovarja Berlusconi, je bila osnovana Prodijska vlada.

Včeraj je Bertinotti dokončno pokopal enotnost levice in Prodijsko vlado.

Odgovornost za razpad enotnosti levice je treba pripisati Bertinottiju ne toliko zaradi spora z Demokratično stranko levice - med strankami se pač to dogaja - ampak predvsem zaradi njegovega ostrega napada na sindikalno gibanje, ki je v težkem obdobju tranzicije odgovorno zastopalo splošne interese države pred specifičnimi interesi posameznih sektorjev družbe, zavedajoč se, da vsi interesi države - padec inflacije, skrcenje državnega pramnjkljaja, splošna gospodarska rast, nizanje obrestne mere, stabilizacija vrednosti lire - sovpadajo z realnimi interesi slehernega državljana, vsake družine v italijanski republiki. Te uspehe priznavajo Prodijski vladi vsi, v svetu vsi veliki liderji in ekonomisti, v Italiji pa s stisnjenimi zobmi celo številni predstavniki opozicije. Zaradi teh uspehov velja Prodijska vlada za najboljšo v zgodovini italijanske republike.

Prav glede na to ne more biti v tem skromnem finančnem zakonu resničnih razlogov za povzročitev vladne krize. Bertinottijeva odgovornost za padec vlade je mogoče moralno manj markantna od odgovornosti za razkol v levici - v Italiji smo zamenjali že skoraj 50 vlad - politično pa zelo huda, kajti odpira krizo v koclživem trenutku evropskega integracijskega procesa, ki naj bi - in upamo, da bo - polnopravno vključil Italijo v širšo evropsko gospodarsko, socialno in politično stvarnost.

Romano Prodi je dejal, da je to najbolj nora kriza na svetu. In na misel pride najbolj znano Fojevo delo, Burkaški misterij. Res, nekaj misterioznega je tudi v tej krizi, a žal nič burkaskega; samo tragično.

RIM - Romano Prodi je včeraj odstopil. To je storil po krajši razpravi v poslanski zbornici, med katero je Stranka komunistične prenovne predložila politični dokument, pravo nezaupnico vladi Oljke, ki je tako tudi formalno ostala brez parlamentarne večine. Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro je sprejel Prodijski odstop in takoj napovedal posvetovanja, ki se bodo začela danes, končala pa v ponedeljek. Državni poglavar je dal vedeti, da bo skusal do zadnjega prepričati razpust parlamenta in predčasne politične volitve.

Premier je v zbornici se enkrat ponudil roko Bertinottijevi stranki, ki pa je z nacelnikom poslanske skupine Oliviero Diliberto negativno odgovorila na se zadnjo možnost za dialog. Demokratična stranka levice je prepričana, da so predčasne volitve v teh okoliščinah praktično neizbežne. Ljudska stranka in Lamberto Dini pa menita, da lahko parlament se reši to zakonodajno dobo. V Polu svobosčin so zelo previdni, čeprav se tudi Gianfranco Fini prepirčuje, da so volitve najverjetnejša rešitev.

Poleg politične krize se je včeraj razplamtela tudi kriza v odnosu med Komunistično prenovno in sindikati, v prvi vrsti s tajnikom CGIL Cofferatijem. Le-ta zavrača napade neokomunistov in jih primerja z napadi Pola svobosčin in Severne lige, Cossutta pa postavlja sindikat na isto raven z evropskimi bankami, nasprotnika torej.

Sindikati so pozitivno ocenili novosti, ki jih je Prodi napovedal v svojem govoru glede reforme socialne varnosti, očitno pa niso zadovoljile Bertinottijevе stranke. Glede razpleta krize so se tajniki CGIL, CISL in UIL opredelili za hitro rešitev: zavlačevanje bi bilo usodno in je zato primerneje razpisati predčasne volitve, meni Cofferati. Padec Prodijske vlade bo imel seveda zelo boleče posledice tudi v odnosih med SKP in DSL. Voditelji Hrasta menijo, da je Fausto Bertinotti prevzel zgodovinsko odgovornost za krizo, ki bo imela razdiralne odnose na vse levičarsko gibanje.

Na finančnih in valutnih trgih se je včerajšnji razplet krize povezal z negativnimi dogajanjem na mednarodnih trgih, vendar je imela eksplozivna mešanica veliko manjši učinek, kot bi bilo pričakovati. Tako kot do zadnjega niso verjeli v krizo, zdaj trgi očitno ne verjamejo v razpust parlamenta, ampak upajo v hitro rešitev krize, po možnosti s tehnično rešitvijo, za katero brez ovinkov predlagajo tudi pravega moza: zakladnega ministra Ciampi.

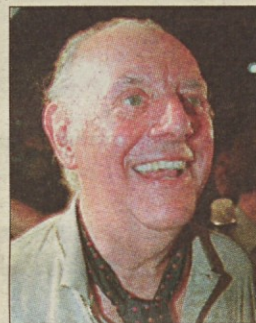
Veliko presenečenje, vznemirjenost in tudi odkrito obzaloževanje je Prodijski odstop povzročil v evropskih prestolnicah, kjer se bojijo, da bi tezaive Italije škodile izvajanju programa za uvajanje evra, poleg tega, da bi utegnile kompromitirati uspehe, ki jih je dosegla Prodijska vlada.

Na 2. in 3. strani

Dario Fo Nobelov nagrajenec

STOCKHOLM - Svedski akademiki so dodelili Nobelovo nagrado za književnost Dariu Foju, ker je že 30 let pomembna osebnost evropskega gledališča, v svojih komično-jedkih tekstih pa kaže izredno občutljivost za sibejske.

Na 11. strani

142 dvojezičnih tabel kot opozorilo

CELOVEC - Koroski Slovenci so 25-letnico nasilne odstranitve dvojezičnih krajevnih napisov leta 1972 »praznovali« na svoj način: več slovenskih organizacij je včeraj izvedlo miroljubno demonstracijo pod geslom »vidna dvojezičnost«.

Na 4. strani

Slovenski gostinci iz FJK na Gost Turu

MARIBOR - Na sejmu Gost Tur v Mariboru so včeraj predstavili turistično in gostinsko ponudbo Slovencev v Italiji, nastopil pa je tudi moski pevski zbor Skala iz Gabrij in priznani harmonikar Denis Novato.

Na 4. strani

Slovenija in njeno prilagajanje Evropi

TRST - Analiza razmer ter cilji ekonomske politike slovenske vlade v perspektivi vključevanja v EU so bile glavne teme včerajšnjega dopoldanskega dela dvodnevne mednarodne posveta o poslovnih možnostih v Srednjevzhodni Evropi.

Na 13. strani

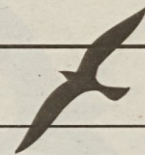
SSG: Tri sestre za začetek sezone

TRST - V Kulturnem domu v Trstu bo drevi premiera Cehove drame Tri sestre, s katero se začne letošnja sezona Slovenskega stalnega gledališča. Delo je režiral Dušan Mlakar, za scene je poskrbel Marjan Kravos, za kostume Marija Vidau, v njem pa nastopa »okrepljen« domaći ansambel (f. KROMA).

Na 10. strani

KONEC PRVE VLADE OLJKE / PO POLITIČNI NEZAUPNICI STRANKE KOMUNISTIČNE PRENOVE

Romano Prodi prisiljen k odstopu Na obzorju predčasne volitve

RIM - Romano Prodi je včeraj popoldne odstopil in tako naredil konec prvi vladi levsredinske koalicije Oljke. Vladna kriza je logična posledica politične nezaupnice Prodiu, ki jo je Stranka komunistične prenovе tudi formalno predložila v poslanski zbornici. Premier se je ob odobravanju Oljke, a tudi večine poslancev Pola svobosčin, odpovedal glasovanju in se odpravil na Kvirinal, kjer je pred državnim poglavarjem formalno odstopil. Oscar L. Scalfaro se mu je zahvalil za opravljeno delo in ga prosil, naj ostane v Palacu Chigi za opravljanje tekocih poslov, posvetovanja za novo vlado pa bo začel že danes.

Takoj po Prodijevem odstopu so se začeli vsestranski pogovori o političnih perspektivah. DSL in nekatere komponente Oljke so mnenja, da so predčasne volitve neizbežne, Ljudska stranka in sredinske sile levsredinskega zavezništva (v prvi vrsti Lamberto Dini) pa pritiskajo za novo, čravno tehnično vlado, ki bi pripeljala državo v Evropo. To stališče v glavnem zagovarja tudi Pol svobosčin.

Predsednik Scalfaro, ki, kot znano, noče takojšnjih volitev, je sinoči znova potrdil, da bo imel o tem v vsakem primeru zadnjo in odločilno besedo parlament, ki je po ustavi edini za to pristojen. Marsikdo ima vtis, da se Kvirinalu nikamor ne mudi in da bo Scalfaro do zadnjega skušal preprečiti razpust parlamenta.

Prodi, ki je začel svoj govor točno opoldne, je prišel v poslansko zbornico brez kakršnega koli sporazuma s komunisti, ki so vsekakor že jutraj z Armandom Cossutto dali vedeti, da je kriza praktično neizbežna. Premier je, kljub zelo temnim oblakom, pripravljen trezen in politično zelo uravnotežen govor, ki je izzvenel kot zadnja ponudba Oljke SKP, a ne za ceno odstopanja od vladnega programa. Posvetil je pozornost predvsem gospodarskim in socialnim temam, tistim, ki so najbolj pri srcu Bertinottijevi stranki, začeni s reformo socialne države, boju proti brezposelnosti in možnosti uvedbe skrajšane delovnega urnika. Pokazal je pripravljenost za dialog, a hkrati odločno potrdil zvestobo usmeritvi, po kateri naj bi Italija polnopravno pristopila v evropsko monetarno unijo. S svojim posegom pa ni preprečil komunistov.

Vladno krizo je politično proglasil načelnik poslancev SKP Oliviero Diliberto, ki je naprtil Prodiu in njegovi vladi vse odgovornosti za razkol. Komunisti so od ministrskega predsednika pričakovali jasne besede o vsebinski spremembi finančnega zakona, ki po njihovem mnenju prizadene in močno oskuduje sibe sloje, kar velja tudi za napovedano pokojninsko reformo. Oljka je bila in je ostala popolnoma gluha do naših zahtev - je se dejal Diliberto - kar nas prisili, da zapustimo vladno zavezništvo. Slo je za pravo politično nezaupnico Prodiu (SKP je, kot rečeno, predložila svojo resolucijo), ki je pokopala se zadnji kanc upanja v pozitiven razplet krize. S posegom predsed-

nika poslancev je bilo debate v zbornici politično gledano praktično konec. Lider Ljudske stranke Franco Marini, ki je do zadnjega skušal posredovati med Prodiem in Bertinottijem, je moral kloniti pred dogajanjem, čeprav je prepričan, da se Italija lahko se izogne predčasnim volitvam. V to možnost zelo malo verjame Fabio Mussi (SKP), ki je obtožil Komunistično prenovo neodgovornosti in nepremišljenosti ter ji naprtil vso odgovornost za zgodovinski razdor na levi.

Beppe Pisanu (Forza Italia) in Giuseppe Tatarella (Nacionalno zavezništvo) nista kazala navdušenja nad vladno krizo, prav nasprotno. Na-

Danes prva posvetovanja predsednika republike

RIM - Predsednik republike Scalfaro bo danes začel uradna posvetovanja za sestavo morebitne nove vlade. Popoldne bo sprejel predsednika senata Mancina in zbornice Violanteja, do ponedeljka zastopnike vseh parlamentarnih skupin, v torek pa bosta na vrsti nekdanja državna poglavarja Leone in Cossiga. V soboto se bo posvetoval s SKP, v ponedeljek pa z Oljko in Polom svobosčin.

padala sta sicer Prodi, a v isti sapi tudi Bertinottija, ki nosi po njunem največ odgovornosti, če bo Italija zaradi krize zamudila vlak za Evropo. Desnica kaže skrajno previdnost, tudi zato, ker se precej boji morebitnih volitev, kar velja še posebno za Silvia Berlusconi, ki predlaga vlado za Evropo, brez Lige in Bertinottija. O volitvah pa začeni nekoliko jasneje govoriti Gianfranco Fini, medtem ko so nekdanji demokristjani CCD in CDU prepričani, da volitev ne bo.

Edini, ki se je med razpravo kolikor toliko pohvalno izrekel o potezi SKP, je bil Umberto Bossi, ki je v primeru takojšnjih volitev izključil možnost povzeta s Kartelom svobosčin. »Senatur« je prepričan, da bi Liga z volitvami pridobila in spet postala jezik na tehnični med Oljko in desnosredinskim zavezništvom. Da predstavljajo volitve edini resnični izhod iz sedanje krizne situacije pa je trdno prepričan Južnotirolska ljudska stranka (SVP).

RIM / 500 PRODIJEVIH DNI

Vlada se je k zaupnici zatekla 23-krat

RIM - Prodijska vlada je svojo dejavnost pričela 18. maja lani, ko je prisegla pred predsednikom države, 24. maja je prejela zaupnico v senatu in 31. maja v poslanski zbornici. Prodi je med drugim podčrtal, da morajo biti v prvi skupini držav Evropske unije, ki bodo sprejele skupno valuto.

19. junij: vlada je sprejela prvi korektivni manever pri javnih finančah za 16 tisoč milijard lir.

27. junij: vlada je odobrila dokument o ekonomsko-finančnem programu s smernicami manevra, ki naj bi ga odobrili septembra.

24. september: vlada, sindikati ter delodajalci so dosegli dogovor glede zaposlovanja.

27. september: ministrski svet je odobril ekonomsko-finančni manever za 62.500 milijard lir. Cilj je bila potreba, da v razmerju primanjkljaj - notranji bruto proizvod pristanejo pri 3%.

9. november: Pol svobosčin je v Rimu priredil veliko demonstracijo proti manevru, opozicija je protestirala tudi v parlamentu in 11. novembra se Pol svobosčin in Severna liga nista več udeležila glasovanja.

14. november: odstopil je minister za javna dela Antonio Di Pietro, njegovo mesto je prevzel Paolo Costa.

30. december: vlada je odobrila tako imenovani »veledekret« z davčnimi ukrepi za preko 4.300 milijard lir (uvedli so t.i. »evrodavek«).

6. marec 1997: na zahtevo predsednika republike Scalfara so se na Kvirinalu sestali Prodi in nekateri ministri, ki so obravnavali vprašanje zaposlovanja. Čez nekaj dni, 21. marca, je vlada odobrila dekret o zaposlovanju (»paket Treu«, ki je 18. junija postal zakon). Dekret med drugim predvideva izredni načrt za 100 tisoč delovnih mest.

11. marec: parlament je dokončno odobril zakonski osnutek ministra Bassaninija o decentralizaciji in javni upravi.

22. marec: sindikati so v Rimu priredili veliko demonstracijo, od vlade so zahtevali izvajanje »dogovora o delu«.

27. marec: vlada je odobrila korektivni manever za 15.500 milijard lir.

8.-9. april: v parlamentarni debati o misiji v Albaniji se je SKP v senatu vzdržala, v poslanski zbornici pa se je Pol svobosčin sporazumel z vladno koalicijo (z izjemo SKP) za skupno resolucijo.

10.-12. april: med parlamentarno razpravo o vladnem programu je Prodi dobil zaupnico od vseh strank, ki so ga dotlej podpirale. Skupno se je vlada k zaupnici zatekla 23-krat.

28. september: vlada je odobrila ekonomsko-finančni manever za leto 1988 (okrog 25 tisoč milijard). Istega dne je Bertinotti sporočil, da bo SKP glasovala proti manevru.

9. oktober: po 11 dneh pogajanj je Prodi odstopil.

»Razporoka« med DSL in SKP odpira zelo globoke rane

RIM - Včerajšnji dan bo gotovo ostal v zgodovini kot eden najbolj crnih in tragicnih za italijansko levico, ki se je z leti (zlasti po razpustu KPI in v manjši meri po razkroju PSI) locila na več duš in komponent. Kljub različnim idejnim in ideološkim usmeritvam se je levica lani združila v podporo koaliciji

Oljke, po locitvah iz prejšnjih let pa je sedaj prislo do prave »razporoke« z neprevidljivimi posledicami. Nekateri so mnenja, da bi lahko razkol med SKP in DSL na nek način preprečili, drugi pa so prepričani, da je bil neizogiben in da bo sedaj končno prislo do razčiscenja ter jasne ločnice med reformistično in komunistično dušo italijanske levice. Kakorkoli že, bo padec Prodijske vlade zelo boleče vplival na celotno levičarsko gibanje.

Najbolj kritični do »nekdanjega sopotnika in zaveznika« so pri Hrastu, kjer vsi (tudi notranja levica) enoglasno obtožujejo Fausta Bertinottija, da je samovoljno in popolnoma neupravičeno povzročil Prodijev odstop. Massimo D'Alema in Walter Veltroni sta prepričana, da bi SKP sprožila krizo tudi v primeru, ko bi vlada ugodila vsem njenim zahtevam, začeni s radikalno spremembo finančnega zakona. Slo je za hladno in cinčno politično gesto, ki odgovarja nejasnemu političnemu nacrtnu SKP, je dejal podpredsednik vlade, ki je bil - z razliko od D'Alema - med najbolj vnetimi zagovorniki sporazuma z Bertinottijem, tudi za celo popuščanja. Kar je najbolj razburilo voditelje DSL pa je bil napad na CGIL in na njenega tajnika Sergia Cofferattija.

Bertinotti in njegovi so v predk-

riznem obdobju postavili na zatožno klop predvsem vlado ter so zelo posredno odgovarjali na ostre kritike iz vrst DSL. Komunistični voditelji so raje vzeli na muho CGIL in ji očitali vse večjo podrejenost Prodiu in Oljki, v morebitni volilni kampanji pa je seveda pričakovati zelo ostro polemiko na levi. V dnevih pred krizo je imel človek vtis, da se je Bertinotti - če izvzamemo napade na CGIL - posvetil predvsem utrditvi notranje enotnosti v stranki, predvsem pa v njenih vodstvenih telesih. Očitno ni hotel ponoviti znane izkušnje iz časov Dinijeve vlade, ki je povzročila razkol med poslanci in senatorji SKP ter oblikovanje »Gibanja komunistov za enotnost«, ki so se kasneje vključili v Oljko.

Notranjih oporečnikov v SKP tokrat ni bilo, če izvzamemo osamljeno stališče podpredsednice senata Ersilie Salvato. Slednja se je že pred dnevi javno opredelila proti vladi krizi, včeraj je svoje stališče podkrepila z očitkom svojim strankarskim tovarisem, da so izstopili iz večinske koalicije, ne da bi upoštevali razdalnih posledic te geste, ki bo - tako meni Salvato - v tem trenutku le okrepila desnico in Severno ligo. Parlamentarka iz Neaplja vsekakor ne bo izstopila iz stranke.

Na morebitnih predcasnih volitvah ne bo več zavezništva med Oljko in SKP, ki je omogočilo Prodijsko zmago. V drugi polovici novembra bodo v nekaterih velikih mestih (npr. v Rimu, Neaplju, Genovi in Benetkah) upravne volitve, za katere so komunisti in Oljka v glavnem že dosegli sporazum. Včerajšnja »razporoka« pa ponovno odpira tudi to poglavje.

TRGI IN EKONOMIJA / DELNIŠKI TRG, DRŽAVNE VREDNOTNICE IN LIRA POD MOČNIM PRITISKOM

Milanska borza ublažila strmoglavljenje z upanjem na dogovor o tehnični vladi

Po skoraj 4-odstotnem padcu Mibtel pristal pri 2, 85% - Marka najvišja v zadnjih štirih mesecih

MILAN, RIM - Dobro se je izteklo. V ta stavek lahko strnemo smisel včerajšnjega dneva na italijanskih finančnih trgih, ki je bil nedvomno eden najtežjih v zadnjih letih. Veliko operativ in investitorjev si je po zaprtju trgov oddahnilo, posebno na borzi so nestrpnost čakali na zvonec, ki označuje konec borznega sestanka. Ta je namreč oznanil tudi konec tveganja, da bi eksplodirala zelo nevarna mešanica: kriza Prodijske vlade, padec Wall Streeta, zvišanje kratkoročnih obrestnih stopenj v Nemčiji in drugod po Evropi, osibitev lire in morča tudi evro brez Italije. Ta mešanica bi kaj lahko povzročila strmoglavljenje trgov, ki se je za nekaj časa tudi napovedovalo: ko je Prodi napovedal odstop, se je Mibtel znižal za skoraj štiri odstotke, a je v končnici omejil izgubo na 2, 85 odstotka (Mib-30 -3, 13%). Marka se je hitro povzpela proti 990 liram in dosegla najvišjo kotacijo v zadnjih štirih mesecih, medtem ko so se

pogodbe futures na državne certifikate sicer pocenile, a so razvrednotenje omejile.

Na koncu je obračun dneva na trgih sicer izrazil negativno, vendar ne dramatično, kot bi lahko bil: v desetih dneh tveganja vladne krize (od trenutka, ko je vlada sprejela finančni zakon) je indeks Mibtel izgubil pet odstotkov, kapitalizacija borze - ki ni nič drugega kot merilo »bogastva« delniškega trga - pa se je osiromasila za skoraj 28 tisoč milijard lir. Znesek, pa čeprav teoretičen, ki je bil sezgan na ognjišču vladne krize, je večji kot vrednost finančnega zakona, ki ga je včeraj »sežgal« Bertinotti.

Milanska »Piazza Affari« je včeraj prezvela sestanek, ki bo gotovo ostal v analih kot najbolj frenetičen in z drugo najtežjo izgubo v tem letu. Rahlo več kot včeraj (-2, 85%) je borza izgubila le 1. oktobra (-2, 94%), po prvem Bertinottijevem »ne« za finančni zakon. Velik padec takoj po Prodijski napovedi

odstopa je v zdnjem delu borznega sestanka zavrl Silvio Berlusconi, ko je predlagal oblikovanje široke vladne koalicije za Evropo in nakazal možnost preprecitve volitev. To je namreč tisto, kar trge najbolj vznemirja. Bolje tehnična vlada kot volitev, je bilo slišati včeraj na trgih, ki upajo v hitro rešitev krize, da ne bi Italija zamudila vlak za Evropo. Se več, predlagajo, da bi tehnično vlado vodila »prestizna osebnost«, ki je hkrati kompetentna in uživa mednarodni ugled. Če potem povprašate za ime, brokerji nimajo problemov: Carlo Azeglio Ciampi. Kakorkoli že, tisto, kar trge najbolj vznemirja, je odlašanje z rešitvijo krize, kajti v »brezvladju« pridejo na svoj račun spekulanti, pravi sakali v primerih nestabilnosti države žrtve.

V italijanskih proizvodnih krogih je Prodijski odstop povročil v glavnem vznemirjenje, nekaj pa je bilo tudi rekacij v slogu »kolikor slabše, toliko bolje«. Vse stanovske

organizacije pa so tako kot trgi pričale, da je treba krizo rešiti čimprej. Confindustria je ves čas svarila pred popačenjem finančnega zakona, zato je včeraj dala vedeti, da je boljše kriza kot da bi ugodili zahtevam neokomunistov. Zdaj morajo politične in institucionalne sile poskrbeti za odobritev finančnega zakona, da ne bi zavrgli vsega, kar je bilo uresničeno v imenu Evrope, meni organizacija italijanskih industrijcev, ki pa v uradni noti poudarja, da to prav nič ne zmanjšuje njene globoke zaskrbljenosti zaradi krize Prodijske vlade.

Prav odobritev finančnega zakona oziroma nevarnost začasnega bilančnega obdobja je bila že včeraj v razpravi pristojnih ministrov in izvedencev, ki jih upravičeno skrbi odnos, ki ga bodo do tega vprašanja zavzeli trgi. V prihodnjih urah bi se morala vzporedno z razvojem krize nakazati tudi rešitev za to občutljivo področje.

TUJINA / ŠTEVILNI ODMEVI

Med presenečenjem in skrbjo, da ne bi zapravili uspehov

BONN, PARIZ, WASHINGTON - Slaba novica za Evropo, ravnodušnost v ZDA. Iz Washingtona je bil prvi odmev na Prodijski odstop uraden, saj je tamkajšnja vlada zagotovila, da je pripravljena na sodelovanje z vsako vlado, ki bo imenovana v Italiji. Glasnik state departementa James Rubin je dodal, da je kriza notranja stvar neke druge države, o kateri ZDA nočejo soditi, zagotavljajo pa popolno sodelovanje in enak interes ne glede na vlado, ki bo oblikovana.

Francoski socialisti obzalujejo Prodijski odstop, do katerega je prišlo »v trenutku, ko je njegova vlada popeljala Italijo na pot resanacije in nacionalne kohezije«. Glavni sekretar stranke Francois Hollande je dodal, da upa v takšno rešitev krize, ki bo Italiji omogočila izpeljati do konca evropske izbire in hkrati voditi politiko boja proti brezposelnosti in socialnemu neravnovesju. Da je Prodijski odstop slaba novica za Evropo, je dejal tudi predsednik francoske in evropske ljudske stranke Francois Bayrou, ki se posebej obzaluje poraz tako pogumnega državnika, kot je Prodi.

Se več je bilo že včeraj odmevov iz Nemčije, kjer so nad krizo izredno presenečeni. Karl Lemers, tesni sodelavec kanclerja Kohla, je sinoči izjavil, da kriza ne sme kompromitirati italijanskih uspehov v prizadevanjih za stabilizacijo. V tiskovni noti Kohlove stranke CDU pa je posebej receno, da je Prodijski odstop vreden velikega obžalovanja, saj je italijanskemu premieru uspelo zagotoviti politično, ekonomsko in socialno stabilnost v državi. Svojo politično usodo je Romano Prodi zastavil za reforme, ki so neizbežne za prihodnost Italije in za njeno sodelovanje v evropski monetarni uniji, dodaja nota CDU.

Zacuda je med evropskimi partnerji Italije največ zaskrbljenosti prav v Nemčiji, od koder prihajajo tudi velike pohvale za delo Prodijske vlade. V največjih nemških bankah se niso mogli precuditi včerajšnjemu dogajanju v Italiji, po Prodijskem odstopu pa je takoj prevladalo upanje v tako rešitev krize, ki ne bo kompromitirala doseženih rezultatov. V Deutsche bank, največji privatni banki v Nemčiji, so posvarili pred nevarnostjo, da bi politične teze povzročile škodo pripravam za uvedbo evra, na Prodijski naslov pa je prišla pohvala, da je dosegel resnično velike rezultate.

»Da so se Italijani prehitro zadovoljili z doseženim?« je vprašanje, ki ga zastavlja Frankfurter Allgemeine Zeitung v članku z naslovom Italija se igra s svojo kredibilnostjo. Zdaj se bodo evropski partnerji Italije morali hočeš nočeš spet spraševati, koliko trajajo rimske vlade, dodaja casnik. Ekonomski Handelsblatt ugotavlja, da je vzrok za krizo zaveznitvo z anahronistično silo, kakršna je Komunistična prenova, ker Oljka ni imela druge izbire. Za Süddeutsche Zeitung je srž krize neokomunistični revolt, ki je zajel tudi sindikate in ki so ga porodila stara trenja med obema levima političnima formacijama. In končno se Frankfurter Rundschau, ki ugotavlja, da so DSL, Zeleni in levi katoliki predolgo podcenjevali nevarnost vladne krize, kar pa zadeva njeno rešitev, casnik meni, da to ni nujno tudi konec zakonodajne dobe, ker bi lahko oblikovali tehnično vlado, ki bi jo vodila Ciampi ali Dini, če že ne celo sam Prodi.

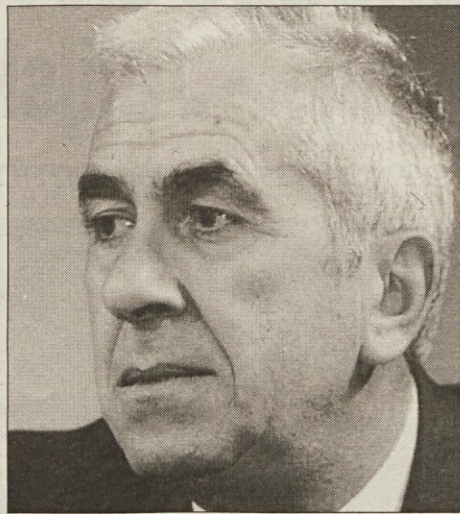
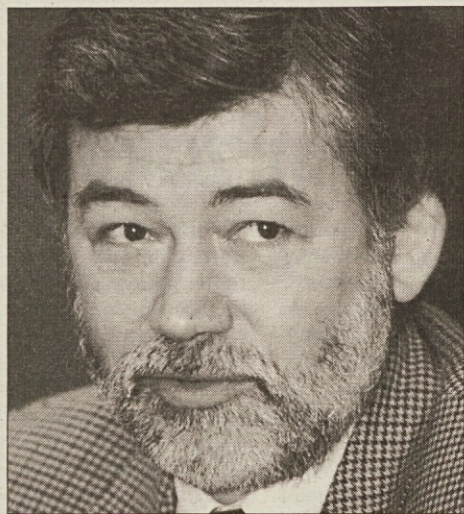
V krogih španske ljudske stranke premiera Aznarja prevladuje optimizem za rešitev italijanske krize, čeprav (za notranjo uporabo) poudarjajo, kako pomembna je politična stabilnost v tem odločilnem trenutku, ko si evropske države krajajo svojo prihodnost. Kriza se bo resila, dodajajo, toda Italija tvega izgubo dragocenega časa, njen primer pa kaže, da v primeru prevlade pristanskih interesov izgubi vsa Evropa.

»Bertinotti je nekompetenten demagog,« je s svojim običajnim stilom, ki ne pozna ovinkarjenja, izjavil nobelovec Franco Modigliani. »Edina pozitivna plat te krize, ki jo je hotela skupina nesrečnikov, je ta, da smo se jih rešili. Doslej je bilo le malo takih, ki so imeli pogum to jasno povedati, zdaj pa vsi vedo, da Bertinotti ne razume prav ničesar o ekonomiji. Dokaz je njegova obramba pokojnin po končani delovni dobi, ki jih je treba ukiniti, in ideja, da je mogoče skrajšati delovni čas brez znižanja plač. V tem primeru bi se namreč inflacija takoj prebudila in Italija bi se vrnila v pogubne razmere sedemdesetih let.«

OB POLITIČNI KRIZI / NAPETOST V ODNOSIH KOMUNISTOV S SINDIKATI

Sindikat ceni Prodijske predloge Čelni spopad z Bertinottijevo stranko

Cofferati (CGIL): »SKP nas napada kot Pol svoboščin in Severna liga«

RIM - Politika kriza kaže svoje posledice tudi znotraj levega sindikata CGIL in v odnosih najmočnejše italijanske sindikalne organizacije s Stranko komunistične prenove. Ko so ostali predstavniki dovcerajsnje levosredinske večine ploskali Fabiu Mussiju, ki je pohvalil kot sprejemljivo zadržanje sicer »trdega« sindikata kovinarjev FIOM-CGIL, so bili poslanci SKP v sosednjih klopih demonstrativno negibni. Vsedržavnega tajnika CGIL Sergio Cofferati, ki je z njemu lastno navidezno odmaknjenost sledil televizijskemu prenosu parlamentarne razprave v svojem uradu v središču Rima, pa je izrazil začudenje nad enim samim dogodkom v poslanski zbornici: »To je prvič, da parlament ploska sindikatu,« je ocenil aplavz, ki ga je požel Romano Prodi, ko je citiral pozitivno vlogo

sindikata: in tudi v tem primeru so komunisti bili križem rok.

Razporoko s sindikati je kmalu zatem formalno zapečatil se sam predsednik SKP, Armando Cossutta s svojo oceno krize: »Vlada je padla, ker se je Prodi moral podrediti vetu sindikatov in evropskih bank...« Sindikat kot evropske banke, kot nasprotnik torej, meni komunistični predsednik; ob vladni krizi je torej razplamtel tudi huda kriza v odnosih sindikatov in v prvi vrsti levicarskega sindikata CGIL s stranko, ki ima veliko svojih predstavnikov v tem sindikatu. Težko je oceniti danes, kakšne bodo posledice znotraj sindikalnih organizacij, očitno pa je, da bo levica placala ceno razkola tudi na tej ravni.

Pomembno posredniško vlogo je v urah pred odstopom Prodijske vlade odigral kovinarski sin-

dikat FIOM, ki je do zadnjega »pritiskal« na Bertinottija, naj ne bi sprožil krize. Vsedržavni tajnik FIOM Sabattini in tajnik piemontske, to je najmočnejše deželne organizacije FIOM Cremaschi, ki sicer nasprotujeta Cofferatijevi »mehki« liniji do pokojnin, sta kljub vsemu ocenila Prodijski poseg v poslanski zbornici in vrsto novih predlogov glede delovnega urnika, pokojnin, socialnega in zdravstvenega varstva kot »odločilen korak naprej«, in to sporočila Bertinottiju. Tudi tajništva FIOM iz Emilije - Romagne, Lombardije in Kampanije so nastopila v tem smislu, vodstvo SK pa je ocenilo povsem drugače in sicer povsem negativno Prodijske predloge. Po izidu glasovanja je Cremaschi izjavil, da »spostuje« sklep SKP, čeprav ga Bertinotti »ni preprical«.

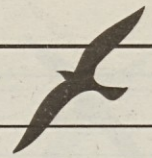
Po polurnem sestanku za zaprtimi vrati so se vsedržavni tajniki CGIL, CISL in UIL Cofferati, D'Antoni in Larizza srečali z novinarji: treba je hitrega in jasnega ukrepanja v zvezi s krizo, ker sicer grozijo hude posledice za upokojece, za delavce in za sibejšje sloje nasploh, menijo sindikalni voditelji. Za D'Antonija Evropa terja od Italije politično stabilnost, rešitev pa je sedaj v

Scalfarovih rokah. Cofferati se boji zavlačevanja krize in podpira predčasne volitve, Bertinottijeve napade pa zavrača zelo ostro: »Treba je zavrniti vsak napad na vlogo sindikatov in na njihovo avtonomijo: strupene napade smo že doživeli z drugih strani, glej Pol svoboščin in Severno ligo...«

Kakšne pa so reakcije sindikalne baze? V tovarni Alfa Romeo v Pomiglianu pri Neaplju je veliko delavcev izrazilo podporno liderju SKP: »Bravo Fausto, Bertinotti brani interese delavcev bolj kot sindikat,« je povedal eden od sindikalnih predstavnikov. V obratu Alfa Romeo v Areseju pri Milanu pa so sindikalni predstavniki zaprepaščeni: »Ne morem razumeti zadržanja SKP,« je izjavil priletni delavec, ki čaka na upokojitve. V turinskem sedežu CGIL, ki je sorazmerno najbolj množični italijanski sindikat, da mu pravijo »rdeči kit«, je uradnica izrazila svojo tesnobo: »Grozijo nevarnost, da predamo državo desnici, z vsemi posledicami, ki iz tega izvirajo. Hudo mi je, ko pomislim, da nas je porazila sama levica.« V Firencah so enotna sindikalna predstavništva večjih tovarn nemudoma sklicala prvo protestno manifestacijo proti vladni krizi, ki se je odvila v večernih urah.

Deželni tajniki CGIL Furlanije - Julijske krajine in pokrajinski tajniki Trsta, Gorice, Vidma in Poredenona so v skupni izjavi zavrnil Bertinottijeve večkratne napade na sindikat in predvsem na tajnika Cofferatija. »Za formalno nadutostjo« pišejo predstavniki sindikata, »se skriva politična vsebina, ki kaže na nesporeljivo pojmovanje sindikata in njegove avtonomije.« Deželni predstavniki CGIL izražajo tudi pozitivno oceno o vsebini včerajšnjih predlogov danes že bivšega predsednika Prodijske vlade glede socialne, pokojnin in zdravstvenega zavarovanja.

CELOVEC / MANIFESTACIJA KOROŠKIH SLOVENCEV PRED SEDEŽEM KOROŠKE DEŽELNE VLADE

142 dvojezičnih tabel kot opozorilo na neizpolnjene obveze do manjšine

Govora Nantija Olipa in Andreja Wakouniga - Solidarnost svetovalca SVP Huberta Frasnelli

CELOVEC - Koroški Slovenci so 25-letnico nasilne odstranitve dvojezičnih krajevnih napisov leta 1972 po vsej Južni Koroski »praznovali« na svoj način: več slovenskih organizacij je včeraj popoldne izvedlo miroljubno demonstracijo pod geslom »vidna dvojezičnost« in pred poslopje urada koroške deželne vlade položilo 142 dvojezičnih krajevnih tabel z imeni tistih dvojezičnih vasi in krajev, ki so sicer omenjeni v zakonu o dvojezičnih napisih iz leta 1972, toda nimajo dvojezičnega napisa ali so sploh ostali brez vsakršnega napisa.

V imenu pobudnikov demonstracije sta pred sedežem koroške vlade spregovorila predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev Nanti Olip in Enotne liste Andrej Wakounig, in poudarila, da je namen akcije, po 25 letih vrniti Koroski vidna znamenja, vidne simbole, dvojezičnosti dežele, sožitja, razumevanja in

presejanja meja, odgovorne politike na deželni in zvezni ravni pa opozoriti, da z odlasanjem in neizpolnjevanjem zakonskih obveznosti soodgovarajo za krivico, ki je v škodo slovenski narodni skupnosti na Koroskem. Hkrati so predstavniku urada koroške deželne vlade in vodji biroja za koroške Slovence Karlu Anderwaldu izročili peticijo, v kateri pozivajo koroško vlado ter zvezno vlado na Dunaju, naj končno uredi zakon o dvojezičnih krajevnih napisih ter tudi vsa ostala odprta vprašanja v zvezi z dvojezičnostjo na Koroskem. Torej vprašanje otroških vrtcev, uporabe slovensčine pred uradi in sodisci, itd.

Akcija, ki jo je koroški deželni glavar v torek posej koroške vlade zaradi časovne blizine do današnjega praznovanja 77. obletnice koroškega plebiscita označil za »provokacijo z napačno izpovedjo in ob napačnem času« (in si s tem zagotovil

posebno pohvalo s strani nemškonacionalnih organizacij na Koroskem - op. ured.), je potekala mirno. Celovčani so shod med Mohorjevo hišo in sedežem deželne vlade spremljali z zanimanjem, do pojavov nestrpnosti ali celo agresij proti približno dvesto mirnim demonstrantom ni prišlo. Demonstracijo je vrhu tega scitila tudi močna prisotnost varnostnikov. Demonstracijo so zaključili na vrtu Mohorjeve hiše s »praznikom vidne dvojezičnosti«.

Kot smo že poročali, je miroljubna akcija se posebej po ostrem napadu koroškega deželnega glavarja na organizatorje bila delezna široke podpore in solidarnosti več mednarodnih manjšinskih in človekoljubnih organizacij sirom Evrope (FUENS, EBLUL, Družba za ogrožene narode, itd.), ostalih manjšin v Avstriji ter tudi organizacij Južnih Tirolcev in Ladincev, ter tudi vidnih politikov Zelenih in Liberalnega foru-

S 142 dvojezičnimi krajevnimi tablamami so koroški Slovenci včeraj opozorili deželno in zvezno vlado na še vedno neizpolnjene manjšinske pravice.

ma. Druga osrednja politična organizacija koroških Slovencev, Zveza slovenskih organizacij, pa uradno ni sodelovala, ker ni bila vključena v priprave in s tem tudi ni imela možnost sooblikovanja

prireditve, je pojasnil njen predsednik in predsednik sosveta za koroške Slovence pri Uradu zveznega kanclerja Marjan Sturm.

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev

Nanti Olip je v svojem govoru na demonstraciji in tudi v odprtem pismu odgovoril na očitke deželnega glavarja Zernattu in jih odločno zavrnil. V pismu se posebej poudarja, da je Narodni svet koroških

Slovencev organizacija, ki jo podpira več tisoč koroških Slovencev in Slovenk in zato ni izoliran znotraj manjšine, na očitke, da NSKS ni pripravljen na dialog z deželnimi in zveznimi oblastmi, pa je odgovoril s povabilom deželnemu glavarju, naj se čimprej udeleži naslednjega zasedanja Zbora narodnih predstavnikov NSKS.

Izjave koroškega deželnega glavarja Christofa Zernatta, da pomeni zahteva do legitimne pravice etničnih skupin izzivanje prebivalcev Koroske, so na Južnem Tirolskem sprejeli s strahom, je včeraj povedal poslanec v južnotirolskem deželnem parlamentu Hubert Frasnelli. Le če bodo etnične skupine upostevane, je mogoče po Frasnellijevem mnenju začeti z dolgoročnim evropskim mirovnim procesom. Zastita manjšin je kazalec civilizacijske stopnje skupnega zivljenja, je se poudaril Frasnelli.

Ivan Lukan

MARIBOR / VČERAJ NA SEJMU GOST TUR

Predstavili ponudbo slovenskih gostincev iz Furlanije - Julijske krajine

Enogastronske dobrote je spremljal vesel glas harmonike Denisa Novata

MARIBOR - Včeraj so na sejmu Gost Tur v Mariboru predstavili turistično in gostinstvo ponudbo Slovencev v Italiji. Na skupnem programu je nastopil moski pevski zbor Skala iz Gabrij, nato priznani harmonikar Denis Novato in številno predstavništvo gostincev in turističnih agencij iz vrst Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in Slovenskega gospodarskega združenja Gorica. Prisotnim častnikarjem, turističnim operaterjem in gostom so spregovorili lastnik potovalnega in turističnega urada Aurora Viaggi Egon Kraus, tudi v imenu Borisa Nanuta od Agencije Gotour, ki sta se oba udeležila Slovenske turistične borze na samem sejmu, vinar gradnik Alojz Figelj iz Oslavja tudi v imenu ostalih brislih vinar gradnikov in Konzorcija vina Kras. Gostinka Marija Primosig iz Klobučica je prikazala Vabilo na kosilo v Nadiške doline, načelnik goriskih gostincev Avgustin Devetak krajevno ponudbo, predsednik tržaskih gostincev Lino Doljak pa Vinsko pot terana. Ves program je vodil organizacijski tajnik SDGZ Davorin Devetak.

Sledila je degustacija značilnih primorskih jedi ter brislih in kraskih vin, ob pečenem in surovem prsutu, so ponudili se značilni kraski sir Tabar, slane slaščice pekarnice Ota iz Boljuna, gubanico in štruklje »Giuditta Teresa« iz Benecije. Kulturni in enogastronski program je svojsko dopolnjevala knjiga uspešnica »Je več dnevou ku klobas«, ki sta jo predstavila, kar v na-

rodnih nosah, avtorica Vesna Gustin Grilanc in urednik Andrej Furlan. V standu (Ne) Znanost Zamejstvo je razstavil svoje izvrzne izdelke umetnostni obrtnik Pavel Hrovatni.

Na prijetnem pomenku po predstavitvi se je pomudil tudi predsednik Turistične zveze Slovenije Marjan Rožic, ki je poudaril pomen te prve predstavitve zamejskega turističnega potenciala in povedal, da je izvršni

odbor TZS odobril predlog torkove otvoritvene okrogle mize o ustanovitvi v okviru Turistične zveze posebnega odbora za sodelovanje z zamejskimi Slovenci na področju turizma, v katerem naj bi bili predstavniki Slovencev iz obeh strani meje.

Slovenski gostinci so se posebno zahvalili organizatorju njihovega nastopa na letošnjem Gost Turju, Slovenski turistični zvezi v

pricakovanju, da se bo ta prvi korak obrestoval. Slovenski hoteli, gostilne, restavracije, agencije in drugi obrati so na razpolago gostom iz matice pri njihovem odkrivanju zamejstva in sosednjih držav.

Danes, v petek, 10. 10., je na vrsti tržaški in rezijski dan: nastopili bodo folklorna skupina St. lodi, tamburaška skupina KD F. Prešeren iz Boljuna in folklorna skupina iz Rezijske.

Davorin Devetak

ŠPETER / NA OBISKU PRI SSK

Caveri: Kriza ogroža tudi zaščitni zakon

SPETER - V dvorani občinskega sveta v Spetru je bilo včeraj večer srečanje s poslancem Union Valdostane Caverijem, ki ga je organizirala Slovenska skupnost. Prisotni so z minuto molka najprej počastili spomin na senatorja Darka Bratinca, ki je bil v isti dvorani se pred mesecem dni koordinator večera o zaščiti. Po uvodnih besedah Gianpaola Goriupa in spetskega zupana Firmina Mariniga, je gosta predstavil deželni tajnik SSK Martin Breclj. Dejal je, da je vladna kriza postavila v veliko negotovost tudi potek razprave o zaščitnem zakonu, vendar ostajajo predlagane rešitve veljavne tudi za naprej.

Poslanec Caveri je navedel vrsto opazanj, izkušenj in vtisov o manjšinskem vprašanju nasploh ter pri tem poudaril potrebo po urenitvi dejanskega federalizma, brez katerega italijanska demokratična ureditev nima gotove bodočnosti. Izrazil je obžalovanje, da je prišlo do vladne krize ravno v trenutku, ko je v parlamentu za reševanje manjšinskega vprašanja vladala posebno zanimanje.

Caveri se je kritično izrazil o delu dvodomne komisije, ki je po njegovi oceni obravnavala manjšinsko problematiko

absolutno nezadostno.

»Treba je imeti pogum, da se ustava spremeni bolj korenito in njen 6. člen, ki govori o manjšinah je treba na novo napisati ter opremiti s konkretnimi obvezami«, je dejal poslanec UV in pri tem za manjšine poudaril tudi pomen izkoriščanja mednarodnega prava.

Caveri je bil kritičen tudi do dežele Furlanije Julijske krajine, ki za reševanje manjšinskega vprašanja ni izkoristila priložnosti, ki jo ima s svojim posebnim statutom. »Se zlasti v zadnjih mesecih se sicer množijo srečanja, na katerih avtonomne dežele poudarjajo potrebo po obnavljanju svojih statotov in navajajo prisotnost manjšin, kot enega izmed osnovnih razlogov. Ampak tam, kjer se deželna avtonomija lahko izvaja, pa pogosto ni rezultatov«, je ugotavljal Caveri.

Glede perspektive zaščitnega zakona je Caveri izrazil upanje, da se čimprej spet vzpostavijo pogoji za odobritev okvirnega zaščitnega zakona. Poslanec je dejal, da je o nekakšni možnosti balkanizacije v Italiji morda pretirano govoriti, vendar perspektive za demokratični sistem niso dobre, če ne bodo rešena vprašanja, ki so odprta že desetletja. Duško Udovčić

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET / RAZBURLJIVA SEJA, POLEMIKE IN PREPIRI

Univerza za sedaj še ne bo gradila športnega centra na Kolonkovcu

CUS bo moral v skladu z novim regulacijskim načrtom predložiti nove izvršilne projekte

Tržaški občinski svet se ni opredelil o gradnji športnega centra CUS-a na Kolonkovcu in je raje počakal polnoč, ko je zapadel stari regulacijski nacrt in stopil v veljavo novi, ki potrjuje dose-danjo namembnost tega območja. Nekaj minut pred polnočjo je vsekakor zupan Riccardo Illy umaknil upravni sklep, s katerim je Občina privo-lila v nacrt univerzitetne-ga krožka. Skupščina je s svojim zadržanjem usta-vila nove gradnje na Ko-lonkovcu, a le do tre-nutka, ko bo CUS (če sploh bo) predložil nove izvršilne nacрте, za kar bo potreboval najmanj nekaj mesecev. V tem času se lahko vsekakor se mar-sikaj zgodi.

Razprava v skupščini je bila vse prej kot umirjena in trezna. V bistvu je slo za boj s časom med tistimi, ki so hoteli odo-britev nacрта na osnovi starega regulacijskega nacрта in tistimi, ki so temu iz raznorodnih razlo-gov nasprotovali. Med prvimi so bili gotovo zu-pan, odbor, svetovalci Il-lyjeve liste, nekateri sve-tovalci Oljke in desnice, nacrtu CUS pa so odkri-to nasprotovali SKP, Nord libero, SSK, zeleni in Paolo Sardos Alberti-ni (Forza Italia). Ustvari-la so se prečna zavez-nišтва, tako da je v neka-terih trenutkih opozicija podpirala Illyja, večina pa mu je oporekala. Sk-ratka popolna politična zmeda, ki je močno spo-minjala na prejšnji ob-cinski svet.

Oglasili so se svetoval-ci vseh skupin, med kate-rimi ni nihče jasno in

odkrito podprl nacrt CUS-a, v bistvu niti zu-pan, ki na koncu ni bil videti kdovekako zaskr-bljen nad nesklepčnostjo mestne skupščine. Vsi so hočes nočes prišli do spoznanja, da so športni objekti na Kolonkovcu, tako kot jih je zastavila Univerza, nesmiselni in nepotrebni, da jih je treba torej radikalno spremeniti. Ne gre samo za po-manjkanje finančnega kritja (CUS nima za te objekte dovolj denarja), ampak za nesmisel neka-terih struktur (npr. ig-rišče za hokej na travi) na področju, ki ne razpolaga niti z najnujnejšimi druž-benimi servisi.

Seja se je končala o-polnoči, ko je Illy (mu ni preostalo drugega) v splosni zmedi umaknil upravni sklep. Desnica je nekaj minut prej zahteva-la in dosegla krajšo od-ložitev razprave, ta pote-gavščina ji je uspela z od-ločilnimi glasovi Illyjeve občanske liste, ki očitno ni razumela smisla te po-teze. Zupan je sicer svojim dajal nedvoumna znamenja, naj glasujejo proti zahtevi Kartela svo-boscin, a zaman.

Illyjeva lista je točno ob 23.50 pokopala se zadnje upanje, da bi se lahko občinski svet pra-vocasno izrekel o sklepu, ki je bil vsekakor takrat politično gledano ze mrtev. To samo v dokaz pre-cejšnjega dilentantizma, ki spremlja županovo li-sto, se posebno ob odsot-nosti podzupana Roberta Damianija.

Zemljišča na Kolon-kovcu so torej začasno rešena. Na potezi je sedaj znova Univerza.

Različna stališča v koaliciji Oljke Nasprotovanje SKP

Koalicija Oljke se je o Kolonkovcu predstavila s tremi različnimi stališči. Andrej Berdon in Peter Močnik (oba SSK) ter zeleni Alberto Russignan so bili mnenja, da je treba sklep o športnem centru CUS-a brez oklevanj zavrniti, načelnik Giorgio De Rosa (z njim so soglasali svetovalci Ljudske stranke in glavnina DSL) so podpirali postopnost (CUS na za sedaj gradi na svojih zemljiščih, za ostalo bomo videli, kar je edino realistično, je dejal De Rosa), medtem ko je Igor Dolenc v pri-meru glasovanja napovedal vzdržanje.

Predstavnika SSK sta izhajala iz ugotovitve, da so nacrtovani športni objekti popolnoma ne-smiselni, saj bi prizadeli in unicili enega zadnjih kmetijskih predelov Kolonkovca. Pred-log De Rose sta ocenila kot poskus, da bi s ko-zarcem vode pogasili požar. Zavrnitev pobude univerzitetnega krožka bi pomenila tudi politič-ni signal, da je treba narediti konec prisilnemu razlašcanju obdelanih površin.

Dolenc je bil mnenja, da je sklep, ki ga je pri-pravil občinski odbor, popolnoma nepotreben, nato je utemeljil razloge, zaradi katerih je spremljal vso debato z veliko zadrego. Izrazil je začudenje nad dejstvom, da je deželni tehnični odbor svojčas crtal iz novega regulacijskega nacрта objekte SD Zarja in Visoke sole SISSA, »prezrl« pa je projekt CUS-a in ga potrdil tudi v novem urbanističnem planu. Debata v občin-skem svetu bi se morala odvijati dosti časa prej in ne tik pred zapadlostjo starega regulacijskega nacрта. Primerno bi bilo, je dejal se Dolenc, ko bi o tem poglobljeno razpravljali pri sprejemanju novega plana in kasneje tozadevnih rekurzov, kar pa se zal ni zgodilo.

Zastopnika SKP Igor Canciani in Jacopo Ve-nier sta bila na podobni »valovni dolžini« kot kolegi Zelene liste in Slovenske skupnosti. Il-lyjevi upravi sta ocitala, da je med drugim po-polnoma prezrla soglasno negativno mnenje, ki ga je o nacrtih CUS-a večkrat izrekel krajevni rajonski sosvet. Področje Kolonkovca, ki mu gro-zijo nove gradnje, se po mnenju Komunistične prenove lahko reši s takojšnjo varianto novega regulacijskega nacрта, ki bi zainteresirana ob-močja vinkulirala v izključno kmetijske namene.

ZGONIK / SEJA OBČINSKEGA SVETA

Skoraj soglasje glede Kraškega parka

Podpisali pogodbo za odkup zemljišča za obrtniško cono Konec meseca podpis o prijateljstvu s Cerhenicami

Zgoniski občinski svet je osvojil programski do-kument Kraske gorske skupnosti glede Kraskega parka: proti predlogu je glasoval en sam svetova-lec opozicije.

Predsinocnjo sejo zgo-niskega občinskega sveta je županja Tamara Blazi-na pričela s spominom na pokojnega senatorja Darka Bratino, ki je bil izvoljen tudi z glasovi zgoniskih občanov, saj ta občina spada v gorisko senatno okrožje, in poudarila vlo-gu človeka, ki si je priza-

deval za premoščanje pre-grad in za utrjevanje so-zitja. Blazina je tudi iz-rzila solidarnost prizade-tim prebivalcem potre-snega območja v Umbriji in Markah, nato pa infor-mirala občinski svet, da so z dekretom predsed-nika deželnega odbora Cruderja dokončno odo-brili zgoniski regulacijski nacrt, ki bo tako stopil v veljavo, čim ga bo v najk-rajšem objavil Deželni uradni list. Z vidika teri-torija je zanimiva tudi ve-st, da so podpisali pogod-

bo s tržaško občino za odkup zemljišča, na kate-rem bo nastala zgoniska obrtna cona: z odkupom zemljišča in z odobritvijo regulacijske variante so torej urejene vse predpo-stavke za realizacijo pričakovane cone.

V uvodnem delu seje je nato bil govor o jutrisnjem slovesnem zaključku del za obnovo zunanosti zgoniskega športno-kultur-nega centra in o slavnosti seji občinskega sveta, ki bo 24. oktobra, ko bodo pod-pisali listino o prijateljstvu in sodelovanju s češko občino Cerhenice. Zu-panja je poročala tudi o delovanju poletnega cen-tra, o letovanju za starejše občane, o prireditvah Trie-steassiem, sicer koristni pobudi pokrajinske upra-ve vendar z zgresenim pri-stopom, medtem ko gre priznanje društvu Rdeca zvezda za poletne kultur-ne večere. Pri pregledu do-ganja zadnjih časov v zg-oniski občini gre se omeniti udeležbo domačih prosto-voljcev pri slovensko-ita-lijanskih protipožarnih vajah na Kokosi.

Na dnevnem redu je bi-lo nato pomembno vpra-sanje Kraskega parka, gle-de katerega se je ustvarilo široko soglasje: s samim vzdržanim glasom pred-stavnika Pola za Zgonik Verbaccija so zgoniski svetovalci osvojili doku-ment o smernicah za uveljavitev in razvoj parka, ki ga je predstavila KGS, in v živahni razpra-vi pozitivno ocenili tudi razvoj parka v mednarod-ni perspektivi, pa priča-kovanja, da bodo park re-snično soupravljali vsi zainteresirani dejavniki, kar bo nudilo tudi mož-nost za razvoj občine in celotnega kraskega ob-močja.

DEVIN-NABREŽINA / KOALICIJA ALI SAMOSTOJEN NASTOP?

Slovenska skupnost v precepu

Devinsko-nabrežinska SSK se je znašla pred sko-rajsnjimi upravnimi volit-vami v precepu, ali v »ve-liko zagati«, kot se je izrazil tajnik sekcije Edvin Forčić. V sredo zvečer je - po večeru v Medji vasi - zbrala svoje somišljenike in prija-telje v Nabrežini, da bi sku-pno odločili, kako na volit-ve. Dokončnega sklepa pa se niso sprejeli. Nanj bo tre-ba počakati še do pone-deljka, ko se bodo spet zbrali v Nabrežini.

SSK ima na voljo dve op-ciji: samostojen nastop na volitvah z lastnim župan-skim kandidatom, ali pa so-delovanje v koaliciji, ki podpira kandidata Reta, se-veda pod pogojem, da s svojimi 10 do 15 ods. gla-sov iztrže primerno zasto-pstvo v občinski upravi.

Do nekaj ur pred sreca-njem se je vodstvo sekcije (in tudi stranke) nagibalo k tej drugi varianti. Vsaj tako je bilo razumeti iz poročila tajnika Forčica. SSK naj bi pristopila h koaliciji DSL, SKP in novonastale Liste

2000 z zagotovilom, da bi ji pripadalo v odboru mesto podzupana in en odbornik. V zadnjem trenutku pa je Lista 2000 dvignila svojo ceno, zahtevala zase (poleg zupana Reta) se enega od-bornika, zaradi česar bi se morala SSK zadovoljiti le s podzupanom, v odboru pa naj bi bila vseeno dva Slo-venca (a drugi naj bi ne bil iz vrst SSK).

Ta pogajalski preobrat je postavil dotedanja prizade-vanja skrankinega vodstva, da bi prepričala devinsko-nabrežinske somišljenike v koristnost koalicijskega na-stopa, na glavo. Na skupsci-

ni je bilo slišati mnogo gla-sov v korist samostojnemu nastopu stranke z lastnim županskim kandidatom, nekateri so zagrozili, da ne bodo več volili italijanske-ga zupana, govor je bil o »omalovažujočem odnosu drugih strank do domorod-cev«, seveda domačih Slo-vencev. Izkazalo se je, da je del strankine baze jezen za-radi popustljivosti, »ki ni privedla do nobenega re-zultata«, in zahteva od-ločen, pokončen nastop.

Oglasil se je tudi drugi, mnogo bolj umirjen in poli-tično razsoden del stranke, za katerega je bistveno pre-

preciti zmago nacionali-stičnega bloka in iztržiti za stranko čim boljše volilno uveljavitev in zastopanost v novi upravi. Ta del se za-veda, da bi samostojen na-stop osibil strankino po-gajalsko moč v morebit-nem drugem krogu volitev.

Po dobrih dveh urah kresenja mnenj teh dveh duš devinsko-nabrežinske SSK, strogo nacionalne na eni in politično pragmatič-ne na drugi strani, je dala skupščina sekcijškemu vodstvu mandat za na-daljevanje pogajanj z levo-sredinsko koalicijo, a s točno zacrtanim ciljem: podzupanom in odbor-nikom.

Zunanji opazovalec bi menil, da gre tudi v tem primeru - kot v domala vseh, pri katerih ima poli-tika svoje prste vmes - za tradicionalno politično kupcijo. Tajnik Forčić je uvodoma omenil, da je poli-tika umetnost možnega, in dodal, da »postajamo v tej umetnosti že majhni mojstri.« Srečno!

ZGONIK / DANES SLOVESNOST

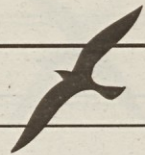
Športno - kulturni center z novo zunanostjo

Danes ob 17.30 bo krajša slovesnost ob zaključku del za ureditev zunanosti športno-kulturnega sre-disca v Zgoniku. Občinska uprava je izbrala današnji dan, ker bo danes ob 19. uri tudi namiznoteniska tek-ma v okviru 2. kola evropskega pokala Nancy Evans med domačo ekipo Krasa in ekipo Buyuksehir Belediyesi iz Istambula (TR). To ni naključno; telovadnica služi namreč v prvi vrsti prav domačemu športne-mu društvu. Ureditev parkirišča ter sirsega zunanega prostora se končno uresničuje; s tem bo postal zgo-niski center primeren prostor za vsakovrstne športne, kulturne in glasbene pobude na širšem kraskem ob-močju, kjer je veliko pomanjkanje primernih prostoro-v. Na današnji slovesnosti bo poleg prilžnostnih govorov se nastop godbe na pihala s Proseka.

Nabrežina: Zeleni za avtonomno listo

Zeleni so izdali včeraj tiskovno sporočilo, v katerem vabijo prebivalce devinsko-nabrežinske občine, naj pristopijo k avtonomni listi. Zeleni namreč ne prepoznavajo kandidature Giorgia Reta za zupana. Po njihovem mnenju bi morali privilegirati listo Oljke, ne pa listo, ki so jo sko-vala politična tajništva strank. Zato pozivajo slo-venske in italijanske volivce, ki jim ni po godu taksna politična situacija, naj pokličejo jutri na tel. st. 366691, da bi ustanovili avtonomno listo.

DEVINSKO NABREŽINSKA OBČINA

Ugodna ocena opravljenega dela

Poročili odbornikov Tanzeja in Zagabrijeve

Serijo tiskovnih konferenc, s katerimi je devinsko-nabrežinski župan Giorgio Depangher predstavil obračun stiritletnega upravljanja občine sta zaključila odbornik za proračun Vittorio Tanze in odbornica za javna dela Giuliana Zagabria. Oba sta sprejela odborniške zadolžitve sele pred kratkim (Tanze julija 96, Zagabria pa sele januarja letos).

Tanze je najprej poudaril, da je danes proračunsko stanje občine izredno pozitivno. Zaradi tega so lahko med drugim tudi znižali davek na smeti ter davek ICI na prvo stanovanje. V teku je popolna informatizacija vseh uradov, kar bo znatno znižalo upravne stroške; s križnim preverjanjem podatkov bo omogočeno odkritje davčnih utajevalcev. Odbornistvo je sprejelo sodobne kriterije za določitev najemnin na občinsko imovino. Izdelana in odobrena sta bila dva načrta za trgovski razvoj občine (prvi splošni, drugi pa ureja prodajo časopisov), pravilnik za osmice ter projekt za gospodarsko promocijo. Po zaslugi reorganizacije občinskega organika je uprava bistveno uravnovesila razmerje med tekočimi stroški in stroški za osebje.

Giuliana Zagabria je pohvalno ocenila tu-

di delo svojih predhodnikov, saj so bila v bistvu načeta ali izvršena vsa predvidena dela. Na področju solskih stavb so že zaključili izredna vzdrževalna dela v osnovnih solah v Sesljanu, Sempolaju in Nabrežini, v otroških vrtcih v Ribiskem naselju in Nabrežini ter v nabrežinski srednji soli. Medtem pa so se v polnem teku popravila in posodobitve bivše slivenske sole (ki bo odslej gostovala poletne pobude za mladoletnike) ter sesljanske in devinske osnovne sole.

Velika finančna sredstva je uprava vložila tudi v redno in izredno vzdrževanje raznih občinskih sportnih objektov, od solskih telovadnih prostorov do športnega centra v Vizovljah in nabrežinske telovadnice. Slednja buri duhove že vrsto let, saj je že dolgo casa neuporabna. Pred nedavnim je bil odobran podroben načrt, tako da so dela tik pred začetkom.

Velik napor je terjalo tudi redno vzdrževanje občinskih cest, dopolnjevanje greznicega omrežja ter metanizacije. Uspešno se je izkazala tudi dodelitev v zakup služb (smetarska, vzdrževanje zelenja, razsvetljava...), medtem ko so v teku še razni načrti, ki zadevajo še številna področja upravljanja teritorija. (GB)

BOLJUNEC / V NEDELJO, 12. OKTOBRA

Svečanost ob 50-letnici postavitve spomenika

Pobuda Zveze borcev in društva iz Boljunec

Boljunec je bila ena od tistih vasi, kjer so se že v povojnih letih zavzeli za postavitve spomenika svojim padlim vaščanom. Prva v Bregu je bila Dolina, 50. obletnico so namreč proslavili že lanskega julija. Drugega novembra 1947. leta pa so spominsko obeležje odkrili v Boljuncu. Iz repentabrskega kamna izdelani spomenik stoji na vidnem mestu za vse, ki prihajajo po glavni cesti iz Borsta proti Boljuncu. Na tem križišču vselej opozarja današnje rodove na kravo žrtve, ki so jo nasi očetje in dedje storili za osvoboditev domače zemlje.

V nedeljo, 12. t. m., bo na pobudo Zveze borcev

Boljunec, Kluba partizanov in Kulturnega društva France Prešeren svečana proslava tistega dogodka, s katerim so se pred petdesetimi leti preziveli vaščani želeli vidno oddolžiti spomnu na svoje padle. Med zapisanimi imeni sta tudi dva Italijana, doma iz Sicilije, ki sta se borila skupno s slovenskimi tovariši. Načrt spomenika je izdelal domačin, Izidor Zobec, izoblikovala pa sta ga proceska partizana Verginella in Husu, ki sta vanj tudi vklesala 22 imen.

Odkritja se je udeležilo veliko ljudi, vaščanov in prebivalcev sosednjih vasi; pred svačanstvom ob kamnitem obeležju je boljunski župnik daro-

val maso zadušnico, po blagoslovitvi kamna pa sta spregovorila dva vidna predstavnika tedanjih borcevskih organizacij, Hrescak v slovensčini in Carletta v italijansčini. Z govorom je nastopil tudi župnik Bidovec.

Spomenik je bil večkrat oskrunjen: kot mnogo drugih podobnih obeležij je postal trn v peti desničarskim silam in sploh vsem, ki nam od povojnih časov se najglasneje odrekajo v ustavi zagotovljene pravice.

Nedeljska proslava se bo začela na vaskem trgu, na Gorici, od koder bo okrog 14.30 krenil spreved do kamnitega obeležja. Pri spomeniku bo na vrsti po-

laganje vencev, od krajsen nastopu Pihalnega orkestra Breg in Moskega pevskega zbora Fran Venturini. Osrednji del svečanosti se bo nato odvil v dvorani občinskega gledališča, kjer bodo poleg godbe in zbora nastopili učenci Celodnevne osnovne sole Frana Venturinija Boljunec, Borst, Pesek, z izborom slovenske partizanske poezije pa Suzi Bandi. Slavnostna govornika bosta Ciril Zlobec in Arturo Calabria. Prireditelj bo obogatila se dokumentarna razstava s fotografijami in dokumenti, ki pripovedujejo o polstoletni zgodovini boljunskega spomenika padlim v NOB.

Damiana Ota

USPEŠNA AKCIJA FINANČNE STRAŽE / PONAREJANJE VINA

Tudi tokrat vpleten prof. Querci

Trgovski potnik iz Devina postal (neuspešen) ropar

Ko sem gledal televizijske programe, sem se zavedel, s kakšno lahkoto lahko ropamo. To je bile prese- netljive besede, ki jih je 34-letni Giulio Julian Viani iz Devina izrekel pred osuplimi agenti. Viani, trgovski potnik, oženjen in z otroki, se je odločil za rop v postnem uradu. Izbral si je urad v Spilimbergu v občini Sequals. Namere pa ni izpeljal do konca, zbežal je, s sabo ni nič odnesel. Začeli so ga zasledovati in tudi prijeti. Očitno se je zmotil, morda ropati le ni tako enostavno.

ACT po odstopu Megne

Danes bo zasedala skupščina konzorcialnega prevoznega podjetja ACT (sestavljajo jo župani tržaške pokrajine), ki bo vzela na znanje odstop dosedanjega predsednika Bruna Megne in imenovala njegovega naslednika.

Muzeji brezplačno in do 22. ure

Direkcija mestnih muzejev sporoča, da bodo ob priliki Barcolane, torej do nedelje, muzeji izjemoma odprti do 22. ure, vstop pa bo brezplačen.

PO PROMETNI NESREČI

Grozil žrtvi in povzročil pravi preplah po mestu

Poskodoval je kar šest avtomobilov, grozil s pistolo, skoraj je povozil policijskega agenta: 32-letni Alessandro Signoretto iz Ul. Lorenzetti 38 je včeraj nekaj po 12. uri povzročil pravi preplah po mestu. Sedaj je v priporu, nakopal si je celo vrsto obtožb, od povzročitve telesnih poškodb do groženj, upiranja, dolžijo ga, da ni nudil pomoči itd.

Signoretto se je s svojo alfo sud v Ul. Molino a Vento zaletel v fiat pando, last Telecoma. Pando je upravljal 40-letni uslužbenec L.V., ki se je udaril v vrat. Stopil je iz vozila in Signoretta vprašal, če podpiseta ustrezno izjavo. V zameno je dobil nekaj udarcev, tako da se je zatekel v bliznjo gostilno, kjer je skušal zavrteti 113. Signoretto pa mu je bil za petami, v rokah je imel pistolo (kasneje se je izkazalo, da gre za strasilno pistolo), začel mu je

groziti, posegli so drugi, ki so bili v lokalu in na posled obvestili agente.

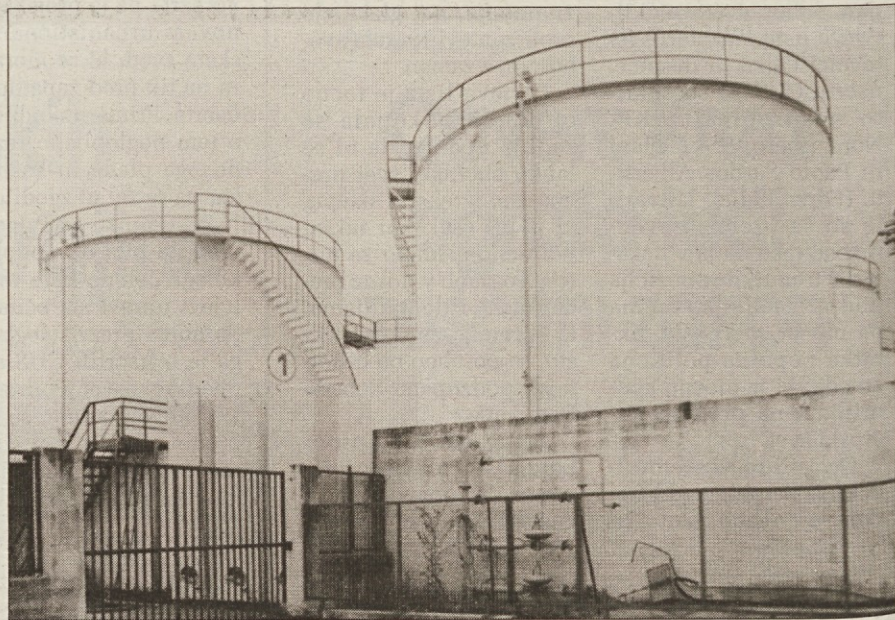
Ko sta na kraj prišla dva policijska avta, je Signoretto sedel v svoje vozilo in zbežal, pri čemer je skoraj podrli inspektorja, ki ga je skušal ustaviti. Začela se je divja voznja, zavil je v Ul. del Rio, povzročil paniko med avtomobilisti in pesci, med potjo je odvrnil pistolo, poskodoval se štiri avtomobile in se v višini Trga Puecher ustavil, ali bolje, bil je prisiljen se ustaviti, saj se je zaletel v neko vozilo. Agenti so mu bili za petami, vendar mu niso mogli takoj do živega, zaprl se je v svoj avto, tako da so morali razbiti sipe, predno so mu lahko nataknili lisice, pri čemer se je eden od agentov lažje poskodoval. V alfi so našli dva manjša televizijska sprejemnika in druge predmete, sumijo, da so ukradeni.

Preiskava je trajala dolge mesece, več kot devet, naletela je na ostro nasprotovanje in poskuse zaviranja, vanjo je vpleten tudi znani prof. Francesco Alessandro Querci, vendar se finančna straža ni ustavila, zaplenila je kar 400.000 litrov »belega vina« sorte sangria, ki pa so ga pripravili z navadno vodo, sladkornimi sestavinami ter barvili, in sodstvu prijavili nekaj oseb, med katerimi je sam Querci. Dolžijo jih raznih prekrškov, od prevare do prodaje industrijskih proizvodov pod lažnimi znamkami, ponarejanja živil, nespostovanje ukrepov pristojnih oblasti in obrekovanja. Posel je bil izredno dobičkonosen, če bi ga izpeljali do konca, bi lahko navrgel na desetine milijard lir. Po mnenju preiskovalcev se je za vsem skrival prof. Querci, ki ga dobro poznamo zaradi vpletenosti v druge afere, od Trzasko kreditne banke do ladjedelnice v Miljah in družbe »Ferrovie Nord« (s slednjo se ukvarjajo milanski sodniki, ki so nedavno za Quercija zahtevali in dosegli hišni pripor, v katerem je se sedaj). Prof. Querci naj bi namreč vodil posel, ceprav to ne izhaja iz uradnih dokumentov. Poleg njega naj bi prste vmes imeli še pravni zastopnik Giovanni Pertusati iz Turina in glavni rdirektor Luca Marini.

Celotno operacijo so orisali na tiskovni konferenci, ki sta se je med drugim udeležila poveljni finančne straže iz Trsta, podpolkovnik Almeris Valvason, in poveljnik 4. kompanije Aldo Amoruso. Ze v prvih mesecih lanskega leta so se začeli zanimati, kod plujejo nekatere ladje in kje pristajajo. Se posebej so pod-

drobnogled postavili ladjo »Agile«, ki je pristajala v raznih krajih na Siciliji, znanih po proizvodnji vina, a je vino zatem natovorila na Malti in krenila proti severu Jadranskega morja, ustavila se je v Benetkah in tovor izkrcala v Trstu. Tedaj je preiskava presla v živo in tedaj so se začele tudi težave. Vino je bilo namenjeno podjetju Sodevea, ki se je ukvarjalo s skladiščenjem in prodajo alkoholnih pijač v industrijski prostocarinski coni ter v starem pristanišču.

Finančni stražniki so v rokah imeli dovolj elementov, ki naj bi potrjevali, da podjetje krši zakonska določila, ki scitijo živilski sektor. Pri Sodevea pa niso vdali kar tako, trdili so, da vino prihaja iz tujine in je namenjeno tujini in nihče ne sme vtikati nosu, morabit to lahko počnejo se le v državi, kamor ga bodo odpeljali (kaze, da so bili precej brezobzirni: ko jim je nekdo omenil, da tako vino škodi, naj bi odvrnili, da je namenjeno na Vzhod, kot da ga tam

ne pijejo ljudje; navsezadnje pa verjetno sploh ni bilo namenjen samo na Vzhod, večjo količino, kar 77.980 litrov, so namreč prodali v Nemčijo, od koder bi se lahko spet vrnilo v Italijo, v brk vsem predpisom). Pri Sodevea so vztrajali, da finančna straža krši parisko mirovno pogodbo iz leta 1947, v pristanišče so 4. septembra lani pripeljali celo

predstavnike Severne lige, prisli so senator Paggiarini in drugi. Vse pa ni nič pomgalo. Finančni stražniki so seznanili pristojne sodne oblasti, angazirali so se osrednji organi finančne straže in ustrezni organi v drugih državah, SVAD (služba za preprečevanje proticarinskih prevar), odločila pa je bila seveda pomoč kemijskega laboratorija iz

Conegliana Veneta, ki je »vino« analiziral.

Tudi pri Sodevea so zahtevali poseg sodišča, ki pa je potrdilo, da je bilo početje finančne straže v skladu z zakonom. Medtem je laboratorij v Coneglianu Venetu nadaljeval z analizami, ki so potrdile, da so »vino« delali vse prej kot iz grozdja, uporabljali so sladkorni trs in druge zdravju škodljive snovi.

Poleg Sodevee sta bili v preiskavo vpleteni se podjetji Coleiro Company Ltd z Malte in Georg Fr. Raum GmbH iz Hersbrucha v Nemčiji. Nadalje so zaplenili še 7 tisoč litrov »rdečega vina« (dejansko vode, barvil in zmesi sladkorja), 4.400 litrov drugih snovi za proizvodnjo aromatiziranih vin, zaplenili so vse naprave, ki so jih uporabljali. Sodevea je medtem slo v stečaj, vendar zaradi drugih težav. Med samim stečajnim postopkom pa so skušali zakriti precejšnje količine sladkornega trsa in drugih proizvodov, vendar so agenti namero preprečili in prijavili še nekaj oseb.

Bivši primarij na kardiološkem oddelku osumljen korupcije

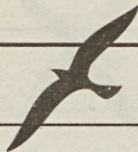
Preiskava, ki jo vodi namestnik državnega pravdnika Federico Frezza, bi se znala razširiti in prinesti na dan še marsikaj zanimivega. Zaenkrat je vanjo vpleten primarij kardiološkega oddelka v glavni bolnišnici Silvio Klugmann, ki je osumljen korupcije skupaj s Mileno Bondiani, pravno zastopnico tržaškega podjetja Epifanio srl, ki je oskrbovalo krajevno zdravstveno podjetje. Kot menijo preiskovalci, je Klugmann, ki je nedavno zaradi sklepa deželne upravnega sodišča moral zapustiti mesto primarija, omogočal omenjenemu podjetju, da je imelo ekskluzivo pri dobavi opreme in drugega

materiala njegovemu oddelku. Kaze, da sploh ni prihajalo do javne dražbe, temveč je vse potekalo z zasebnimi pogajanjmi.

Pri teh pogajanjih pa se niso obračali do drugih dobaviteljev ali proizvajalcev, kar pomeni, da tudi niso skušali cimbolj znižati stroškov.

Kot pravijo, je slo za velike zneske, na stotine milijonov lir, saj je bolnišniška oprema izredno draga. V zameno pa Klugmann naj ne bi prejemal denarja v gotovini, placali naj bi mu razna potovanja in krili stroške za udeležbo na kongresih, tudi v daljnjih deželah.

BARCOLANA / SPREMLJEVALNI PROGRAM

Drevi nastop A. Vendittija

Spremljevalnemu programu letošnje regate Barcolana vreme ni bilo posebej naklonjeno: mali prodajni sejem na Borznem trgu je sicer zazivel v sončnem dnevu, saj je bilo konec prejšnjega tedna vreme lepo in se je ob stojnicah zbralo precej ljudi, drugače pa je bilo v komaj minulih dneh, ko bi se na osrednjih trgih morale odvijati predvsem športne prireditve. Včerajšnje so zaradi dežja odpadle, zato pa si organizatorji obetajo, da današnjim vremenu ne bo ponagajalo. Današnji program je namreč kar pester: od 15. do 23. ure bo mogoče na pomolu pred ribarnico (Molo pescheria) pokušati deželna vina, za pobudo se je odločilo združenje sommeliersov v sodelovanju z Erso, udeležilo pa se je bo 27 vinogradnikov iz FJK, od katerih osem s trzasega Krasa. Pokušnjo vin bodo ponovili jutri (od 11. do 23. ure) in tudi v nedeljo (od 9. do 17. ure). Danes popoldne ob 15.30 bodo na Trgu Unità nastopili stari dragoceni avtomobili, ob 17.30 pa bodo v kongresnem centru na Pomorski postaji predstavili knjigo Francesca Antoninija Barcolana, lo spiriti di Trieste tra mare e Carlo.

Drevi bo v Barkovljah drugi letosnji koncert, ob 20. uri bo nastopil duo, ki ga sestavljata James Thompson in Stefano Franco. Duo bo spet zagrabil jutri ob isti uri. Ob 21. uri pa bo na Trgu Unità eden od osrednjih prireditev, ki so jih organizirali ob letosnji Barco-

lani: nastopil bo znani kantavtor Antonello Venditti (na sliki s podzupanom Damianijem ob prihodu v Trst, f. KROMA).

Ob tem velja opozoriti se na pobudo trzasega odbornistva za kulturo: do nedelje so nekateri muzeje in razstave odprte do 22. ure, ogled pa je

brezplačen. Organizatorji pa radi opozarjajo se na veliko predstavo z ognjem, ki se bo začela jutri zvečer, približno ob 22. 45, trajala pa naj bi trideset ur. Kot je že običaj, pa bo na dan Barcolane izredno sejem antikvariat v starem mestu, lokali pa bodo lahko izjemoma odprti.

SDGZ / SREČANJE

O novem sistemu upravljanja gradbišč

Danes v Prosvetnem domu

Slovensko deželno gospodarsko združenje prireja za svoje člane informativno srečanje o zakonodajnem odloku št. 494 z dne 14. avgusta 1996, ki vstopa letos v veljavo in bo vnesel velike spremembe v sistem upravljanja začasnih ali premičnih gradbišč, oziroma delov, kar se tiče minimalnih predpisov glede varnosti in zdravja. Srečanje bo danes, 10. oktobra, ob 17.30, v Prosvetnem domu na Opcinah. Predavala bo sta dr. Giovanna Cornelio in inž. Umberto Laureni, odgovorna za Službo medicine dela pri Trzaskem zdravstvenem podjetju - Kontrola glede varnosti pri delu.

Zakonodajni odlok št. 494 vnaša vrsto obveznosti in glob za na-

ročnike del, vodje gradbišč in za podjetja, tudi posamezne obrtnike, ki delajo, pa čeprav le občasno, v okviru gradbišč. Spadajo v ta sklop načrtovalci - inženirji, arhitekti in geometri - vse izrecno gradbene kategorije, a tudi vse one dejavnosti, ki delajo samo občasno na gradbiščih: hidro in termoinstalaterji, elektroinstalaterji, instalaterji hladilnih naprav, podjetja, ki se ukvarjajo z vgrajevanjem dvigal, kovaci, podjetja, ki se ukvarjajo z zasteklitvami, pleskarji, tesarji, kamnoseki, eskavatorji in podjetja za prevoze v gradbeništvu. Zaradi pomembnosti obravnavane tematike pozivamo vse zainteresirane profesionalce in podjetnike, da se srečanja gotovo udeležijo.

PRISTANIŠČE

Promet narasel tudi septembra: lestos +21,5%

Narašča predvsem promet s kontejnerji in trajekti za tovornjake

Promet skozi trzasko pristanišče se vedno rase: Pristanjska oblast sporoča, da je število kontejnerjev naraslo v prvih 9 mesecih leta za 21, % v primerjavi z istim lanskim obdobjem (od 129 tisoč na 157 tisoč t.e.u.), za 26, % pa je poraslo blago, ki so ga prevažali v kontejnerjih (od 954 tisoč na milijon 209 tisoč ton).

V trzaskem pristanišču so od začetka leta do konca prejšnjega mesta zabeležili skupno 34.379.812 ton blaga, kar je za malenkost manj kot 9 odstotkov več kot lani, ko je slo skozi pristanišče 31.544.785 ton blaga (+8,99%). Trgovski promet raznega blaga kaže na porast 16,8%, vendar so v brezcarinskih conah pristanišča zabeležili 15,7-odstotni upad zaradi krčenja prometa s premogom za trziško termocentralo. Iz meseca v mesec pa rase promet tovornjakov, ki so namenjeni s trajekti v Turčijo in v Grčijo: prvi so narasli za 16,4%, drugi pa za kar 54,4%, vendar je teh v absolutni številki manj, tako da skupni porast tovornjakov znaša 18,9%, in sicer od lanskih 66.626 na letošnjih 78.529.

Industrijsko pristanišče beleži 15,7-odstotni porast prometa: v železnici je sicer manj prometa (-18,8%), pri Siotu pa nekaj več (+16,5% oz. od lanskih 22 na letošnjih 26 milijonov ton). Zanimiv je tudi znatni porast ladij oz. trajektov, ki se privežejo ob pomol pomorske postaje: v lanskih prvih 9 mesecih so izkrcali s teh ladij oz. nanje vkrcali 188 tisoč ton blaga, letos pa 290 tisoč ton (porast 54,4 %), potnikov pa so zabeležili 149 tisoč v primerjavi z lanskimi 127 tisoči (+17,5%).

Synthesis 4 na mednarodnem tekmovanju v Castelfidardu

Clani harmonikarskega orkestra Synthesis 4 so včeraj zjutraj odpotovali v Castelfidardo: sinoci so namreč kot častni gostje nastopili na koncertu, s katerim se začne letošnje mednarodno glasbeno tekmovanje. Gre za nadvse ugledno priložnost, ki nedvomno potrjuje sloves tega instrumentalnega sestava. Tekmovanje v Castelfidardu sodi med najzahtevnejša tovrstna srečanja, se posebej za harmonikarje, orkester je pod vodstvom Claudia Furlana že pred leti osvojil najvišjo nagrado s 100 možnimi točkami ocenjevalne komisije.

Od tedanjega nastopa se je zvrstila še kopica uspešnih priložnosti, na katerih je harmonikarski orkester, ki deluje pod okriljem Glasbene matice, dokazal svoje poudarjalne sposobnosti. Kot vse skupine, ki delujejo na ljubiteljski osnovi, je

tudi Synthesis 4 doživel obdobje nekakšnega notranjega preverjanja. Nekaj člankov je sestav zapustilo, v zadnjih dveh letih pa se mu je pridružilo tudi precej mlajših harmonikarjev. Medtem je orkester ne samo premostil svoj »hudi trenutek«, temveč celo posnel vrsto skladb za objavo CD plošče. Preteklega maja se je kot častni gost udeležil mednarodnega harmonikarskega festivala v Pulju in nastopil na otvoritvenem koncertu. Po nedavnem nastopu na podlonskem prazniku grozda se Furlanovim varovancem spet obeta pomembna glasbena priložnost, saj bodo v Castelfidardu igrali tudi s priznanim francoskim harmonikarjem, ki si je izrecno želel nastopiti s Synthesis 4. Ob tem pa bodo predstavili še izbor izvrvnih skladb za harmonikarski sestav. (dam)

2. kraški oktoberfest čaka na godce

Slovensko kulturno društvo Vigred iz Sempolaja bo v okviru 2. kraskega oktoberfesta ponovilo uspešno lanskotletno srečanje amaterskih glasbenih skupin narodno-zabavne glasbe. Ta pobuda bo na sporedu v nedeljo, 12. oktobra, ob 15. uri. Vabljeni so godci, ki igrajo različne instrumente, tudi originalne, le da so v postavi od dua do kvinteta ali večje skupine. Seveda so v skupinah dobrodosli tudi pevci. Srečanje bo netekmovalnega značaja, društvo pa bo vsekakor dodelilo nekaj originalnih nagrad. Tudi publika bo igrala važno vlogo pri izvedbi tega srečanja. Udeleženci se lahko prijavijo do nedelje, 12. oktobra na prireditvenem prostoru v Praprothu oz. pri odbornikih društva. (S.K.R.)

PO AKCIJI DOMAČINOV

Cerkvica na Jezeru bo kmalu imela nov zvon

O tem, da so pred časom neznanzi ukradli in odnesli zvon iz cerkvice sv. Lovrenca na Jezeru, smo v našem dnevniku že poročali. Zapisali smo tudi, kako so krajani na svojo cerkev navezani in kako so sprožili pobudo za postavitev novega zvona. Tej pobudi se je odzvalo ze lepo število družin. Zvon so naročili pri podjetju Clocchiatti v kraju Calugna pri Vidmu in ga pred dnevi pripeljali v vas. Čuva ga družina Marije in Bruna Bajta, kjer smo se v sredo zvečer tudi sestali z vaščani in z zupnikom iz Borsta Maksom Suardom, ki nam je povedal, kaj pomeni zvon za to majhno cerkvico, za domače prebivalce in kako bo potekala svečanost ob blagoslovitvi zvona, ki bo 19. oktobra ob 15. uri v tej cerkvi.

Zvon bo blagoslovil trzaski škof Rovignani, bo trovali pa mu bodo domačini in domačinke v

narodnih nosah. Svečanost bo, kot rečeno, potekala v cerkvi, kjer prav gotov ne bo prostora za vse, ki se bodo želeli te svečanosti udeležiti. Zvon smo si ogledali. Vlit je v bron, njegov zven je uglašen na ton ef, ali po italijansko Fa. Na njem pa je zapisano »Domačini ponovno postavili v spomin sv. Lovrenca - sv. Lovrenc prosi za nas.« Tehta okrog 90 kg in bo ostal v cerkvi, dokler ga podjetje, ki ga je izdelalo, ne bo dvignilo v zvonik.

Medtem stoji v zvoniku zvon, ki ga je podjetje cerkvi posodilo. Ta zvon je zvonil ob priliki poroke dveh domačinov od Hrvatov pri Borstu, ki sta se tu poročila 2. avgusta letos.

Domačini si skupno z zupnikom Suardom in prebivalci okoliskih vasi želijo, da bi svečanost ob blagoslovitvi novega zvona uspeła in da bi se je udeležilo čim več ljudi.

N.L.

POGOVOR S STAREJŠIMI IGRALCI SSG

Pred drevišnjo premiero

Stupica.

»Takrat sem igrala Natašo, ki jo sedaj igra Lučka Počkaj, tokrat igram dojljo. Teško je primerjati obe postavitvi tega dela, ker je časovni razmak že zelo velik in nekaterih, ki so takrat nastopali, ni več - igralec Martinuzzi je na žalost že mrtev, kot je tudi mrtev moj dobri kolega Josko Lukeš; nastopali pa sta takrat še v glavnih vlogah Zlata Rodosek in Lidija Kozlovoč.« Mira ima za seboj v svoji igralski karieri kar 8 vlog v raznih delih Antona Cehova. »In ni mi pod cast, da sedaj nastopam v manjši vlogi stare dojlje. Moji spomini gredo nazaj, z veseljem in zanimanjem pa spremljam tudi mlade igralce, ki nastopajo v novi uprizoritvi in imajo vse pogoje, da postanejo dobri, če se ne odlični igralci. Vesela sem, da se začne sezona s tem delom, kar me po duši veže na tisto predstavo izpred skoraj 30 let, istocasno pa mi kaže, kako jo razumejo mladi danes, kako jo ustvarjajo in kako se tudi mi starejši igralci v vse to, upam, z uspehom povezujemo.«

Antona Petjeta smo dobili, ko ga je frizerka Lučka pripravljala za nastop na odru.

»Spominov na taktatno predstavo seveda nimam, ker sem takrat igral v mariborskem gledališču, kjer sem v isti drami igral glavno vlogo Vrsinskega. Sedaj igram Kuligina, profesorja na gimnaziji, ki je po duši celo dober clovek, a ne v vseh situacijah. Če me vprašate, kaj mislim o Cehovu in njegovi drami, lahko samo rečem, da je to delo za vse case. V tokratni postavitvi nastopa veliko mladih igralcev in to je pozitivno dejstvo. Vsi ostali problemi gledališča pa ostajajo odprti in moje mnenje je, da se gledališče ni znaslo se nikoli v tako težkem položaju kot sedaj.«

Alojz Milic je pred skoraj 30 leti tudi nastopal v tej drami. Tokrat igra vlogo zdravnika Cebutkina, ki ga je takrat igral Josko Lukeš. »Bil je moj učitelj, moj zgled veselega in spontanega igralca. Ko se danes vživljam v to vlogo, me večkrat obidejo spomini na nekdanjo uprizoritev, na takratne soigralce. Teško mi je, da jih ni več - a življenje teče pač dalje, čeprav svoje preteklosti, predvsem gledališke, ne smemo pozabiti.«

Neva Lukeš

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
10. oktobra 1997
DANIJEI

Sonce vzhide ob 7.19 in zatone ob 18.25 - Dolžina dneva 11.06 - Luna vzhide ob 15.23 in zatone ob 1.20

Jutri, SOBOTA,
11. oktobra 1997
EMIL

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 20,5 stopinje, zračni tlak 1018 mb ustaljen, brezvetrie, vlaga 80-odstotna, nebo oblačno z dežjem, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Gabriele Luce, Caterina Stella, Irene Dussi.
UMRLI SO: 78-letni Vittorio Altin, 65-letni Giuseppe Battaglia, 91-letna Luigia Pangos, 72-letna Lida Budin, 81-letna Nora Kessler.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 6. oktobra, do SOBOTE, 11. oktobra 1997

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Bernini 4 (tel. 309114), Ul. Felluga 46 (tel. 390280), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

Općine - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Piave 2, Milje - Lungomare Venezia 3.

Općine - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Largo Piave 2 (tel. 361655). Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

OTVORITVENA PREDSTAVA SEZONE 1997-98

Anton Pavlovic Cehov

TRI SESTRE

Režija Dusan Mlakar

Premiera: danes, 10. oktobra, ob 20.30 RED A
Ponovitve: jutri, 11. oktobra, ob 20.30 RED B
v nedeljo, 12. oktobra, ob 16.00 RED C
v torek, 14. oktobra, ob 20.30 RED F
v sredo, 15. oktobra, ob 20.30 RED D
v četrtek, 16. oktobra, ob 20.30 RED E

Vpisovanje abonementov vsak delavnik od 10. do 14. ure
v Kulturnem domu, ul. Petronio 4, telefon 632664.

ZAGOTOVITE SI TUDI ABONMA ZA PARKIRISCE PERUGINO!

KINO

ARISTON - 15.30, 17.40, 19.50, 22.15 »Soldato Jane«, r. Ridley Scott, i. Demi Moore, Viggo Mortensen.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Tano da morire«, r. Roberta Torre.

EXCELSIOR - 16.15, 19.00, 21.45 »Contact«, r. Robert Zemeckis.

AMBASCIATORI - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »MIB Man in Black«, r. Steven Spielberg, i. Lee Jones, Willy Smith.

NAZIONALE 1 - 16.30, 19.00, 21.45 »Face off«, i. John Travolta, Nicolas Cage.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Due padri di troppo«, i. Robin Williams, Billy Crystal.

NAZIONALE 3 - 17.30, 19.50, 22.15 »Air Force One«, i. H. Ford.

NAZIONALE 4 - 17.30, 19.50, 22.15 »Il mondo perduto - Jurassic Park«.

MIGNON - 16.00, 18.00 »Analmente vostra«, prepovedan mladini pod 18. letom, 16.15, 18.05, 20.10, 22.15 »Lolita«, i. Jeremy Irons, Melanie Griffith, prepovedan mladini pod 14. letom.

CAPITOL - 16.15, 18.05, 20.10, 22.10 »Scream«, prepovedan mladini pod 14. letom.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Ovosodo«, r. Paolo Virzi.

PRIREDITVE

PROSVETO DRUSTVO TABOR - priredi v sklopu Openskih glasbenih srečanj prvi koncert jesenske sezone '97, v nedeljo 12. oktobra, ob 18. uri, v Prosvetnem domu na Opcinah. Igra Marko Feri (kitara), spremlja Et-tore Michelazzi. (prečna flauta). Na sporedu skladbe avtorjev Turine, De Falle, Llobeta, Dyensa, Villa Lotosa, Rodriga, Iberta, Piazzolle.

IZLETI

SLOVENSKI KULTURNI KLUB in MLADINSKI ODBOR SLOVENSKE PROSVETE obveščata, da bo izlet na Korosko trajal samo en dan in da je še nekaj mest na razpolago. Prijave na tel. st. 370846 v uradnih urah. Odhod v

NORI POPUSTI PRI SV. IVANU!

Velike prilike v zelo kratkem času

samo do 18. oktobra

pri pohištvu **Hostel**

POPUSTI DO 80%

ZVEZA BORCEV BOLJUNEC - PARTIZANSKI KLUB - KD F. PREŠEREN

prirejata

v nedeljo, 12. oktobra

PROSLAVO 50-LETNICE

POSTAVITVE SPOMENIKA PADLIM V NOB

14.30 zbirališče na vaskem trgu, nato polaganje vencev pred spomenikom padlih; sledil bo kulturni program v gledališču F. Prešeren: slavnostna govornika pesnik Ciril Zlobec in Arturo Calabria.

je prišel novo sezono. Dosedanji pevci so se zbrali in začeli z delom. Njihovo navdušenje pa bi bilo večje, če bi se jim pridružili novi pevci, mlajši in starejši. Vsi kriski fantje so zato toplo vabljeni, da se pridružijo zboru.

ZVEZA BORCEV BOLJUNEC in KD F. PREŠEREN prirejata v nedeljo, 12. oktobra proslavo 50-letnice postavitve spomenika padlim v NOB. Ob 14.30 zbirališče na vaskem trgu, nato polaganje vencev pred spomenikom padlih; sledil bo kulturni program v gledališču F. Prešeren: slavnostna govornika pesnik Ciril Zlobec in Arturo Calabria.

SKD CEROVLE-MAVHINJE prireja v nedeljo, 19. oktobra, »6. Jesenski pohod na Grmado in okolico«. Odhod bo od 9. do 10.30 izpod Kohišca pri Cerovljah. Delovali bosta okrepčevalni točki. Poskrbljeno bo za tople obroke in pijačo. Vljudno vabljeni vsi ljubitelji narave.

FRIZERSKI SALON »CECILIA« iz Boljuncu prireja v nedeljo, 19. t. m., ob 18. uri v kulturnem domu F. Prešeren v Boljuncu II. defile frizur »New look« z vsemi novostmi za jesen in zimo 97/98. Na sporedu bo tudi ples, glasba in se markaj... Vljudno vabljeni! Izkupicek večera bo namenjen nakupu hišice za otroški vrtec v Boljuncu.

SKD TABOR - Prosvetni dom vabi na ogled razstave izdelkov tečajnikov likovnega ustvarjanja pod vodstvom Ani Tretjak, ob delavnikih, ob 16. do 20. ure.

SKD VIGRED vabi vse zainteresirane amaterskih glasbenih skupin (narodnozabavnih - od dua, kvinteta ali večje skupine), ki bi želeli sodelovati na 2. Kraskem Muzikfestu, ki bo v nedeljo, 12. oktobra, ob 15. uri, pod sotorom v Praprothu, da se vpisejo na Oktobrfestu, do sobote, 11. oktobra.

SKD VIGRED prireja 2. KRASKI OKTOBERFEST v Praprothu pod sotorom. Spored: danes, 10.10. - ples s country skupino Hilly Billy Show - med plesom tekmovanje v zaganju; jutri, 11.10., ob 15. uri ex-tempore za otroke, mladino in odrasle, ob 19. uri nastop Tria Venturini in ples z ansambлом Zamejski kvintet; nedelja, 12.10.: od 10. do 12. ure zbirališče in vpisovanje za pohod »Spoznajte znamenitosti naših vasi«, od 14. do 16. ure Veseli otroški popoldan, ob 15. uri Muzikfest, nato ples z ansambлом Zupan; ponedeljek 13.10., ob 20. uri igra Godba Long Zlunk, nato ples z ansambлом Vesele Stajerke.

SKD TABOR Opcine - Prosvetni dom. Od 13.10. prirejamo tečaj rekreativne telovadbe za moske. Vsak ponedeljek, ob 20. do 21. ure. Informacije in vpisovanje do 10.10. po telefonu 213945.

SKD VIGRED vabi vsa kulturna, planinska in sportna društva, vse stopnje sol in vse ljubitelje narave, da se udeležijo sprehoda-pohoda »Spoznajte znamenitosti naših vasi«, v nedeljo, 12. oktobra. Zbirališče in vpisovanje v Praprothu, od 10. do 11. ure isti dan.

SZ BOR - SEKCIJA AEROBIKE obvešča vse zainteresirane, da se bo tečaj aerobike pričel v ponedeljek, 13. t. m., ob 20. uri na Stadionu 1. maj. Za vse dodatne informacije tel. v urad na st. 51377.

SZ BOR - SEKCIJA AEROBIKE obvešča, da se bo na stadionu 1. maj pričel tečaj gibanja z glasbo namenjen otrokom 3., 4. in 5. razreda osnovne sole. Tečaj bo potekal dvakrat tedensko, in sicer ob torkih in četrkih, od 17. do 18. ure. Za vse dodatne informacije in vpisovanja telef. v urad na st. 51377.

SZ BOR - SEKCIJA AEROBIKE obvešča, da se bo na stadionu 1. maj pričel tečaj aerobike namenjen vsem dijakom srednjih sol. Tečaj bo potekal dvakrat tedensko, in sicer ob torkih in četrkih, od 18. do 19. ure. Za vse dodatne informacije in vpisovanja telef. v urad na st. 51377.

macije in vpisovanje do 10.10. po telefonu 213945.

SKD VIGRED vabi vsa kulturna, planinska in sportna društva, vse stopnje sol in vse ljubitelje narave, da se udeležijo sprehoda-pohoda »Spoznajte znamenitosti naših vasi«, v nedeljo, 12. oktobra. Zbirališče in vpisovanje v Praprothu, od 10. do 11. ure isti dan.

SZ BOR - SEKCIJA AEROBIKE obvešča vse zainteresirane, da se bo tečaj aerobike pričel v ponedeljek, 13. t. m., ob 20. uri na Stadionu 1. maj. Za vse dodatne informacije tel. v urad na st. 51377.

SZ BOR - SEKCIJA AEROBIKE obvešča, da se bo na stadionu 1. maj pričel tečaj gibanja z glasbo namenjen otrokom 3., 4. in 5. razreda osnovne sole. Tečaj bo potekal dvakrat tedensko, in sicer ob torkih in četrkih, od 17. do 18. ure. Za vse dodatne informacije in vpisovanja telef. v urad na st. 51377.

SZ BOR - SEKCIJA AEROBIKE obvešča, da se bo na stadionu 1. maj pričel tečaj aerobike namenjen vsem dijakom srednjih sol. Tečaj bo potekal dvakrat tedensko, in sicer ob torkih in četrkih, od 18. do 19. ure. Za vse dodatne informacije in vpisovanja telef. v urad na st. 51377.

TUDI LETOS PRIREJA KD RDECA ZVEZDA tečaj angleskega jezika za mladino in odrasle. Uvodno srečanje bo v društvenih prostorih v Salezu v sredo, 15. oktobra ob 20.30.

SLOVENSKI VIOSOKOSOLSKI SKLAD SERGIJ TONCIC v Trstu obnavlja letne nagrade »dr. Frane Toncic«, ki ima namen vzpodbuditi visokosolske pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu. Nagrada, v znesku dva milijona lir, je namenjena diplomski studiji s področja humanističnih oz. eksaktnih ved, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila univerzitetni studij v enem od rokov akademskega leta 1995/96. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje studije do 31. oktobra 1997 Narodni in studijski knjižnici v Trstu, ulica Sv. Franciska 20/I. Prejeta dela bo ocenjevala komisija, ki jo bo imenoval upravni odbor sklada, nakar bo februarja prihodnjega leta sledila nagraditev.

HOCES POSTATI TABORNIK, živeti v naravi in se zabavati v družbi? DRUZINA JADRANSKIH DELFINOV te vabi, da se ji pridružijo na sestankih, ki bodo vsako soboto ob 15. uri na stadionu 1. Maj. Vabimo osnovnosolce, srednjeolce in visješolce!

OBČINA REPENTABOR obvešča, da bo steklo popisovanje psov za vpis v deželni anagrafski seznam psov, ki ga predvideva d. z. 39/90. Zivinozravnik podjetja za zdravstvene storitve bo popisoval pse v mesecu oktobru t. l. ob torkih in četrkih od 11. do 12. ure pred občinskim sedežem, kamor naj v omenjenem

obdobju lastniki pripeljejo pse.

SK BRDINA tudi letos organizira zimovanje na mariborskem Pohorju. Ponudba je zelo ugodna. Informacije in prijave so na sedezu kluba ob ponedeljkih od 20. do 21. ure.

SKUPINA SHOW CHANCE vabi vsa dekleta in fante na MODERNI PLES. Poleg tega prireja plesna skupina tudi tečaj modernega plesa za osnovnosolce in srednjeolce ter skupno plesno telovadbo za

stare in otroke. Vse se bo odvijalo v telovadnici CEO v Sesljanu. Za podrobnejše informacije in vpisovanja lahko telefonirate na st. 362732 od 12. do 14. ure ali na st. 299772 od 10. do 16. ure.

SK BRDINA prireja smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrezini. Informacije na sedezu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah, ob ponedeljkih, od 20. do 21. ure, in na tel. st. 212859 in 299573.

SLOVENSKA ZAMEJSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA - tretji steg, vabi v svoje vrste nove člane iz miljske in dolinske občine. Otroci od sedmega do desetega leta starosti se lahko javijo na tel. st. 231028, otroci od desetega do trinajstega leta pa na tel. st. 228422 (v večernih urah).

S PRICETKOM novega solskega leta SKLAD MITJA CUK ponovno nudi dopolnilni pouk in individualne lekcije. Obenem obvešča da je otrokom in odraslim na razpolago logopedinja. Informacije na sedezu Sklada (Narodna ulica 126, Opcine, tel. 212289).

KMECKA ZVEZA obvešča, da so uradi v podružnicah odprti s sledecim urnikom: Nabrezina 97, ob torkih, ob 8. do 10. ure; Dolina, v prostorih Kmetijske zadruge, v ul. Travnik 10, ob četrkih, od 8. do 10. ure; Opcine, Bazoviška 3, ob četrkih, od 11. do 13. ure.

OTROSKI PEVSKI ZBOR VIGRED obvešča, da bodo pevske vaje ob ponedeljkih, v društvenih prostorih v Sempolaju za otroke od 4. do 8. leta, od 16. ure do 16.45, za večje, do 14. leta, od 16.30 do 17.30.

TAMBURASKI ANSAMBEL »France Prešeren« iz Boljuncu prireja tečaj mandoline za začelnike z diplomiranim profesorjem. Za informacije telefonirajte od 17.00 do 20.00 ure na tel. 228781 (Pavel).

MALI OGLASI

tel. 040-7796333

DEKLE isče kakrskoli delo: kot kuhinjska ali hišna pomočnica, čistilka ali oskrbovalka starih. Tel. 0038665/6565938.

ISCIMO najemnika za gostilno. Zainteresirani naj se zgledajo na SDGZ. Tel. 040/362660 v uradnih urah.

GOSPA srednjih let z delovnimi izkušnjami nudi pomoč starejšim osebam ali pri čiščenju stanovanja. Oglasite se na tel. st. 0038667/84149 od 19. do 20. ure.

SK DEVIN obvešča, da so v priredbi naslednje pobude: predsmučarska telovadba za otroke, telovadba za odrasle, smučarski tečaji na plastični stezi, sejem rabljene smučarske opreme, novoletno zimovanje v smučarskem centru Falcade. Vse informacije nudijo tajništvo ob torkih od 20.30 dalje.

PRODAM električni klavir GEM po ugodni ceni. Tel. 0481/78298.

V DOLINI dajemo v

najem pritlične prostore primerne za urad. Tel. 228519, od 13. do 14.30.

PRODAM fiat 126 bis, letnik '89. Tel.: 040/228547.

PRODAM kamniti vodnjak (stirno) najboljsemu ponudniku. Tel. 040/211844 ali 327142.

PRODAM pec na drva za centralno kurjavo. Tel. 040/226492.

GOSPA SREDNJIH LET prijetna in urejene zunanosti z izkušnjami nudi pomoč starejši osebi ali varstvo otrok 15 dni v mesecu. Delovne ure po dogovoru. Ponudbe poslati na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 - TRST pod sifro »PRIJETNA«.

NA RAZPOLAGO IMAMO dva mladica - kavkaskega ovčarja in Pittbulla. Tel. st. 040/327250 od 13. do 14. ure.

DAJEMO V NAJEM GOSTILNO z dvoriščem. Lepa pozicija. Zainteresirani pisite na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 - Trst, pod sifro »Gostilna«.

SUPER OKTOBRSE ponudbe v zadnjem hipu za Kubo, Dominikansko republiko, Kenijo, Mehiko, Turcijo, Tunizijo, Rdeče morje. Informacije so vam na voljo v agenciji Gec tours, tel. 0038666/549588.

STUDENTOM dajemo v najem sobo v stanovanju na Opcinah. Tel. 213837 ali 394611 v večernih urah ali ob nedeljah.

SKORAJ NOV Opel Corsa 1400, 16 ventilov, sport, bele barve (december '96), centraliziran, air bag, klimatizacija, servovolan, električna okna, 17.000 km prodam zaradi selitve. Cena po dogovoru. Tel. po 20.30 na st. 0038-382242.

CISTILKO, enkrat tedensko, za stanovanje v centru mesta iscemo. Tel. 040/772545 v nedeljo od 10. do 12. ure.

ZAGAM DRVA za kurjavo. Tel. 228547.

UCITELJICA V POKOJU isče stanovanje v najem, izključno v Boljuncu. Tel. na st. 394007.

OSMICO sta odprla Mario in Ondina Gruđen, Samatorca 17.

OSMICO je odprl v Dolini Pepi Sancin (Sarnek). Toči belo in črno vino.

KMECKI TURIZEM SKERLJ, Salez 44, je odprt ob petkih, sobotah in nedeljah. Tel. 229253.

OSMICO je odprl Romano Skabar, Veliki Repen, 91.

PRISPEVKI

Ob obletnici smrti dragih staršev Luigija in Gabrijele Sedmak daruje Gicko z družino 20.000 lir za spomenik padlim v Krizu.

V spomin na drago mamo Gabrijele Ferlan daruje hči Romilda z Bojanom 50.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

V spomin na Pavci Berger daruje Nada Zetko 30.000 lir za Združenje »Starši skupaj«.

V spomin na starše daruje Alice Krevatin 15.000 lir za Zadrugo Ban in 20.000 lir za cerkev sv. Florjana pri Banih.

V spomin na svoje drage daruje Sonja Grzinic 75.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade in 75.000 lir za Etnografski muzej v Skednju.

V spomin na drago učiteljico, nono Nello Percavasi daruje Erika Gaspircic 100.000 lir za Sklad Ota, D'Angelo, Lucchetta, Hrovatin.

V spomin na Almo Reschitz daruje Silvana Valoppi 50.000 lir za Dijaski dom S. Kosovel.

V spomin na Marijo Orel vd. Bencina darujeta Iva in Vladimir Scuka 50.000 lir za Stadion 1. maj.

65-letniki s Proseka in Kontovela 385.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Ido Trampuz darujeta Antonella in Klaudio Emili 20.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Vido Gerlanc daruje Dragica Kapun 20.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Ob 5. obletnici smrti drage zene Licke Legisa daruje mož Stanko 30.000 lir za SKD Vigred.

V spomin na svoje drage daruje Marica Kocijancic 50.000 lir za SKD Vigred.

Ob razpustu in zaključku delovanja nase Vaske skupnosti Trnovca darujemo za SKD Vigred iz Sempolaja 2.000.000 lir in jim zelimo veliko

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi krožek KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritličje) tel. 360072, s sledecim urnikom: od 9. do 13. ure ter od 14.30 do 17.30, ob ponedeljku do petka.

plodnega delovanja.

V spomin na Pepija Radetca darujeta Marija in Ivan 100.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade.

V spomin na Karla Pavlica in Vido Gerlanc arujeta Anton in Dora Rapotec 40.000 lir za PD Slovenec.

Namesto cvetja na grob Vide Gerlanc vd. Mennucci daruje Norma Danieli Piras 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu. V isti namen darujeta Milly in Mario 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim na Kontovelu.

V spomin na Vido Gerlanc vd. Mennucci daruje Willy Vörus 50.000 lir vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

ZAHVALA

Ob boleci izgubi naše drage

Pepce Kuret vd. Felician

se toplo zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem za nudeno pomoč in sočustvovanje ter vsem, ki so se je na katerikoli način spomnili.

Posebna zahvala pevske skupini »F. Venturini« od Domja za občuteno petje, g. Kosmacu za pogrebni obred, dr. Egidiji Kos, osebu »Pomoč na domu« iz Milj, Zadr. »Radard« iz Trsta za vsestransko pomoč na domu ter dr. Siroti in osebu zdravstvenega doma IGEA za zdravniško pomoč in potrpežljivo nego v času bivanja v tej ustanovi.

SVOJCI

Trst, 10. oktobra 1997
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Ob bridki izgubi drage mame izreka dolgoletnemu članu pokrajinskega sveta Slovenske skupnosti in rajonskemu svetovalcu Ediju Krpezu iskreno sozale

Slovenska skupnost

OBVESTILO BRALCEM IN NAROCNIKOM

Obveščamo Vas, da sprejemamo

OSMRTNICE, OKVIRJENE OGLASE, MALE OGLASE, ČESTITKE

in naspošno vsa obvestila v uredništvu Primorskega dnevnika v Ul. Montecchi 6 ali po telefonu 040/7796333

Z URNIKOM:

od ponedeljka do sobote od **10. do 15. ure**

GORICA / PO PROTESTU NOVE GORICE

Zaščita manjšine spet v ospredju

Reakcija na stališče goriške občine proti
zaščitnemu osnutku preseneča župana

Na seji goriskega občinskega sveta, ki se bo sestal v ponedeljek ob 17.30, bo govor tudi o stališču mestnega sveta občine nova Gorica, ki je pred nedavnim odločno obsodil resolucijo goriškega občinskega sveta, odobreno 1. julija letos, proti zaščiti slovenske manjšine. Takrat je goriški občinski svet z glasovi svetovalcev večinske koalicije in skrajne desnice (levosredinska opozicija je iz protesta zapustila dvorano) sprejel nezapisano ostro resolucijo proti osnutku zaščitnega zakona za Slovence, ki ga je predložil poslanec Caveri. V njej je med drugim zapisano, da je bil osnutek predložen nedemokratsko, da ogroža raven sožitja, da privilegira

manjšino in prinaša nevzdržne stroške.

Novogoriški mestni svet je na predlog komisije za mednarodne odnose 25. septembra soglasno odobril protestno izjavo, v kateri ugotavlja, da je »vsebinska resolucija v nasprotju z vitalnimi interesi prebivalstva na obeh straneh državne meje, saj izraža težnje, ki so korak nazaj od dosežene stopnje sožitja in pravic Slovencev v Italiji« in v nadaljevanju ocenjuje, da utemeljitve v resoluciji »bolj spadajo v ropotarnico zgodovine kot v Evropo tretjega tisočletja«.

Soglasno odobreno protestno izjavo novogoriškega mestnega sveta smo v Primorskem dnevniku objavili že naslednji

dan, 26. septembra, vendar vest takrat ni prodrla do italijanske javnosti. Italijanski mediji so zadevo zagabili šele včeraj in pričakovati je, da bodo v prihodnjih dneh sledile polemike in komentarji.

Med prvimi je včeraj zadevo komentiral župan Gaetano Valenti, ki napoveduje, da bo o tem govor v ponedeljek v občinskem svetu. Valenti pravi, da je presenečen zaradi ostre izjave in da ne razume, kako je moglo priti do nje, »ko pa občinski upravi tako uspešno sodelujeta«. Hkrati se je skušal zagovarjati, češ da resolucija ni bila mišljena proti zaščiti manjšine temveč le proti Caverijevemu osnutku, ki da vsebuje vrsto nesprejemljivih določil.

POKRAJINA / POJASNILO ODBORNIKA MININA

Kako se obnašati glede prijave kurišč

Prijav ni treba vlagati pred 15. oktobrom,
treba pa je rezervirati pregled inštalaterja

Problem obvezne prijave kurišč že dalj časa razburja marsikatero občano na Goriškem, saj je v preteklosti pokrajina izbrala zapleten in za posameznike razmeroma drag sistem izvajanja novega zakona o nadzoru nad kurišči. Nova, letos izvoljena pokrajinska uprava je skušala poenostaviti zadevo, vendar je postopek spreminjanja se v teku, 15. oktobra pa zapiše prvo točko določeni termin za prijavo kurišč. To povzroča precej nejasnosti tudi zaradi obnašanja samih tehnikov pokrajine, ki se v teh dneh dajejo ljudem informacije v nasprotju s tem, kar je sklenila nova pokrajinska uprava.

Zaradi tega smo se včeraj obrnili do pristojnega

pokrajinskega odbornika Edija Minina, da bi enkrat za vselej razčistili, kaj morajo narediti občani. Je rok 15. oktobra obvezujoč? Kaj tvega, kdor ga ne spoštuje? Je se potrebno samoprijava na kolokovanem papirju in z vplačilom prispevka ali ne?

Rok 15. oktobra, zagotavlja odbornik, ni obvezujoč. Po tem datumu bo pokrajina sicer že začela izvajati preglede na kurišcih vendar le tistih občanov, ki so že vložili samoprijava. Pregledi bodo zadevali ustreznost dokumentacije (knjižice) in bodo brezplačni.

Velika večina ljudi pa prijave se ni vložila, saj so jih doslej prejeli približno 9.600 na okrog 35 tisoč evidentiranih ku-

risc. Kaj naj naredijo ostali?

»Kdor je že dal pregledati kurišče in ima izpolnjeno knjižico«, pravi Minin »lahko počaka. Ni mu treba vlagati samoprijave pred 15. oktobrom, pač pa se bo lahko poslužil poenostavljenega postopka, ki je predviden, vendar se ni operativno, ker mora posebna komisija rešiti se nekatere probleme.«

Novi postopek bodo predvidoma uvedli čez nekaj tednov in predvideva, da bodo kar tehniki, ki izvajajo preglede nad kurišči, izpolnili prijavo in jo posredovali na pokrajino. Občani ne bodo imeli nikakršnih obveznosti ne stroškov, razen majhnega prispevka tehniku (znesek morajo se določiti, a naj bi znašal največ 10 tisoč lir) za izpolnitev prijave.

Kdor je že poskrbel za pregled in ima izpolnjeno knjižico, naj torej počaka do uvedbe novega postopka, ki jo bo pokrajina javila preko sredstev množičnega obveščanja, nakar bo lahko inštalaterju, ki je opravil pregled, naročil, naj mu izpolni prijavo. Če je občan že sam vložil prijavo, mu tega seveda ni treba narediti.

Kaj pa vsi, ki se niso opravili niti pregleda? Cimprej, bolje če pred 15. oktobrom, naj se obrnejo do poklicnega inštalaterja in si rezervirajo pregled. Inštalaterji bodo sezname klientov, ki se čakajo na pregled izročili pokrajinskim uradom in s tem bodo občani kriti. Ko bo pregled izveden pa bo kar sam tehnik poskrbel za prijavo pokrajini.

POŽAR / PONOČI V UL. CROCE

Zgorel je kovinski boks in v njem parkirani avtomobil

Ogenj je v noči od srede na četrtek uničil avtomobil fiat uno, motorno kolo in dve kolesi, ki so bili spravljani v pločevinastem boksu v ulici B. Croce 42, last Dionisia D'Ossualda. Goreti je pričelo okrog 22. ure, gasilci pa so bili zaposleni poldrugo uro. (Foto Bumbaca).

NOVICE

Obisk SSO pri ministrstvu za kulturo Republike Slovenije

Podpredsednik Sveta slovenskih organizacij za Gorisko Janez Povše je obiskal ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Tam se je srečal s svetovalko za manjšinska vprašanja Mileno Cerar in sicer v zvezi s financiranjem kulturnih programov Slovencev izven matične domovine. Na srečanju je bila izražena obojestranska želja po tesnejših in pogostejših stikih, s katerimi bo mogoče poglobiti najrazličnejša sodelovanja med matično državo in manjšinami.

Za posledicami prometne nesreče je v bolnišnici umrl upokojenec iz Fossalona

Za posledicami, ki jih je predvčerajšnjim zadobil v prometni nesreči, je včeraj v trziški bolnišnici umrl 83-letni Stefano Savian iz Fossalona, ul. Cave 116. Nesreča se je v sredo popoldne zgodila v krizišču ulic Vittoria in Jesolo v Fossalonu. V nesrečo je vpleten tudi 44-letni G. P. iz Fossalona, ki se je plejal z avtomobilom, medtem ko je Savian bil na trikolesnem dostavnem vozilu ape.

KATOLISKA KNJIGARNA, Travnik 25 - GORICA

Vljudno Vas vabimo na predstavitev knjige

“GLI ANNI BUI DELLA SLAVIA”

Danes, 10. oktobra, ob 18. uri.

O delu bosta spregovorila
Marino Qualizza in Božo Zuanella.

GORICA / POBUDA ZDRUŽENJA INVALIDOV

Prireditev Gledališče z nami

Nastop gledališke skupine iz Catanie in zbora iz Torina

Pod geslom Gledališče z nami so včeraj v Kulturnem domu na pobudo združenja invalidov ANMIC pripravili zanimiv gledališki in pevski nastop dveh skupin, v katerih nastopajo osebe s posebnimi potrebami. Skupina "Teatro del sole" iz Catanie (na sliki - foto Bumbaca) je predstavila Molierovo komedijo Namisljeni bolnik, zbor "Corale Incanto" pa bogat spored vokalnih skladb. Prireditev je bila prvenstveno namenjena dijakom srednjih sol in operaterjem na socialnem področju.

ŠTEVERJAN / UKVARJAL SE JE KOT SAMOUK Z REZBARJENJEM

Odšel je Mirko Maraž

Odšel je Mirko Maraž iz Scednega, likovni oblikovalec, mojster živih korenin, dolgoletni kulturno-prosvetni delavec, pevec, član amaterske odrske skupine v Steverjanu.

Rodil se je 10. junija 1926 v Steverjanu v kolonjski družini. Tudi sam je, dokler se ni zaposlil v podgorski tekstilni tovarni, okusil breme briskega kmeta - kolona na Bregu. Za njim pa so bile tudi izkušnje partizanskega borca. Bil je med aktivnimi člani društva Briski gric vse od ustanovitve; rad je imel petje, se bolj pa sodelovanje v amaterski odrski skupini.

Po upokojitvi se je, povsem po naključju, posvetil novi dejavnosti, sooblikovanju korenin in dokazal, da je v njem tudi umetniška duša. V kraju Arta Terme, kjer je bil v toplih, je nekaj dni pazljivo opazoval pri delu domačina - rezbarja in pomislil, da bi se sam poskusil.

Začetna nerodnost je kmalu popustila in njegovi izdelki, ki jih je v grobem ustvarila in oblikovala narava, sam pa jih je le dopolnil ali jim vdihnil bolj izrazite poteze, so bili dokaz dolgo skritega umetniškega in oblikovalskega talenta.

Njegove "žive korenine" smo lahko občudovali na številnih razstavah tako v domačem kraju, kakor v Gorici. Zadnjič v osnovni soli v Pevmi. Za izdelke so se zanimali posamezniki iz raznih krajev države.

Narava, ki jo je Mirko imel za največjo umetnico, je nepričakovano pretrgala njegovo življenjsko in ustvarjalno pot preprostega in za pomoč sosedu ali društvu zmeraj pripravljenega človeka. Tako se ga bodo spominjali v Steverjanu, pa tudi v uredništvu. Svojem izrekom naše sožalje.

Pogreb Mirka Maraža bo jutri dopoldne z žalnim obredom v steverjanski cerkvi.

KINO

GORICA
VITTORIA 1 17.30-20.00-22.20 »Soldato Jane«. Demi Moore.

VITTORIA 3 16.30-19.15-22.00 »Contact«. Rez. Robert Zemeckis, i. Jodie Foster.

CORSO 17.45-20.00-22.00 »Men in black«. T. Lee Jones in W. Smith.

TRZIC
COMUNALE 17.00-19.30-22.00 »Lolita«. Režija A. Lyne.

PRIREDITVE

SPDG vabi v nedeljo, 19. t.m., na praznik kostanja pri Stekarju. Prireditve bo od 12. ure dalje do mraka. Kakor vsako leto bo društvo tudi letos poskrbelo za organizacijo pohoda. 16. novembra pa bo martinovanje v Ajdovščini.

OBVESTILA

ZSKD prireja tečaj "Show dance"-a na moderno rap, funky in techno glasbo, namenjen mladim med 11. in 18. letom. Tečaj bo enkrat tedensko v baletni sobi Kulturnega doma v Gorici. Prvo srečanje bo v sredo, 15. oktobra, ob 17. uri. Informacije v uradu ZSKD, ul. Malta 2, tel. 531495.

DIJASKI DOM S. GREGORIC obvešča, da je v teku vpisovanje za tečaj angleščine za otroke od 3. do 5. leta starosti in za tečaj računalništva za osnovnošolce in srednješolce (tel. 533495 v popoldanskih urah).

DRUŽABNO SREČANJE ALEKSANDRINK, njihovih sorodnikov in prijateljev bo v nedeljo, 12. oktobra na Mišenskem gradu. Ob 16. uri bo sv. maša v Marijini cerkvi, nato srečanje v samostanu. Prisrčno vabljeni!

KD OTON ZUPANCIC prireja tečaj preživetja s prvimi namiznimi zivljenja v naravi, preživetja v primeru katastrof ter civilne zaščite. Triurna večerna srečanja bodo vsako drugo sredo od 15. oktobra dalje v Standrežu. Informacije in prijave na tel. 537525.

SD SOVODNJE organizira rekreacijsko telovadbo vsak torek in petek od 21. ure do 22.30 v telovadnici v Sovodnjah.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICA

D'UDINE, Trg S. France-sco 4, tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701.

POGREBI

Danes: 11.30, Angela Paolletti vd. Martissa iz splošne bolnišnice v cerkev pri sv. Ani in na glavno pokopališče; 12.45, Carmela Bon iz bolnišnice Janeza od Boga v Skočjan.

Ob prerani izgubi dragega očeta Mirka iskreno sočustvujemo z Aleksandro in drugimi sorodniki.

Prijatelji Anica, Lucka, Mirjam, Marjanka, Tatjana in Marko.

Kulturno društvo Briski gric izreka svojcem občuteno sožalje ob izgubi Mirka Maraža

REŽISER DUŠAN MLAKAR PRED DANAŠNJO PREMIERO V SSG

Z evolucijo družbe ni Čehov prav nič izgubil

Ko sem se pripravljala na pogovor z vami, sem se zamislila nad tem, da so dramska dela A. P. Čehova bila za svetovno znane režiserje (Svoboda, Visconti, Strehler itd.) in gledališča vedno izziv, in to že od Stanislavskega dalje. Tudi v slovenskem gledališču v Trstu (od Babičeve Utve 1957. leta, preko Bojana Stupice in njegove postavitve Treh sester leta 1968 in Korunove vizije Česnjevega vrta v 70. letih pa do Kobalove režije iste igre v sezoni 1992/93) je Čehov mamil režiserje, dajal priložnost igralcem za oblikovanje lepih vlog, in - oh, kako važno - navduševal z odra ali vsaj zadovoljeval izjemno veliko število gledalcev. Najprej bi vas torej želela povprašati po osebnih spominih... na Čehova kot avtorja in na »delovne stike« z njim doslej.

Profesor AGRFT in režiser Dušan Mlakar:

Ves čas na akademiji sem bil »v stikih« z njim. To je moja tretja postavitev Čehove drame na oder. Delal sem Utvo v Ljubljanski drami, Stricka Vanjo v Primorskem dramskem gledališču v Novi Gorici, se v Solkanu, zdaj pa Tri sestre v Trstu. Od velikih dram nisem doslej režiral samo njegovega Česnjevega vrta. Naključje je hotelo, da sem se celo lansko leto s študenti akademije, skupaj s profesorjem Kristijanom Muckom in asistentom Aleksandrom Jurcem, nečakom našega Vladimira, ukvarjal z Čehovom. Ker imam velik letnik studentov igre in režije, sem se odločil, da bomo prvi semester študirali enodejanke, v drugem, semestru pa Tri sestre v dveh zasedbah... Tako je bilo kar šest sester, pa dva Tuzenbaha, dva Versini, ostalo pa so bile podvojene zasedbe.

Najprej standardno vprašanje, namreč, kako je prišlo do vaše odločitve, da režirate Tri sestre pri nas?

Naključje je pač hotelo, da me je poklical direktor Miroslav Kosuta in me pobaral, ali bi me zanimala režija Čehova v Trstu. Rekel sem mu seveda, da me Čehov od nakdaj zanima, ker je izjemen avtor, samo, ali imas ansambel, sem ga vprašal. Ker, kot vem, je bilo lani v tem ansamblu stalno nastavljenih le pet igralcev. Rekel mi je: Ansambel bo! Pa sem si rekel: Gremo v bitko! Vem, da ni denarja, vem, da delamo za zdaj vsi na upanje, da je čudo božje, da bo do predstave prišlo.

Neradi govorite o svojem režijskem konceptu. Pa vsaj namignite, zakaj se vam zdijo Tri sestre zanimive, kaj se vam v njih zdi vredno poučarja. Zaradi česa se vam zdi to delo v prvi vrsti umetnost, tisto v njem, kar želite, s svojim delom sodelavci posredovati gledalcem.

Čehov je izjemen avtor, ker je analitik. Analizira človeško dušo. Noče nas učiti, ne daje nam pedagoških nasvetov, kako naj živimo ali naj ne živimo. Gledal je to življenje in ga opisal tako, kot ga je videl, seveda skozi svojo prizmo, skozi svoj pogled na življenje. Zato je ta avtor na neki način zakladnica za vsakega igralca, za vsako igralsko dušo in igralsko izpoved. Težka naloga je tudi za vsakega režiserja, ker mora nekaj svojega izbrskati.

Ujeti je treba najbrž to, kar ljudi tudi v našem času vznemirja. Mnoge stvari so se med tem časom spremenile.

Od leta 1901 do danes se je spremenilo branje, jezik se je spremenil, tudi slovenski. Seveda, tudi nas odnos do Čehova se spreminja, tudi naš odnos do patetične geste, ki je bila pri Čehovu na neki način tako rusko poudarjena. Prav tako nas odnos do tega, kako so politiki Čehova izkoriščali. Vse to je mimo. Jaz gledam na Čehova kot opazovalec, voyeur, rad bi bil pretresen od teh usod, teh likov na odru, ki so se vedno tako zelo podobni našim. Podoben so našim strastem, nasi želji po ljubezni, nasi alienaciji. Zato je tudi Čehov večni avtor.

Kaj je torej tisto stalno, kar se je od tedaj, ko so bile Tri sestre napisane, rešilo v današnji čas kot nespremenjeno? Po vašem je način, kako ljudje pri Čehovu čustvujejo in rešujejo svoje stiske, se isti? Je to še vabljivo danes?

Absolutno. Ljubezen je večna. Biti ljubljen je nekaj, ljubiti pa je nekaj drugega. Tu je večna dilema: ali si ljubljen in ljubezen lahko vračas, ali samo ljubiš, ali pa si samo ljubljen in ljubezni ne moreš vračati, ali pa ti je partner ne more dati, ko ljubiš. To je ena dimenzija. Druga dimenzija je utopija teh ljudi, kaksno da bo življenje po dvesto, tristo letih... Mi to danes skorajda že živimo. Čehov je najbrž s figo v žepu opisoval, kako da bo to življenje lepo... Vedel je že, da se bo spremenil družbeni red. Ta evolucija je nastala: iz fevdalizma smo presli v kapitalizem, iz kapitalizma v komunizem, iz komunizma spet v kapitalizem. Čehov ni pri tem nič izgubil, to je tisto veliko. Na Ruskem so sicer preskočili eno fazo (kapitalizem), kot je znano.

Torej vi samo prislušujete Čehovu, samo gledate...

To boste pa videli, ko si boste ogledali predstavo.

Vidim, da imamo nov prevod, Jesihov. Jezik torej tako hitro zastareva? Nekateri nekoliko starejši igralci, ki so večkrat igrali Čehova, npr. Mira Sardoc, Anton Petje, Alojz Milic, imajo zanimivo priložnost za vzporejanje zvena jezika v obeh prevodih.

Prvic so igrali v tej drami pred dvajsetimi leti in so se s tem tekstom zdaj sproprijeli popolnoma na novo. Igralci so pač profesionalci in ni bilo nobene zadrege. Ni bilo treba niti primerjati s starim prevodom, ker je gospod Milan Jesih tak pesnik in

prevajalec, da mu pač preprosto zupam.

Med igralci je - poleg nam znanih imen vseh generacij - tudi nekaj mladih ljudi.

Moram reči, da me neskončno veseli, da se v tem gledališču po hodnikih spet sliši smeh, da so to mladi ljudje, ki so navdušeni in predani delu, radi se zabavajo, a radi tudi dobro delajo. Tako so tudi zaradi njih bile vaje, ki so potekale od 1. septembra dalje, neverjetno vedre in kreativne. In bila je ob tem tudi sreča v nesreči. Sreča za Majo Blagovič, ki mora kot bodoca mamica trenutno počivati v bolniški postelji, in nesreča, ker smo v tej predstavi ostali brez nje. Sreča pa spet, ker je ena od mojih studentk, Helena Persuh, vlogo Olge zelo dobro igrala na akademiji in je bila pripravljena vskočiti v zelo kratkem času. Tako da se vaje iztekajo normalno.

Vsi igralci so v predstavi pomembni, pa vendar, kdo mora tokrat največ delati, največ časa prebiti na odru?

Vsi enakovredno. Čehov je napisal to dramo zato, tudi jaz sem jo imel na akademiji na programu zato, ker vsekamu igral-

cu omogoča, da izdela zanimiv lik. Tudi najmanjša vloga je tukaj zanimiva in pomemben kamenček v mozaiku predstave. Potrudil sem se, da sem manjše vloge obogatil z nalogami, jim razširil prezenco... Veliko sem se ukvarjal z njimi, posebno s Ferapontom, ker mi to že avtor omogoča, manj pa morda z Rodetom in s Fedotikom, a kljub temu mislim, da so imeli vsi igralci manjših vlog cut neke neverjetne odgovornosti. Vsakdo, ki se spopade s Čehovom doživlja v sebi praznik, željo, da bi napravil največ, kar more, seveda v okviru branja in konteksta, o katerem smo se dogovorili...

Nikakor ne bi razkrili, kaj ste se dogovorili?

Ne, glejte, o svojih konceptih pa ne bom govoril... To je za gledanje. Lahko pa recem, da nisem režiser, ki bi stvari radikaliziral. Mislim, da so

avtorji, kot je Čehov, napisali taka dela iz svoje nuje. Moja želja je, da skusam to avtorjevo nujo razumeti, jo dojeti in jo posvojiti. Zdi se mi, da če to dojamem, posvojim, tudi igralec in po njem gledalec lahko to posvoji. Seveda sem vedno skozi konotacijo časa skušal dojeti pri avtorju njegovo »nujo pisanja« skozi mojo »nujo uprizarjanja« teksta v današnjem času, tako da sem kdaj tudi pri klasičnih avtorjih radikalno posegel, da ne govorim o predolgih tekstih, ki so napisani nevese in brez poznavanja praktične dramaturgije.

Malo denarja, malo muzike. Mislim na vpliv našega stalnega kriznega stanja v manjšinskih ustanovah, kot je tudi SSG, na opremljenost predstave (scenografijo, kostume).

Glede na to lahko z gotovostjo recem, da je kljub temu slikar Marjan Kravos - po moji ideji voyeurizma, pogleda skozi zavese - ustvaril izredno lepo scenografijo, Marija Vidau pa je iz nica pripravila zelo zanimive kostume. Glasbe pa imamo malo, vendar je sodobna. Uporabil sem nekaj pasusov finskega skladatelja Jana Garbareka za prehode med dejanji, ob tem je se nekaj klavirske spremljave. Glasba v tej predstavi ni zelo pomembna, gre pač za glasbo duš, ki se izrekajo skozi besedo.

Hvala lepa za pogovor.

Pogovarjala se je
Ivanka Hergold
Fotografije Davorin Krizmančič

Prva predstava v novem teatru Giovanni da Udine

Novo vidensko gledališče bo drevi zazivel: krstna botra tako težko pričakovanega teatra bosta domaća igralca, Anna Bonaiuto, sicer rojena v Latisani, in »pravi« Videmcan Luciano Virgilio, ki bosta brala odlomke iz del domaćih avtorjev, točneje Pier Paola Pasolinija in Davida Marie Turola. Gledališka struktura, v kateri bo zaenkrat domoval samo center CSS, medtem ko je Gledališki klub (Club Teatro) tudi letosnjo sezono umestil v dvorani Palamostre, bo nosila ime Giovanni da Udine. Včeraj sta

javnosti Carlo de Incontrera in Renato Quaglia orisala osnovne smernice delovanja novega gledališča, program pa je center CSS, ki bo upravljal strukturo, že pred časom predstavil novinarjem. Carlo de Incontrera, ki že za trziško Občinsko gledališče pripravlja glasbene sezone, je isto vlogo prevzel tudi pri videmskem, Renato Quaglia pa bo skrbel za gledališko plat in ta sektor razvijal dosledno z dosedanjim delovanjem v okviru CSS.

Drevisnja predstava je pravzaprav nekaksen vstop v sezono, ki

se bo začela konec naslednjega tedna s prvim koncertom, ki sodi že v glasbeni abonma gledališča Giovanni da Udine. V soboto, 18., in v nedeljo, 19. oktobra, bo nastopil videmski filharmonični orkester, ki ga bo vodil Anton Nanut. Na programu bo osma Mahlerjeva simfonija, ki je edino delo, kot je rekel de Incontrera, primerno, da pozdravi rojstvo tako dolgo pričakovanega otroka. Gledališka sezona se bo začela slab teden kasneje, in sicer 24. in 25. oktobra, z baletno predstavo Romeo in Julija.

Polinezijska skupina I-Land drevi v diskoteki »Domani« v Buttriu

Zgleda, da je bivša najstniška skupina Take That dobila prve naslednike. To je skupina starih cednih fantov doma iz polinezijskega otoka Samoa, ki se je pred letom dni predstavila kot novonastala skupina I-Land na ameriskem natečaju za nove talente Apollo Talento Show in tam tudi zmagala. Kajpak je fante po tej odlični uvrstitvi prevzel manager Charles D. Wilson in pod njegovim vodstvom so posneli svoj prvi album, ki se imenuje »New«. Za album so posneli tudi priredbo slavne Presleyeve poevke »Love me tender« ob sodelovanju

znane skupine Portrait, ki pri tej skladbi čustveno obogati vročno ozadje. Sedaj so fantje v Evropi, kjer promovirajo album, da posnamejo se videospot za single ploščo albuma »Love me tender«, posneli pa ga bodo v Zagrebu.

Pred tem pa si jih bomo prvič lahko tudi v naših krajih v živo ogledali, saj se nam bodo nam predstavili v diskoteki Domani v furlanskem Buttriu. Skupina I-Land bo nastopila že danes, po predstavitveni konferenci bo se zapela na drevisnji glasbeni Pan

Dario Fo, veliki burkež, ki brije norce iz mogočnikov, ščiti pa zapostavljene

Novica, da so švedski akademiki za tokratnega nobelovega nagrajenca za književnost izbrali Daria Foja, je najprej učinkovala kot marsikateri Fojev nastop. Tudi izbranec je najprej izrazil svoje veliko presenečenje, številni intervjuvanci pa so najprej želeli preveriti vest, nakar so bolj levo usmerjeni izrazili zadovoljstvo, desnica pa se je zgrazala. Dario Fo je izredno poznana osebnost, ne samo v italijanskem kulturnem svetu, saj gre za umetnika, ki v raznih svojstvih veliko nastopa na tujem, veliko njegovih del, za katere bo pravzaprav prejel Nobelovo nagrado, pa je prevedeno v tuje jezike. Vsekakor pa ne gre za ustvarjalca, ki bi ga steli v krog »čistih« literatov, saj se posveča številnim oblikam umetniškega izražanja. Sicer pa so švedski akademiki razlago za svojo izbiro podali v utemeljitvi, v kateri so zapisali, da je Dario Fo že 30 let pomembna osebnost na področju evropskega gledališča, nagrado pa so mu namenili, ker je s svojim značilnim burkaskim nastopom bril norce na račun sodobnih objestnežev, branil pa je zapostavljene. S tem pa so akademiki, katerim so velikokrat očitali neobčutljivost do danasnega socialnega položaja v svetu in preveliko pozornost političnemu ravnanju (izbirali naj bi skoraj izmenično med književ-

niki zahodne in vzhodne poloble), izkazali posebno priznanje ustvarjalcu, ki ni nikoli ločeval med svojim poklicnim-umetniškim delom in javnim izražanjem osebnih pogledov na političen položaj v Italiji in v svetu.

Po Fojevem mnenju je prav njegova ustvarjalna in politična doslednost med poglobitimi razlogi, da je bil »končno izbran« (kot je povedal v telefonskih pogovorih po objavi vesti, je že leta bil v ožjem izboru, pred petimi dnevi so mu pove-

dali, da je tokrat v najozjem, večer pred izbiro, da si zaenkrat deli prvo mesto s Saramagom). Velik del zasluge je seveda pripisal ženi, igralki in večkrat soavtorici tekstov Franci Rame. Zmago pa je slavil z Ambro (Angiolini), s katero sode-

luje pri televizijski oddaji in s katero se je peljal po avtocesti, ko ga je v bližini Fierenc prehitel novinar in ga z velikim napisom obvestil, da so mu dodelili Nobelovo nagrado.

Dario Fo, ki se je rodil leta '26 v kraju San Giano (Varese), je napisal približno 50 del, veliko večino gledaliških je tudi sam po-

Na slikah:
pod naslovom
tipično razigrani Fo,
spodaj pa s Franco Rame
v tržaškem
Kulturnem domu
novembra 1983

stavil na oder in jih odigral. Za nekatere je značilno stalno spreminjanje oz. posodobljanje tekstov, saj je Fo vselej v svojih delih spregovoril o aktualnih temah. Njegova velika odlika pa je tudi sposobnost pripovedovanja, ki se navezuje na ljudske modele, neizbrisna osebna nota pa je norčavost, taka ki globoko zareze, istocasno pa sprošča smeh. Med njegovimi mojstrovinami je, vsaj po priljubljenosti, na prvem mestu Burkaski misterij (Mistero buffo), se zlasti v njegovi interpretaciji. Pri nas smo doživeli več postavitev Fojevih del, pa čeprav jih ni lahko prerediti: ob Burkaskem misteriju, o katerim govori S. Verc, velja vsaj omeniti stiri postavitve Slovenskega stalnega gledališča: Arhangelj in avtomat, Dve pistoli v rokah pa z belim in črnim gleda, Sedma zapoved, kradi malo manj in Se tat ne more posteno krasti. V sirsi italijanski javnosti pa so v letih '60 zelo odmevali spori z javno televizijsko ustanovo (ker so prepovedali že odobren skec, je Fo s Franco Rame zapustil oddajo Canzonissima), pred kratkim pa je množično odobravanje požel z nastopom na sindikalnem shodu proti secesiji.

POKLON NAGRAJENCU

Osvajalska moč kulturne provokacije

SERGEJ VERC

Slisi se nenavadno, a med nobelovce bomo odšli pristevali eno najbolj spornih osebnosti italijanske književnosti Daria Foja. Pri tem seveda ne mislim na nesporno kakovost njegovih del, ki jih tako kot Pirandellova in De Filippova pozna ves kulturni svet. Sporna pa je že samo osebnost tega »enfant terrible« sodobne kulturne zavesti, ki se vedno spravlja ljudi in sisteme v zadrego, hkrati pa se vehementno udeležuje vsedravnih shodov v podporo italijanske države celovitosti, pri čemer se sam sprašuje, kako je to mogoče. Prav on, ki je o »italiottih«, o teh potomcih »indo-feničanskih plemen«, kot je rad poimenoval svoje sonarodnjake, pisal s tako satirično ostjo, s kakršno ni niti pretkani Molière ozogosal svoje ljudi onkraj Alp. Vse njegovo življenje, delo in javno udeleževanje je namreč tipičen primer »contradictio in adiecto«. Ko je v šestdesetih letih ugotovil, da se njegovim satiričnim komedijam smeje predvsem buržoazija, je čez noč sklenil zapustiti tako imenovano meščanska gledališča in se preselil v delavske domove. Metalurgi, kovinski strugarji, ključavničarji, instalaterji in ostali proletariati, ki običajno ni hodil v gledališče, ga je sicer sprejel kot svojega odrešnika, a to je bilo tako, kot če bi gluhenemu pripovedoval dober vic. Nenadoma je umanjala povratna informacija, zaradi česar se je zgodilo prav tisto, proti čemu se je Dario Fo tako energično boril. V delavske domove so najprej malo sramežljivo, kasneje pa pragmatično osveščeni hodili prav tisti ljudje, ki jim je pokazal hrbet. Iz tega časa je tudi protislovna kulturna politika takratne italijanske Partije. Po eni strani je podpirala Foja, saj ni imela pravega razloga, da bi se spopadla z njegovimi idejnimi in estetskimi izhodišči, ki jih je tako nazorno prikazoval v svojih de-

lih, po drugi strani pa ga je zaradi njegovih vse držejših leninistično-ameriških-maoistungovskih idej uradno prezirala in ponekod celo onemogocala. Tudi Fojev spor z italijansko radiotelevizijsko ustanovo RAI je pravzaprav anahronističen. Nastal je v času prevlade demokristjanov, kar je lahko tudi razumljivo. Manj razumljivo pa je, da je Foja taista ustanova po mnogih letih sicer rehabilitirala, vendar ga istocasno pahnila v obrobni geto tretje televizijske mreže, kamor po praksi sodi vse, kar je politično sporno, manj zanimivo, v smislu masovne kulturne ponudbe in zavesti problematično.

Sprašujem se, kako se bo počutil danes 71-letni tovaris-gospod, nekdanj »jezni mladenci« Dario Fo, ko mu bo švedski kralj izročal prestižno Nobelovo nagrado. V naši ikonografski zavesti se nam njegova podoba vselej prikazuje v črnem, najbolj magični od vseh gledaliških barv. Si bo za to priložnost zavezal rdečo kravato, ki bi na svečani črni obleki lahko zelo elegantno izstopala? V smokingu ali fraku si Foja skoraj ne predstavljam. Predstavljam pa si, kako se bodo o njem razpisali. Kar je seveda prav. Prijatelji in sovražniki, tisti, ki so ga kovali v zvezde in oni, ki ga nikoli niso marali. Estetizirali bodo o njegovi literaturi, gledališča bodo kot za stavo uprizorjela njegova dela, založniki pa tekmovali pri izdaji njegovih zbranih del. Tako se dogaja živim in mrtvim velikanom, kot je pač pri ljudeh v navadi... Tistega, kar pravi Shakespearov »Othello« malo pred samomorom, pa bo le malokdo upošteval...

»A prosim, da v svojih pismih, kadar boste poročali o teh nesrečnih cinih, o meni govorite, kakor sem. Nicesar ne zmanjšujte in nicesar zlohotno ne pritikajte!«

Upam, da bo pritaknjenih zlohotnosti čim manj, zlasti zdaj, ko sta se utrla levičarski Fo in bivši salojevec Giorgio Albertazzi združila v skupni gledališki projekt in nam s tem nekako prišepnila, da je kultura ena sama, zvelicavna in brezbarvna... Bojim pa se, da bo pravna ideologija, ki se tu v Italiji in drugod zdi največji domislek in vrednota našega časa, zmanjšala obseg kulturnih provokacij, ki so bile Foju pri vseh njegovih umetniških snovanjih, tako v slikarstvu (njegovi pikantni zenski akti!) kot v komediografiji, v agitacijskih dramskih tekstih kot v songih, ki jih je sam pisal in skladal, najvišje življenjsko vodilo.

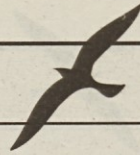
Mislím, da je bila prav kulturna provokacija tista, ki me je v osnovi približala Foju, da sem ga vzljubil in z njim preživel tako rekoč lep del svojega življenja. Prevajal sem ga in reziral, njegov »Burkaski misterij« celo trikrat. In ko sem že mislil, da je prav to besedilo zaradi svoje vsebinske spornosti in umetniške kakovosti nadgradilo trenutni politični zdrharski drob, sem v Kranjski gori doživel tipično kulturno provokacijo: zgrazanje in celo nekakšno lincanje zaradi nedostojne vsebine!

Nobelovec Dario Fo seveda ni ne Pirandello in niti Quasimodo, ki sta prav tako dobila najvišjo nagrado za zasluge za clovestvo na področju književnosti. Če je prvi lahko pisal svoja besedila le ob ne-

deljah dopoldne, ko se je vsa družina odpravila k masi, drugi pa je le z dvema verzoma zajel bistvo našega bivanjskega vsakdana, je življenjska zgodba Daria Foja neprimerno ekstenzivnejša. Svobodomislec, zabavljac, nemimez, provokator, politični ekstremist, spodbujevalec ljudskih množic, skoraj kulturni tribun pa se kaj bi se naslo, bo vsaj v moji zavesti zivel kot ustvarjalni duh, ki mi je pomagal živeti. S svojo tektonsko ustvarjalno silo in umetniško doslednostjo, ki ni nikoli stregla okusu publike in bralstva, ampak vedno verjela v svoj prav, pa naj je bil ta se tako zgrešen, neaktualen in kdaj pa kdaj celo nazadnjaski. Res ni preprosto ohraniti trdno, vzravnano hrbenico. Prevec je izzivov, ki ti jo lahko zlomijo. A če bom se imel priložnost ukvarjati se z Dariom Fojem, mi bo njegova samozavezna pokončnost porok, da je sleherni umetniški snovanec brez notranje svobode duha pravzaprav ničev.

Ž A R I Š Č E

Odgovornost, ki se ji ne moremo izogniti

GIORGIO BANCHIG

Nevarnost vladne krize in kot posledica tega nevarnost predčasnih volitev, ne-nadna in nepričakovana smrt senatorja Darka Bratine, ki je bil v magmatskem italijanskem političnem svetu oporna točka za vso slovensko manjšino, zamude Dezele pri finansiranju slovenskih organizacij, in se posebno tiska, ter negotovost v zvezi z odnosi z Ljubljano so te dni še enkrat postavili v ospredje kronično negotov položaj, v katerem se nahaja slovenska manjšina v Italiji. Če k temu dodamo strašne posledice propada Trzask kreditne banke na ekonomskem in socialnem področju ter (zakaj ne?) na zunanjem videzu manjšine same, nemožnost, da bi prišlo do izvolitve enotnega slovenskega predstavnstva, dediščino preteklosti (fojbe, eksodus, meje, ekspanzionistični cilji in Porčinj), s katero strukturalno bremenijo Slovence, nikoli pomirjen nacionalizem in "zgodovinsko" delitev, ki je se prisotna med manjšinskimi organizacijami, bomo tako zacrtali precej zvesto podobo tegob, ki nas mučijo in s katerimi se spopadamo. In to posebno tisti, ki vsak dan delujemo v soli, v upravah in v politiki, ki se trudimo za obstoj takega kulturnega društva, informacijskega sredstva, zbora, ekonomske ali socialne pobude, ki sestavljajo okostje in ganglije združevanja, komunikacije in solidarnosti v manjšini. Slika ni navdušujoča in, če jo gledamo iz Benecije, dobiva zaradi negativnih demografskih razmer in socio-ekonomskega položaja teritorija se bolj žalostne odtene.

Analiza vzrokov, ki so privedli do te situacije, bi nas popeljala predalec. Pri tem bi tvegali, da pademo v igro medsebojnih obtoževanj ali v iskanje grešnega kozla, ki naj bi nas rešil odgovornosti za to situacijo. Odgovornosti, ki jo nosimo vsi na osnovi vloge in funkcije, ki ju imamo: stari, učitelji, politiki, kulturniki, delavci, odgovorni v naših organizacijah. Toda eni odgovornosti, ki bremenijo celotno družbo ob koncu tega tisočletja, se ne moremo izogniti: dejstvu, da smo prevečkrat zau-pali drugim, to je raznim političnim, družbenim, vzgojnim "agencijam" skrb za rešitev naših problemov in ohranitev našega jezika in naše identitete. Investirali smo energijo in se prepustili politiki in upanju, da bodo naši problemi dokončno rešeni z zascitnim zakonom. Zgradili smo ekonomske strukture, ki so nam na koncu prinesle več problemov kot pozitivnih dosežkov. Mislili smo, da se nas jezik lahko reši izključno s solo, s tiskom, televizijo in Cerkvijo ter pri tem pozabili, da jezik živi, se razvija in ohranja v družini, v vasi, v gostilni, na delovnem mestu, v vsakdanjih odnosih. Izkazalo se je, da so nekatere izmed "agencij", o katerih smo mislili, da so naša moč, naša slika točka. Toda, da ne bo nesporazuma: z moje strani to ni ne-zaupanje do politike ali gospodarstva in tudi ne do ljudi, ki so na teh področjih angažirani in so v to vložili svoje znanje in energijo. Gre predvsem za poskus, da se ponovno vzpostavi red med vrednotami

in prioriteta, ki morajo voditi naše delovanje in naše izbire. V trenutkih krize, ki pa lahko postanejo spodbuda za rast, če jih znamo pravilno izkoristiti, je treba ugotoviti, katere so nosilne ideje in sredstva, ki nam bodo pomagala, da se spet povzpemo na površje, in se pri tem ne odpovemo pozitivnim izkušnjam iz preteklosti, predvsem pa ne pozabimo usmeritev in naukov velikih učiteljev in pričevalcev slovenskega naroda od Trubarja do Kosovele, od Slomske do Trinka in vseh tistih, ki so nam z ljubeznijo in vztrajnostjo zapustili dediščino evropske vrednosti slovenske kulture. Potrebno bo torej široko soočanje med vsemi komponentami manjšine, da bi določili skupno strategijo in z njo prebrodili krizo ter našo skupnost popeljali proti tretjemu tisočletju. Morda bo nujno, da politika, ki je po svojem prepricanju in delovanju pristranska, pri tem soočanju stori korak nazaj in da se primat povrne kulturi, ki je naša prava moč in bogastvo. Pri posredovanju našega kulturnega bogastva bo potrebno ponovno odkriti funkcijo custvenosti v primerjavi z racionalnostjo, vzgoje in izobraževanja v primerjavi z znanjem in informacijo, treba bo poudariti pomen spomina, solidarnosti in skupnosti v primerjavi z organiziranostjo in hladnim programiranjem, individualnosti in skupnosti v primerjavi z množico. Kultura je izraz humanosti, življenja, generacij mozi in žena, ki so brez velikih virov ustvarili neprecenljivo kulturno bogastvo, ki ga je treba ohraniti in posredovati naslednjim rodovom.

Ob tem, da bo ponovno odkrilo to osnovo, ki združuje vse Slovence, bi moralo to soočanje na več ravneh in med vsemi teritorialnimi ter ideološkimi komponentami slovenske manjšine določiti tudi sredstva in strukture, da bo lahko tudi v tretjem tisočletju naša kultura ostala duša našega naroda in se izognila veliki nevarnosti kulturnega poenotenja. Potrebno bo določiti sredstva in strukture, ki bodo v globalnem svetu in obdobju interneta naši mali manjšini in celotnemu slovenskemu narodu nudila možnost, da ohrani svojo individualnost in svojo vlogo v tem delu Evrope.

To soočanje bi moralo zagotoviti tiste idealne skupne elemente, na osnovi katerih naj bi določili in izvolili tisto skupno in enotno predstavnstvo Slovencev v Italiji, za katerega se je doslej zdelo, da mora biti rezultat delikatnih ravnotežij in alkimije med različnimi komponentami ali pa na hitro organiziranih volitev brez neke skupne idealne baze.

Izziv, ki je pred nami, nas sili v to, da korenine globoko vsadimo v našo zgodovino in kulturo, če nečemo izginiti iz zgodovine. Če bi se to zgodilo, bi bil to poraz za nas vse. Toda s tem se bodo morali soočiti vsi narodi, kajti nevarnost poenotenja grozi vsem. Brazilski skof Dom Helder Carnara je zapisal: »Ko ljudje hodijo, se drevesom, ki jih gledajo, smilijo. Mislijo namreč, da jih nosi veter, ker nimajo korenin.«

Trojica Italijanov v zaporu zaradi ponarejenih bankovcev

Pri sebi so jih imeli za celih 250 milijonov lir - V zadnjem času vrsta primerov razpečevanja ponarejenih bankovcev

KOPER - Na uradu kriminalistične službe v Kopru so včeraj zjutraj izdali sporočilo za javnost v katerem uradno obveščajo, da so 1. oktobra letos na njihovem območju prišli tri italijanske državljane, in sicer 56-letnega A.A., 55-letnega A.M. in 45-letnega C.G. V enem njihovih vozil z italijansko registracijo je bilo najdenih 2.445 ponarejenih bankovcev apoenske vrednosti 100.000 lir v skupnem znesku 244.500.000 lir. Trije italijanski državljani so bili, upostevajoč slovensko zakonodajo, izročeni preiskovalnemu sodniku okrožnega sodišča v Kopru. »Z zbiranjem obvestil in preiskovanjem kaznivga dejanja nadaljujejo tako na območju R.S., kakor

tudi v sodelovanju s tujimi varnostnimi organi«, zaključuje sporočilo za tisk koprsk policije.

Do tu uradno poročilo slovenske policije o dogodku, o katerem se že nekaj dni, pa čeprav v dvomljivih oblikah piše v časopisih na obeh straneh državne meje in o katerem smo že v torek pisali na četrti strani našega dnevnika. V tem članku smo pisali o 250 milijonih ponarejenih lirskih bankovcih in navedli tudi začetnice enega treh prijateljev, t.j. A.A., kar je sedaj v policijskem poročilu potrjeno. Tistega dne je vest objavil samo se »Il Gazzettino«, ki mu je dal veliko prostora. Niti na policiji in niti na sodišču v Kopru niso hoteli dajati vesti, najbrž zaradi

ttega, ker je preiskava bila še v teku.

Tisti A.A. je bajé iz Lignano, znan predvsem zaradi tega, ker naj bi bil med tistimi, ki italijanskim igralcem v novogoriskih igralnicah nudijo lire v zameno za čeke oziroma druge vrednostne papirje. Kdor v igralnici izgubi in se znajde brez denarja se obrne na take ljudi, ki mu denar manjajo na crno in si seveda zaračunajo mastno provizijo. To se dogaja pred vsemi igralnicami v svetu. Ker omenjenega A.A. že nekaj dni ni bilo doma, so vsevedeci v Lignano bili mnenja, da je bil prijatelj v Novi Gorici. V resnici so ga slovenski policisti prijeli neke v Lipici. Ni znano ali je bilo to že na meji ali pa tik

pred igralnico. Očitno bi tako velika vsota ponarejenega denarja sla v zepe tistih ljudi, ki bi potrebovali denar. Brez dvoma bi si v igralnici tisti večer zavedli, da jim v blagajno prihajajo ponarejeni bankovci.

Iz Vidma smo tudi izvedeli, da so že prejšnji teden karabinjerji izvedli preiskavo na domu omenjenega A.A. Najbrž so to naredili na namig slovenske policije, kot lahko sklepamo iz tistega dela poročila, kjer piše »v sodelovanju s tujimi varnostnimi organi«.

Zadeva ponarejenih italijanskih bankovcev po 100.000 lir ima očitno velik obseg. Tudi o njej bodo namreč uradno poročali danes zjutraj, v petek na tiskovni konferenci, ki bo na ministrstvu za notranje zadeve v Ljubljani. V zadnjem času so namreč bodisi v bankah in menjalnicah, se največ pa v igralnicah v obmejnem pasu, odkrili več taksnih ponarejenih bankovcev. Vendar je v vseh teh primerih slo za enega ali največ dva takšna bankovca. To je znak, da so ponarejevalci znali te bankovce primerno porazdeliti med ljudi. Pred desetimi dnevi je nekaj taksnih bankovcev v novogoriski igralnici zelega zamenjali tudi slovita italijanska pevka Katia Ricciarelli, znana tudi kot soproga Pippa Bauda. Slovenski policisti so jo izpustili, potem ko je povedala, da je ta denar, skupno z drugim, dobila kot placilo nekaga koncerta. O tem dogodku so pisali vsi italijanski dnevniki. Nekaj sto taksnih bankovcev pa so pred desetimi dnevi našli tudi v Prekmurju. Očitno so razpečevalci ta denar hoteli dati v promet dalec od italijanske meje. Slovenska policija je sleparje aretirala. Vsi ti dogodki dokazujejo, da so slovenski kriminalisti budni in stalno na preži.

Marko Waltritsch

KOROŠKA / NACIONALISTIČNA MRZLICA

Haider je prepovedal koalicije s Slovenci

Ukor predstavnikom stranke v slovenskih občinah

CELOVEC - Koroško je očitno spet zajela nacionalistična mrzlica. Cilj živčnih napadov pa so spet koroški Slovenci oz. njihove politične in kulturne organizacije in tudi slovenske občinske liste. Za najzgovornejši dokaz za nov val nacionalističnih izjav je poskrbel sam sef avstrijskih svobodnjakov Jörg Haider v nedeljo na okrajnem zborovanju svoje stranke v Rudi pri Velikovcu: svobodnjakom je za prihodnost prepovedal sklenitev koalicij s slovenskimi listami na Južnem Koroškem.

»Ljudji nas volijo, ker vidijo v nas zastopnike nemško-koroških interesov v deželi. In tako bo tudi v bodočnosti!« je poudaril znani desničarski populist, katerega so nenavadno močno razjezile koalicije, ki so jih sklenili svobodnaki po letošnjih občinskih volitvah sklenili s slovenskimi listami v nekaterih dvojezičnih občinah na Južnem Koroškem, mdr. v Dobrli vasi in v Skocijanu.

Haider je v Rudi še posebej ostro kritiziral svojega (na zborovanju od-

sotnega) podzupana v Dobrli vasi, ki je v koalicijskem sporazumu slovenski listi odstopil kulturni referat v občini: »To se je zgodilo brez moje pristanka!«, je poudaril Haider in nadaljeval z napovedjo kulturnega boja: »Ne eni strani se prizadevamo za ustanovitev (nemškega) kulturnega doma v občini, da bi ustvarili protutež proti slovenski kulturni filozofiji na Južnem Koroškem, na drugi strani pa jim (Slovincem) damo pozicije in referate, ki so popolnoma v nasprotju z našimi cilji«. Ostro je kritiziral tudi sporazum svobodnjakov s slovensko listo glede ustanovitve dvojezične otroške skupine v dobrolskem občinskem otroškem vrtcu.

Haiderjev nastop je se na okrajnem zborovanju terjal prvo zrtev. Lokalni predsednik stranke v Skocijanu, ki je prav tako sklenil koalicijo s slovensko listo in socialdemokratom preprečil absolutno večino, je jasno izgubil bitko za novega okrajnega predsednika stranke...

Ivan Lukan

SLOVENIJA / V PONEDELJEK

Obisk delegacije Evr. parlamenta

Vodil jo bo poslanec južnotirolske ljudske stranke Michl Ebner

BRUSELJ - Na obisku v Sloveniji se bo v ponedeljek, 13. oktobra, mudila delegacija Evropskega parlamenta. Vodil jo bo vodja delegacije Evropskega parlamenta za Slovenijo Michl Ebner, v njej pa bo med drugim tudi poročevalec za Slovenijo Roberto Speciale, ki je Slovenijo obiskal že na začetku septembra.

Delegacija, ki bo v Ljubljano pripotovala v nedeljo, 12. oktobra, zvečer in odpotovala v torek, 14. oktobra, zjutraj, se bo predvidoma sešla s predsednikom slovenskega parlamenta Janezom Podobnikom, delegacijo državnega zbora, pogovore pa bo imela tudi na ministrstvu za finance in ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj.

Pričakovati je, da bo osrednja tema pogovorov Agenda 2000, dokument,

ki zacrtuje prihodnost Evropske unije s siritvijo vred. Delegacija bo slovenske sogovornike obvestila o tekočih dogajanjih v uniji, slovenska stran pa sogovornike o razmerah v Sloveniji v luči priprav na vključevanje v unijo.

Z vprašanjem siritve se v parlamentu trenutno ukvarja odbor za zunanje zadeve. Kot poročajo parlamentarni viri, je večina članov tega odbora bolj naklonjena zamisli, da bi unija pogajanja o članstvu začela z vsemi kandidatami hkrati. Trinajst poročevalcev odbora, ki na to temo še ni sprejela kakšnih sklepov, trenutno pripravljajo poročilo o siritvi. Odbor bo o poročilu predvidoma glasoval 17. novembra, kasneje, najverjetneje na začetku decembra, se bo o tem izrekel se parlament. (STA)

NZ: Feletig demantiral Baritussia (prosto po reku: volk dlako menja...)

Minilo je nekaj tednov, odkar je tudi Primorski dnevnik objavil v celoti poseg občinske svetovalca Nacionalnega zavezništva iz Trbiza Franca Baritussia, ki je na okrogli mizi v Spetru postavil na glavo vsa dosedanja stališča desničarske stranke glede manjšin.

Poseg je bil več kot zanimiv, saj je s trezno in realistično oceno zgodovinskega dogajanja in predvsem s pogledom v bodočnost zagovarjal potebo po zaščiti naše skupnosti. Z mešanimi občutki odobravanja, začudenja, pa tudi nekoliko skepse smo tedaj Baritussia vprašali, ali misli resno in dobili smo prepričljiv pritrdilen odgovor. Marsikateri prisotni levičar je desničarskemu trbiškemu svetovalcu

tudi stisnil roko. Lepo je bilo videti to idilo, saj kaj je lepšega kot upati in ugotavljati, da gre svet tudi v naših krajih vendarle naprej.

Baritussia je sicer opozoril, da v stranke uveljavite takih stališč glede manjšine ne bo lahka. To je te dni potrdil predsednik sekcije NZ za Nediske doline Pieralberto Feletig, ki je očitno smatral za potrebno, da glede zaščite manjšine postavi nekaj pikic na i. Po njegovem mnenju je stranka sicer naklonjena zaščiti Slovencev v videmski pokrajini, vendar do določene meje. In da bo stvar se bolj jasna, je glede stališč svojega trbiškega somišljenika dejal, da zadevajo le Kanalsko dolino.

Feletig pravi, da sta zakonska

predloga Di Bisceglie in Caveri nesprejemljiva, sploh pa bi bilo bolje, če bi Slovence videmske pokrajine locili od trzask in goriske stvarnosti. Nacionalno zavezništvo po Feletigu podpira tudi prestevanje, manjšino pa bi lahko zaščitili glede uporabe krajevnega narečja, kulture in izročila. Iz zaščite bi bil vsekakor izključen Cedad, stranka pa je tudi naklonjena učenju slovensčine, vendar zgolj iz ekonomske oportunističnih razlogov.

V bistvu nič novega, razen ugotovitve, da ima tudi Nacionalno zavezništvo na Trbiškem svojega petelina, ki je za strankino deželno povprečje bojda se prezgodaj zapel. (du)

Vaš bančni partner
v poslovanju
s Slovenijo
in drugimi državami.

ljubljska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Milano
Tel.: 02/806 9191
Faks: 02/8646 5358

Petek, 10. oktobra 1997

gospodarstvo in finance

Vse zunanje trgovinske
in bančne storitve.
Finansiranje domačih
in tujih
partnerjev.

ljubljska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Milano
Tel.: 02/806 9191
Faks: 02/8646 5358

MEDNARODNI POSVET / VČERAJ O PRILOŽNOSTIH ZA SKLEPANJE POSLOV IN VLAGANJA V SLOVENIJI IN HRVAŠKI

Prednosti in pomanjkljivosti Slovenije sredi procesa prilagajanja Evropi

Izkušnje grupe Bonazzi, predlogi Acegas, storitve Informesta in internacionalizacija Telecoma Italia

TRST - Res je, da tuji investitorji v tem trenutku ne čakajo ravno v vrsti, da bi vložili svoje kapitale v slovenska podjetja, vendar - ali prav zato - pa je ekonomska politika Ljubljane v zadnjem času izrazito usmerjena ravno v ustvarjanje pogojev, s katerimi bi pritegnila tuje investicijske kapitale. Analiza ekonomskih razmer in trendov ter cilji ekonomske politike slovenske vlade v perspektivi vključevanja v Evropsko unijo so bile glavne teme včerajšnjega dopoldnanskega dela dvodnevne mednarodne posveta o poslovnih možnostih v srednjevzhodni Evropi oziroma v Romuniji, Sloveniji in Hrvaški.

Zasedanje o Sloveniji je vodila generalna konzulka slovenske republike v Trstu Vlasta Valencić Pelikan, uvodne pozdravne posege pa so imeli župani Reke, Pulja, predstavnik koprške občinske uprave Miro Kocjan in tržaški župan Riccardo Illy. Ta je v svojem posegu med drugim opozoril na razlike med Slovenijo in Hrvaško, ki se s pospešenim vključevanjem Slovenije v evropske integracije se poglabljajo - potem ko je vojna na Hrvaškem že v začetku oslabil ekonomski položaj države - to pa dejstvo, ki ga je pač treba upoštevati. Sploh je v primeru Slovenije se posebno očitna zmeta tistih, za katere je vzhodna Evropa enovit pojem, pa se potem konkretno srečajo z ve-

likimi razlikami, v prvi vrsti npr. pri ceni dela, ki od države do države zelo niha. Na to je posebej opozoril Giulio Bonazzi, pooblaščenec upravitelja ljubljanskega podjetja Yulon, ki sodi v italijansko grupo Bonazzi.

Kot smo v našem dnevniku že večkrat poročali, je ta tekstilna grupa v Sloveniji že od leta 1993, ko je prišla kot delničar v kranjsko Tekstilno, leto kasneje pa je postala večinski delničar Yulona. Zdaj so dejavnosti v Sloveniji za grupo Bonazzi druge najpomembnejše po tistih v Italiji, na tretjem mestu je Hrvaška (kamor je Bonazzi prišla še pod nekdanjo Jugoslavijo), sledita pa Belgija in Nemčija. Nedvomno zelo pozitivna izkušnja v Sloveniji, kot jo je ocenil Bonazzi in kot potrjuje dejstvo, da je tovarna Yulon (ki proizvaja tekstilna vlakna) opremljena z najsodobnejšo tehnologijo, kar jih je tacev v svetu, in da je partner grupe Bonazzi v Sloveniji tudi Evropska banka za obnovo in razvoj (Bers). Če cena dela v Sloveniji ni ravno nizka, pa je delovna sila v zameno dobro usposobljena, je dejal Bonazzi, ki je ocenil, da je izobraževalni sistem v Sloveniji veliko boljši in bolj sodoben kot v Italiji. Izredno pozitivno je sodelovanje, ki ga je Yulon vzpostavil z ljubljansko univerzo in drugimi raziskovalnimi institucijami, medtem ko je med senčne strani uvrstil predvsem nesprejemli-

vo visoko ceno denarja, zelo strogo, a posredno obdavčenje in birokratske težave oziroma počasnost, ki sicer nihajo od občine do občine. Veliko pohvalo pa je na koncu Bonazzi izrekel tudi koprskemu pristanišču, prek katerega gre ves izvoz slovenskih podjetij grupe Bonazzi, in ki ga je govornik označil kot zelo učinkovitega.

Med poročevalci naj omenimo še Fabia Kovacica, ki je pri podjetju Acegas odgovoren za mednarodne odnose in je orisal zanimiv predlog o povezavi vodovodne in plinske mreže čez mejo, kar bi omogočilo bistveno znižanje amortizacijskih stroškov in povečanje učinkovitosti storitev na obeh straneh. V ta namen so v teku stiki z vsemi sedmimi obmejnimi občinami na slovenski strani, vendar je dialog za sedaj samo teoretičen, ker je zlasti na slovenski strani precej zadržkov. Sloveniji poseben del zasedanja sta - poleg obeh podtajnikov v slovenski vladi, o čemer pišemo posebej - dopolnila se generalni poddirektor Telecoma Italia Giuseppe Gerarduzzi in predstavnik gorškega Informesta Mirjam Koršič. Naj dodamo, da so bili sponzorji dvodnevne posveta Acegas, CR-Trieste, Illycaffè, NTKB (katere predstavnik Baldassi je poročal o strukturi hrvaškega bančnega sistema) in Telecom Italia.

Izboljšanje pogojev za tuja vlaganja

TRST - Slovensko vlado sta na včerajšnjem posvetu zastopala podtajnik v ministrstvu za industrijo Vlado Dimovski in podtajnik v ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj Vojka Ravbar. Medtem ko je Dimovski usmeril svoj poseg zlasti na politiko slovenske vlade za industrijski razvoj v državi in v zvezi s tem izpostavil spodbujevalne instrumente za tuja vlaganja in kapitalizacijo podjetij, je Vojka Ravbar podala širšo sliko gospodarsko-financnega položaja Slovenije in izvajanja predpristopne strategije za vključitev v Evropsko unijo.

Sporazumi o prosti trgovini, ki jih ima Slovenija z Evropsko unijo, Cefto in s posameznimi državami, kot npr. z Makedonijo, zadevajo območje, s katerim uresničuje tri četrtine svoje blagovne menjave. Podatki dokazujejo, da je Slovenija odprta država, z odprtim trgovim, je dejala Vojka Ravbar in napovedala, da je v teku parlamentarni postopek za sklenitev prostotrgovinskega sporazuma z Izraelom, ki stvar časa, na dobri poti pa sta tudi podobna sporazuma s Hrvaško in Turčijo, medtem ko je za Bosno in Hercegovino treba rešiti še precej problemov.

Slovenija je po oceni Ravbarjeve na dobri poziciji za vstop v Evropsko unijo, ki je sicer mobilni cilj in se mu mora zato država temu primerno prilagajati. Toda to ni le zahteva Evrope, ampak dolžnost do nas samih, je dejala podsekretarka v ministrstvu za ekonomske odnose in opozorila, da se na koncu vsak uspeh meri v številkah. Kar zadeva maastrichtske kriterije, ki trenutno za Slovenijo sicer niso aktualni, a so značilen kazalec, je Ravbarjeva povedala, da jih izpolnjuje tri od petih: kriterij o javnem dolgu, o razmerju med javnim deficitom in bruto domačim proizvodom in o stabilnosti valute oziroma o valutnih rezervah. Veliko dela pa ostaja še na področju inflacije, ki tudi letos niha okrog devet odstotkov, in na področju obrestnih stopenj, ki so daleč od evropskih povprečij.

V ta okvir seveda sodi tudi davčna politika, ki je prav zdaj v globoki prenosni. V parlamentarni razpravi je namreč osnutek zakona o davku na do-

dano vrednost, ki naj bi ga v Sloveniji uvedli leta 1999. Seveda se pri tem ne bo mogoče izogniti negativnemu vplivu na inflacijsko gibanje, zato se je treba na novost dobro pripraviti. Visoke obrestne stopnje pa so po besedah Vojke Ravbar tudi posledica neravnovesij v bančnem sistemu, saj je na majhnem slovenskem trgu več kot 30 bank, vendar med njimi ni zdrave kompeticije. Predpristopna strategija za Evropsko unijo je zato potrebna tudi na zakonodajni ravni, da se lahko uredijo tisti sektorji, na katerih nismo kompetitni, je dejala podsekretarka.

Kaj pa tuja vlaganja? Se vedno so nezadostna, zato Slovenija pospešeno pripravlja bolj sodobno in celovito pobudo, s katero želi pritegniti tuje kapitale. V prvi vrsti sodi v ta okvir zakon o tujih valutah, normativ za zunanjo trgovino in sploh globalna trgovinska, valutarna in investicijska zakonodaja. Kar zadeva devizno politiko je Ravbarjeva opozorila, da so bila v zadnjih letih vložena velika prizadevanja v ustvarjanje - čisto na novo, seveda - nacionalne monetarne politike in trdne valute. Zdaj je torej na vrsti reforma oziroma zakonska ureitev zunanje trgovine, investicijske dejavnosti oziroma tržne kompetitivnosti in privatizacij. Privatizacijski proces bo končan do izteka leta, doslej pa je bilo olastninjenih okrog 1.600 podjetij. To je tudi najbolj privlačno področje za tuje investitorje, ki trenutno s svojimi vlaganji prispevajo k bruto domačemu proizvodu za okrogel odstotek (torej razmeroma skromno), medtem ko imajo v obsegu proizvodnje 10 do 11 odstotni delež.

Delati moramo za nadaljnje odpiranje našega sistema do tujih kapitalov, je poudarila Vojka Ravbar in postregla s podatkom, da je v Sloveniji 3 do 4 odstotke tujih družb, vendar te ustvarijo kar 15 odstotkov skupnega podjetniškega dobička. Zasluga odprtosti slovenskega trga, je ocenila podsekretarka, kjer so tuja podjetja enakovredna z domačimi in kjer vlada prost režim selitve dobičkov in kapitalov, kot rečeno pa je v teku prizadevanje za izboljšanje splošnih razmer za dostop tujih podjetij na slovenski trg. (vb)

ZADRUŽNA KRASKA BANKA Zadruga z.o.z. TRST	9. OKTOBER 1997	v LIRAH	
	valuta	nakupni	prodajni
	ameriški dolar	1701,00	1736,00
	nemška marka	970,00	990,00
	funt sterling	2759,00	2814,00
	švicarski frank	1172,00	1202,00
	belgijski frank	46,48	48,48
	francoski frank	286,00	296,00
	danska krona	252,00	262,00
	norveška krona	237,00	247,00
	švedska krona	222,00	232,00
	kanadski dolar	1229,00	1269,00
	portugalski eskudo	9,13	10,03
	nizozemski gulden	855,00	880,00
	avstrijski šiling	136,80	141,30
	španska pezeta	11,11	12,21
	grška drahma	5,91	6,71
	irski sterling	2461,00	2541,00
	japonski jen	13,65	14,55
	avstralski dolar	1216,00	1286,00
	madžarski florint	8,75	11,50
	hrvaška kuna	270,00	280,00
	slovenski tolar	10,20	10,55

KMEČKA BANKA - GORICA		
9. OKTOBER 1997	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1696,00	1726,00
nemška marka	971,00	989,00
francoski frank	286,00	296,00
nizozemski gulden	855,00	880,00
belgijski frank	46,61	48,41
funt sterling	2732,00	2812,00
irski sterling	2478,00	2573,00
danska krona	253,00	263,00
grška drahma	6,02	6,62
kanadski dolar	1225,00	1260,00
švicarski frank	1172,00	1197,00
avstrijski šiling	136,88	141,38
slovenski tolar	10,20	10,50

MILANSKI DEVIZNI TRG	
9. OKTOBER 1997	v LIRAH
valuta	povprečni
ameriški dolar	1714,950
EKU	1927,950
nemška marka	984,760
francoski frank	293,000
funt sterling	2781,310
nizozemski gulden	874,310
belgijski frank	47,714
španska pezeta	11,658
danska krona	258,610
irski sterling	2506,230
grška drahma	6,233
portugalski eskudo	9,644
kanadski dolar	1247,050
japonski jen	14,164
švicarski frank	1186,000
avstrijski šiling	139,930
norveška krona	243,840
švedska krona	227,750
finska marka	327,750

MILANSKI BORZNI TRG					
9. OKTOBER 1997		INDEKS MIB-30: -3,13			
delnica	cena	var. %	delnica	cena	var. %
Alleanza Ass.	15.897	+3,01	Mediaset	8.418	-3,66
Bca Comit	4.793	-3,38	Mediobanca	12.665	-2,66
Bca di Roma	1.653	-4,72	Montedison	1.292	-3,51
Bca Fideuram	6.815	-5,04	Olivetti	939	-1,59
Bco Ambros.	12.628	-3,11	Parmalat	2.753	-2,20
Benetton	26.161	-4,76	Pirelli Spa	4.838	-3,89
Credit	4.206	-4,12	Ras	14.845	-2,33
Edison	8.650	-4,00	Rolo	24.000	-3,57
Eni	10.264	-3,94	Saipem	9.919	-3,79
Fiat	5.869	-4,02	San Paolo To	12.809	-3,77
Generali	36.948	-4,00	TIM	6.589	-4,17
Imi	16.716	-3,03	Telecom Ita	10.924	-3,19
Ina	2.570	-2,87			
Italgas	5.975	-4,35			
La Fondiaria	9.092	-3,75			

NOVICE

Bundesbanka spremenila "tretjo obrestno mero"

FRANKFURT - Svet nemške osrednje banke je na danesnji seji sprejel odločitev o povišanju t.i. tretje orientacijske obrestne mere s sedanjih 3 na 3, 3, odstotne točke. S tem bo cena denarja pri osrednji banki dražja. Tretja obrestna mera je bila v Nemčiji nespremenjena od avgusta lani.

Obe ostali orientacijski obrestni meri, diskontna in lombardna, ostajata nespremenjeni, in sicer znašata 2, 5 oz. 4, 5 odstotka.

Nemski finančni minister Theo Waigel pa je včeraj napovedal, da bo nemski bruto domači proizvod (BDP) letos zagotovo dosegel 2, 5-odstotno rast, prihodnje leto pa naj bi bil še večji. Waigel je na srečanju s poslovnimi v Bonnu napovedal, da bo rast BDP prihodnje leto med 2, 5 in 3 odstotki.

Hrvaški zunanji dolg julija 5, 28 milijarde dolarjev

ZAGREB (STA/Hina) - Zunanji dolg Hrvške je konec julija znašal 5, 28 milijarde ameriških dolarjev in je bil za 195, 8 milijona dolarjev večji od tistega v predhodnem mesecu. Po podatkih Narodne banke Hrvške (NBH) je bil zunanji dolg Hrvške julija najvišji letos in je za 536, 5 milijona dolarjev presežek dolga iz januarja letos.

Na povečanje zunanjega dolga v juliju je neposredno vplivalo povečanje srednjeročnih in dolgoročnih kreditov za 202 milijona dolarjev na 4, 9 milijarde dolarjev.

Draga zamenjava nacionalnih valut z evrom

DUNAJ (STA/APA) - Zamenjava avstrijske valute šilinga s skupno valuto Evropske unije evrom naj bi po ocenah avstrijskega Združenja za drobno trgovino stala od 800 do 1100 milijard lir. Evropski trgovinski institut iz Koelna pa napoveduje, da se bodo stroški prehoda z marke na evro v Nemčiji povzpeli na 6.800 do 8.500 milijard lir. V avstrijskem gospodarskem ministrstvu s polno paro pripravljajo zakon o označevanju cen. V skladu z omenjenim zakonom bodo morali trgovci v prehodnem obdobju (EU trenutno predvideva šest mesecev) označevati izdelke s cenami v avstrijskih šilingih in evrih. Zakon naj bi sprejeli do 1. januarja 1999.

INDUSTRIJA / PODATKI ISTAT

Julija naročila izredno narasla

V primerjavi z lanskim julijem kar za 12,1%

RIM - Italijanska industrija se naprej »vleče«. Državni statistični zavod ISTAT je včeraj posredoval podatke za industrijska naročila v juliju, ki so zabeležila kar 12, 1 odstotni porast v primerjavi z istim mesecem lanskega leta, v primerjavi z letošnjim junijem pa so naročila narasla za 11, 3 odstotka. Ugodni so tudi podatki, ki zadevajo celoten promet, ki se je na letni ravni povečal za 6, 5 odstotkov, kar pa je nekaj manj kot junija, ko je letni porast znašal 7, 2 odstotka.

Julijski podatki so izboljšali tudi celotno sliko italijanske industrije za prvih sedem mesecev letošnjega leta. Od začetka leta se je tako promet povečal za 2, 4 odstotka, industrijska naročila pa za 4, 7 odstotka (junija 1, 5 oziroma 3, 5 odstotka). Največji porast prometa je bil dosežen na tujih trgih (za 8, 8 odstotka), medtem ko je porast na nacionalnem trgu znašal 5, 4 odstotka. nekoliko drugačna je slika, kar zadeva naročila. Iz tujine so narasla za 9, 9 odstotka, doma pa so se povečala kar za 13, 6 odstotka.

Področje transporta se naprej predstavlja gonilno silo industrije, čeprav Istat navaja pozitivne podatke za promet v skoraj vseh industrijskih sektorjih. Transportna industrija je zabeležila 26, 5 odstotno povečanje prometa, kovinska za 13, 4, tekstilna pa za 10 odstotkov. Manjši promet so julija zabeležili v proizvodnji električnih strojev

(za 5, 6 odstotka), v papirništvu in založništvu pa je bil manjši za 2, 2 odstotka.

Pri naročilih so največjo rast zabeležili pri proizvodnji strojev in naprav (+19, 1 %), izdelavi kovin (+16%) in pri transportnih sredstvih (+14, 1%).

Minister za industrijo Pier Luigi Bersani je izrazil zadovoljstvo po objavi teh podatkov, istocasno pa je tudi poudaril, da je gospodarska rast tesno povezana s politično stabilnostjo. Tudi za pooblaščenega svetovalca Confindustrie Guidalberta Guidija ti podatki pomenijo, »da so se znaki gospodarske rasti spremenili v pravo rast,« vendar pa je izrazil zaskrbljenost zaradi političnega položaja in s tem v zvezi dejal, da »na žalost rast italijanskega gospodarstva in industrije ponovno ogroža politika.«

Podatke o večanju naročil in prometa v industriji so pozdravili tudi sindikati. Konfederalni tajnik CISL Natale Forlani je poudaril, da ima italijansko gospodarstvo izredno priložnost, da se rast se poži in poveže tudi z rastjo zaposlovanja. »Toda pogoji za nadaljevanje pozitivnega ciklusa v gospodarstvu so politična stabilnost, znižanje obrestnih mer in učinkovite pobude, ki naj bi pritegnile investicije na jug države. Sedanja politična kriza lahko izniči vse dosedanje napore in kdor jo bo povzročil bo moral prevzeti tudi odgovornost za izničenje upov mnogih brezposelnih,« je se dejal Forlani.

SLOVENIJA / TURIZEM

Avgusta velik porast števila tujih turistov

Na letni ravni je bilo število tujcev večje za 27 odstotkov

LJUBLJANA - V prenočitvenih objektih v Sloveniji je avgusta prenočevalo 313.731 turistov, ki so opravili skoraj milijon dvesto tisoč prenočitev, so ugotovili na državnem statističnem uradu. Od tega je bilo 145.826 domačih turistov in 167.905 tujih. V primerjavi z enakim mesecem lani se število domačih turistov ni spremenilo, medtem ko se je število tujih turistov povečalo za 24 odstotkov. Število nočitev domačih turistov se je v primerjavi z lanskim avgustom znižalo za šest odstotkov, število nočitev tujih turistov pa povečalo za 27 odstotkov. Kljub temu so domači turisti opravili več nočitev, in sicer 2, 5 milijona, tuji turisti pa 2, 3 milijona nočitev.

V letošnjih osmih mesecih je obiskalo Slovenijo 1, 32 milijona turistov, zabeleženih opravljenih nočitev pa je bilo za 4, 8 milijona. Domačih turistov je bilo 619.305, kar je za odstotek

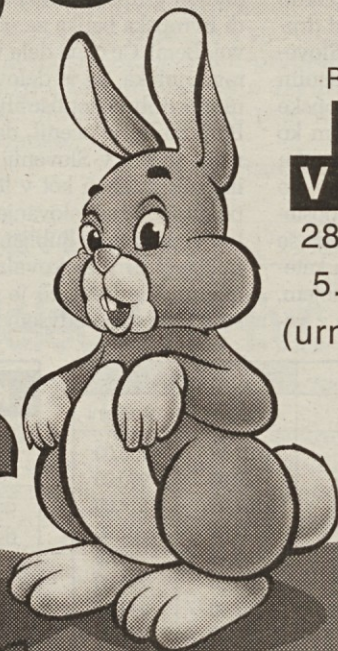
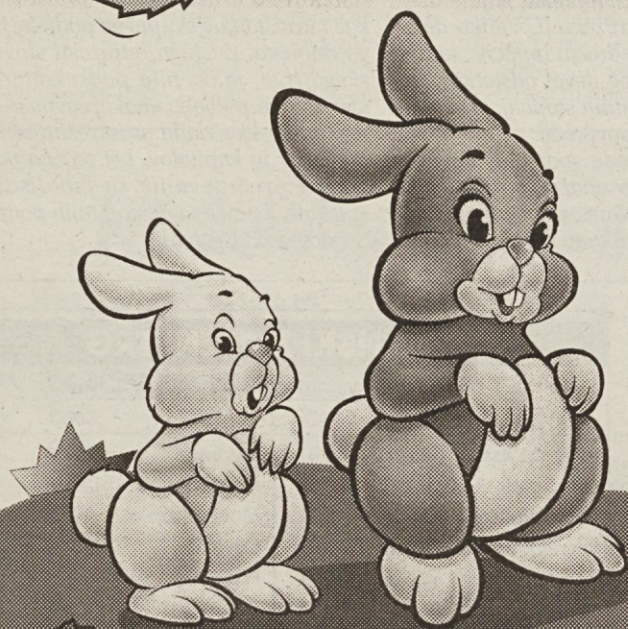
več kot v enakem obdobju lani, tujih pa 700.461 oziroma kar za petino več kot lani. Domači turisti so opravili za odstotek manj nočitev, tuji pa za 24 odstotkov več nočitev kot v enakem obdobju lani.

V tem obdobju je največ tujih turistov prišlo v Slovenijo iz Italije in Nemčije. Iz Italije je prišlo 163.099 turistov, iz Nemčije pa 144.070 turistov, pri čemer so italijanski turisti opravili manj nočitev kot nemški. Prvi so v Sloveniji prenočevali 400 tisočkrat, nemški turisti pa 570 tisočkrat. Število turistov tako iz Italije kot iz Nemčije je v prvih osmih mesecih letos poraslo za približno četrtino. Turistom iz omenjenih držav sledijo turisti iz Avstrije (94.194 turistov), Hrvaske (55.044 turistov) in Nizozemske (30.656 turistov). Obisk v visni med deset in dvajset tisoč turistov pa je bil zabeležen iz Češke, Velike Britanije, Madžarske, BiH, Francije, Belgije, Poljske in Rusije. (STA)

Jesen

Zima

Odkrijte nove ideje

Reana del Roiale (UD)

ODPRTO V NEDELJO:

28. septembra ter

5. in 12. oktobra

(urnik NON - STOP)

Cesta Videm - Tricesimo
REANA DEL ROIALE (UD)

Odprto torek • petek
9.00 - 12.30 | 15.00 - 19.30
V soboto NON - STOP
9.00 | 19.30

Città della Calzatura

PITTARELLO

Korzo Italia, 25
TRST ex Beltrame

Odprto torek • petek
9.00 - 13.00 | 15.30 - 19.30
V soboto NON - STOP
9.00 | 19.30

OBLETNICA, KI JE NE PROSLAVLJAMO, MORAMO PA SE JE SPOMNITI

Pred letom dni je komisar prevzel upravo Tržaške kreditne banke

Potreše navadno napovedujejo rahli in težko zaznavni tresljaji, katerih pomen je očiten sele, ko se zemlja zares stresle; do takrat pa vsi živijo v blazenem prepričanju, da so trdni temelji hiš trajna danost. Ko gledamo nazaj na razmeroma kratko obdobje, v katerem je streslo in do tal porušilo Trzasko kreditno banko, nam je jasno, da se je katastrofa pripravljala že nekaj časa. Ne bomo na tem mestu obnavljali se nerazčiscenih odgovornost upravljalcev banke, tistih milo rečeno »napak«, ki so privedle do propada TKB ali pa vsaj nudile odlično priložnost, da so iznicili najpomembnejši zavod slovenske manjšine, ki je nastal na podlagi Londonskega sporazuma kot delno povračilo za škodo, ki jo je povzročil fašizem. O teh »napakah« vodijo sodno preiskavo, ki pa je zadnje čase skorajda zamrla, potem ko je kazalo, da je ubrala tudi pot iskanja sirsih odgovornosti izven ozkega kroga nekdanjega vodstva TKB.

Da ne bi segali preveč daleč nazaj v zgodovino nekdanje banke slovenske manjšine (se vedno gredo težko izpod peresa oz. iz tipkovnice naravnost grozne besede »nekdanja banka slovenske manjšine«...), bi pričeli pregled dogajanj 26. septembra 1996, ko je Ljudska banka iz Brescie izstopila iz TKB, razvrednotila svojih 40,7 milijard lir kapitalskega deleža in sporočila, da je »sodelovanje s TKB arhivirana zadeva.« Dobro obveščeni so že konec avgusta vedeli, kaj se pripravlja, in so pričakovali pristop neke banke iz Slovenije, kar pa je prve dni septembra nenadoma odpovedalo.

Ze nekaj časa prej je »počila« zadeva Querci, univerzitetnega profesorja, ki je bil vpleten v dvomljive posle tudi s TKB, kateri naj bi povzročil primanjkljaj za desetine milijard lir. Bolj ali manj ob luči dneva so se prepletale preiskave, govorice, vesti in slišjanja, napovedi in napeta pričakovanja. Torej treslo se je, pa vendar - kdo bi si takrat pričakoval, da bo TKB izginila in pustila za seboj tako opustošenje!

Potem se je 10. oktobra streslo zares: Banka Italije je na zahtevo upravnega odbora TKB po umiku bresanske Ljudske banke iz delničarstva trzaskega bančnega zavoda imenovala komisarsko upravo. Na tiskovni konferenci so se isti večer člani upravne-

Ne gre za dogodek, ki bi ga proslavljali, spomniti pa se ga vendar moramo. Na današnji dan pred letom dni je komisarska uprava, ki jo je imenovala Banka Italije, prevzela upravljanje Tržaške kreditne banke. To je bil, kot vsi vemo, začetek konca tega največjega bančnega zavoda slovenske manjšine v Italiji. Komisarja sta kmalu zatem blokirala račune, sledila je likvidacija banke, nato pa odprtje Nove Tržaške kreditne banke, katere lastnik ni več slovenska manjšina.

Ne moremo si kaj, da se ne bi ozrli na ta dogodek svoje sodobne zgodovine z grenkobo v srcu. Konec koncev je bila TKB majhen ponos vse manjšine, tudi tistega dela, ki mu ni bilo dopuščeno, da bi sodeloval pri njenem upravljanju. Velika palača na Trgu Oberdan, v katero bi se morala vseliti TKB, je še zlasti za Slovence, ki živijo v mestu, predstavljala skoraj nekakšno moralno nadomestilo za Narodni dom, saj enako impozantno kraljuje v mestnem središču, čeprav arhitektonsko se zdalec ne dosega lepote Fabianijevega Balkana.

Sicer pa je bila TKB tudi banka: kraj, kjer so slovenske kulturne ustanove lahko najemale posojila za premoščanje težav zaradi zamud pri izplačevanju državnih in deželnih prispevkov. Kraj, kjer so slovenska podjetja in tudi posamezniki lahko reševali trenutne ali tudi dolgoročne težave. Bila je tudi kraj slovenske prisotnosti v mestnem središču.

Sedaj se je vse spremenilo. Zakaj, tega se

vedno ne vemo. Sodne preiskave potekajo počasi, v ozadju se kopičijo različne interpretacije, ki so si med seboj tudi nasprotujoče, stopnjujejo se obtožbe na račun institucij dveh držav... Tukaj tega ozadja ne bomo razčistevali, zaradi resnice pa moramo ugotoviti dvoje: prvič, ne glede na dejstvo, ali je šlo za tako ali drugačno zaroto, je bilo delovanje vodstva banke preveč lahkotno, premalo »bančniško«, kar je bil seveda ponujen srebrni krožnik vsem tistim, ki banke niso imeli radi; drugič, da ne bo dvomov, to lahkotno delovanje ni slo v korist slovenskih ustanov in podjetij, ampak v korist dotlej neznanih podjetij oziroma oseb, ki z manjšino nimajo nič skupnega razen morda kakega osebnega prijatelja.

Obrnilo se je leto in spremenilo se je vse. Spremenil se je predvsem naš odnos do gospodarstva in spremenil se je odnos gospodarstva do nas. Odnos je težji, je pa verjetno koreknejši, bolj »normalen«, če lahko uporabljamo za izraz. Počasi se učimo živeti drugače: ugotovili smo že, da je težko, a ni nemogoče.

Zapisali smo že, da današnja prva obletnica ni dogodek, ki bi ga proslavljali. Moramo pa se ga spomniti. To smo naredili s ponatisom besedila, ki smo ga objavili v prvih januarjskih dneh, po likvidaciji Tržaške kreditne banke. Dodali smo mu samo še dva datuma, ki zadevata nastanek nove banke.

B.Br.

ga odbora, ki je prevzel vodstvo banke sele aprila lani, izrazili upanje, da gre le za »izredni zacasni ukrep za premostitev krize.«

Kaj se!

Ze naslednjega dne so aretirali bivša funkcionarja banke Milana Taučerja in Nedeljka Hrovatina ter nekega goriskega podjetnika, cez ten dni pa so nataknili lisice se bivšima direktorjema TKB Viru Svetini in Adrijanu Semnu.

Tempo katastrofe TKB se je posespeli.

V torek, 22. oktobra pozno zvečer sta izredna komisarja po posvetu z Banko Italije »spričo izrednih okoliščin in potrebe po zaščiti kreditorjev« zacasno prekinila vsa izplačila: od takrat se niso sprostili zamrznjenih računov strank TKB. Naslednji dan je bil morda najbolj tragičen, saj se je pred vhodom v

banko zbrala množica predvsem upokojencev, ki so z največjo osuplostjo izvedeli, da ne morejo vec do svojih prihrankov. Prvi, ki se je vrnil na cesto praznih rok, je ostal glasno orisal bistvo dogajanja: »Direktor je u przuoni, d'narja ni več: l'dje muoje - smo končane!«

Ni se motil, vsaj ne glede usode TKB, ki je v resnici že bila zapečaten.

Vprašanje TKB je z zamrznitvijo računov preraslo v problem za vse mestno gospodarstvo in tudi v mednarodno razsežnost, saj so blokirali račune neitalijanskih, v prvi vrsti slovenskih in hrvaških bank. V tem zaskrbljenem in mrkem vzdusju se je pripravljala proslava ob 50. obletnici Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, in na sodišču so izbrali ravno dan proslave, petek 25. oktobra za vrsto prei-

skav na sedežih SDGZ in SKGZ.

»Samo dve vprašanji: ce so bile zagrešene napake, zakaj jih tisti, ki so za to pristojni, niso odkrili na številnih inspekcijah, ki so se zvrstile v zadnjih letih na nasi banki. In se: ce so res bile zagrešene napake, zakaj sedaj mecejo stran z umazano vodo tudi otroka, ki bi lahko se zivel, naso banko?« Taka in se toliko drugih vprašanj so si postavljali na manifestaciji za obstoj in preporod TKB, ki se je odvila v soboto, 26. oktobra po mestnem središču ob izredni udeležbi dvatisočglave množice.

Vrstila so se zasedanja, sestanki in srečanja na vseh ravneh do 29. oktobra, ko sta se sestala italijanski zakladni minister Ciampi in slovenski finančni minister Gaspari in ko je padla usodna beseda: »likvidacija«. Predzadnji dan tega žalostnega oktobra so uslužbenci TKB predlagali nabirko za dokapitalizacijo, saj ni do zadnjega nihce res verjel, da bodo lahko popolnoma zbirsali banko.

Pa ni bilo tako: 5. oktobra je deželni odbor Furlanije-Juljske krajine izdal povoljno mnenje za likvidacijo banke ob pogoju, da se najde nov partner, ki bi omogočil obnovitev zavoda. Naslednjega dne so aretirali se Suadama Kapica, kampanja za kriminalizacijo vsega, kar je imelo opravka s TKB, pa je dosegla svoj višek z objavo na tukajšnjem italijanskem tisku seznamov tudi nepomembnih dolžnikov banke.

Na rimskem sestanku italijanski bank upnic, Medbančnega jamstvenega sklada in Banko Italije je padel predlog o ustanovitvi nove banke, ki naj bi nastala po likvidaciji TKB, obenem pa je začela toniti hipoteze o ustanovitvi mednarodne banke v sodelovanju s slovenskimi in hrvaškimi denarnimi zavodi.

Zatisje pred potresom je trajalo se nekaj časa, ko so vodili tudi pogajanja s hrvaškimi in slovenskimi partnerji in so se kresala mnenja o »trdi« ali o »mehki« likvidaciji banke, čeprav ni bilo še pokopano zadnje upanje na sanci. Tudi sam predsednik Milan Kučan je na obisku v Rimu opozoril predsednika Scalfara na težave manjšine in omenil je tudi TKB.

V torek, 19. novembra je bila manifestacija uslužbencev TKB pred trzaskim sedežem Banke Italije, kjer

so padle težke besede o neucinkovitih inspekcijah in zahteva, naj emisijski zavod resi banko, kot je storil v drugih primerih.

A isti teden se je zanj potresni sunek znesel nad banko, ki se je dokončno sesula: v petek, 22. novembra je zakladno ministrstvo na predlog Banke Italije odvzelo pooblastila za opravljanje bančnih dejavnosti in odredilo prisilno upravno likvidacijo TKB. Računov varčevalcev pa niso odmrznili.

Istega dne je bila v Trstu manifestacija slovenskih visjesolcev, ki so pozvali voditelje manjšine k enotnosti in se v povorki podali do mestnega središča, kjer so se jim pridružili uslužbenci »banke, ki ni več banka.«

V boljunskem gledališču je bilo v ponedeljek, 25. novembra prvo zborovanje Odbora za zaščito varčevalcev TKB: dvorana je bila pretesna za izredno število zaskrbljenih varčevalcev, Odbor pa je nemudoma sporočil Banki Italije, likvidatorjema in Medbančnemu jamstvenemu skladu zahteve prizadetih varčevalcev.

Sledila je vrsta pobud in predvsem zahtev po »mehki« likvidaciji, ki naj ne spravi na kolena zdrava podjetja, samo ker so delovala s Trzasko kreditno banko oz. v okviru »manjšinskega družbenega gospodarstva.« Srečanja s konzorcijema slovenskih in hrvaških bank niso obrodila nobenih sadov, 27. novembra pa je zagrebška vlada sporočila, da ne bo dala »niti kune za trzasko banko.«

Sodna preiskava je nekako zastala, dokler niso aretirali posrednika Daniela Ervasa - izvedelo se je sele 28. novembra, ko je ze sedel v zaporu teden dni: podkupil naj bi funkcionarje Inps za dodelitev Trzaski kreditni banki izplačila pokojnin jugoslovanskim državljanom. S tem pa je preiskava prišla usihati: cez cas so pojavili, da je Ervas pravzaprav samo goljuf, da ni nikogar podkupil, da je samo opeharil vodstvo TKB in da torej ne bodo iskali nobenega podkupljenega funkcionarja Inpsa.

Pomembna in prva pozitivna novost je nastopila 3. decembra, ko sta komisarja likvidatorja na sestanku z uslužbenci sporočila razveseljivo vest, da bo »na zdravi zapuščini TKB kmalu nastal nov zavod,« ki bo prevzel vse uslužbenke, a se bodo morali zadovoljiti z manjšo placu.

Kmalu zatem je sindikat bančnih uslužbencev ostro protestiral zaradi nekorektnega »lova na stranke« s strani nekaterih trzaskih bank, ki so se baje dokopale do seznamov klientov TKB.

V cetrtek, 19. decembra je Medbančni jamstveni sklad sklenil, da bo jamčil vloge do višine 400 milijard lir, v javnost pa je pronicnila informacija, da bo vodilno vlogo pri nastanku naslednice TKB prevzela padovanska Banka Antoniana Popolare Veneta.

Malo pred koncem leta, točneje 27. decembra je res upravni svet padovanskega zavoda sprejel zadevni sklep o prevzemu »zdravega dela« TKB, o kapitalskem vložku 50 milijard lir in o imenu, ki ostaja dvojezično: »Nuova banca di credito di Trieste - Nova trzaska kreditna banka.«

V cetrtek, 9. januarja 1997, je bila pri trzaskem notarju ustanovljena Nova trzaska kreditna banka. ki je prevzela »pozitivne ostanke« nekdanje TKB. Novi upravitelji so seveda zavezeli, da jim ostane zvesto tudi cimvec dosedanjih strank, obenem pa so zagotovili, da bo ta banka poslovala dvojezično in da bo posebno pozorna do slovenske manjšine. Nova trzaska kreditna banka je začela delovati 14. februarja. V prvem letu njenega delovanja moramo zabeležiti predvsem en pomemben datum, 1. september, ko je NTKB odprla podružnico na Opčinah.

Sergij Premru

TKB je slonela na tajnem dogovoru v okviru Londonskega sporazuma

Trzaska kreditna banka, ki je nastala leta 1957, je slonela na določilih Londonskega sporazuma iz leta 1954 oz. na »posebnih dokumentih«, ki niso bili priloženi javnim besedilom, s katerim sta Italija in Jugoslavija pod pokroviteljstvom Angloamerikanov dokončno uredili vprašanje pripadnosti Cone A in Cone B Svobodnega trzaskega ozemlja. O tajnih dokumentih piše Diego De Castro v svojem obsežnem delu »Trzasko vprašanje«.

Trije tajni dokumenti gospodarske narave so zadevali vprašanje nepremičnin, ki jih je fašizem odvzel Slovencem, vprašanje slovenske banke in izplačilo vojne odškodnine Italiji. Po De Castrovem mnenju so dokumenti bili tajni, ker ni italijanska vlada hotela seznaniti svojo javnost z dejstvom, da bo izplačala Jugoslaviji 30 milijonov dolarjev vojne

odškodnine, da bo namenila 500 milijonov lir za slovenski narodni dom (Kulturni dom) v Trstu in da bo dovolila odprtje slovenske banke sredi mesta.

Jugoslovani niso imeli posebnega gospodarskega interesa za to banko, piše De Castro, ampak »dvojni razlog politične narave: prestiž in moznost, da bodo premikali finančna sredstva iz razlogov, ki niso samo gospodarske narave.« Postavljalo se je vprašanje recipročnosti: v Coni B je veljal socialistični sistem, v okviru katerega ni mogla delovati nobena zasebna banka, kot je bila Istrska hranilnica; v Coni A oz. v Trstu pa so za ustanovitev banke zaprosili italijanski državljani slovenske narodnosti na podlagi tukajšnje zakonodaje. Beograd je predlagal alternativni resitvi: dovoli naj bi izdala angloameriška uprava ali pa ita-

lijanska uprava po povratku Trsta pod Italijo.

De Castro ugotavlja, da so se bančni izvedenci ukvarjali samo s tehničnim vprašanjem, ne pa s politično razsežnostjo problema. Odpadla je zahteva skupine, v kateri je bilo 50% grškega kapitala, 30% angleškega in 20% jugoslovanskega kapitala, uveljavila pa se je možnost ustanovitve »Trzaskih kreditnih banke«, za katero je zaprosilo 6 trzaskih Slovencev, »ki jih je fašizem preganjal, ki niso vsi bili ti-tovci in ki so bili znani kot posteni in korektni ljudje.« De Castro kritično ocenjuje samo enega člana ustanovne skupine »zaradi avtoritarnega značaja«...

Italijanski bančni izvedenci so pripominjali, da je v Trstu že preveč okenc, italijanski diplomati pa so uvideli politični pomen vprašanja, piše De Castro, in

so pristali pod pogojem, da nova banka spoštuje veljavno zakonodajo. Italijanska stran je tudi sprejela kot »neprijateljsko dejanje« zaprtje okenc Istrske hranilnice v Kopru in Piranu.

Angloameričani so oklevali, saj so bili tik pred izročitvijo Cone A italijanskim oblastem in so raje prepustili Italiji vprašanje odprtja slovenske banke, sled cesar je italijanski ambasador Brosio formalno sporočil angloameriskim predstavnikom, da »je italijanska vlada odlično seznanjena s prošnjo za ustanovitev slovenske banke in da nima razlogov, da ne bi izdala tega dovoljenja. Moja vlada je pripravljena delovati v tem smislu, cim bo prevzela upravo Trsta,« kar se je res zgodilo, sicer sele tri leta kasneje in vsaj na začetku s precejšnjimi omejitvami za delovanje Trzaskih kreditnih banke.

STRASBOURG / DANES IN JUTRI VRH SVETA EVROPE

O vlogi SE pri zagotavljanju demokratične stabilnosti

Prisotni bodo vsi najvišji predstavniki 40 članic - Gostitelj Francija

STRASBOURG - Z nagovorom gostitelja, francoskega predsednika Jacquesa Chiraca se bo danes v Strasbourg začelo vrhunsko srečanje Sveta Evrope, ki bo trajalo se jutri. Predsednike držav in vlad 40 članic SE bosta nato nagovorila se generalni sekretar SE Daniel Tarschys in predsednica Parlamentarne skupščine SE Leni Fischer. Jutri se bo srečanje končalo s sprejetjem sklepne izjave ter tiskovno konferenco francoskega predsednika Chiraca in generalnega sekretarja SE Daniela Tarschysa.

Vrha v alžaski prestolnici, kjer je sicer sedež SE, se bodo udeležili najvišji predstavniki vseh 40 članic SE, med njimi ruski predsednik Boris Jelcin, britanski premier Tony Blair, nemški kancler Helmut Kohl, češki predsednik Vaclav Havel in spanjski premier Jose Maria Aznar. V Strasbourg so potrdili, da se bo vrha udeležil tudi Romano Prodi, in to kljub temu, da je včeraj predsedniku države Scalfaru izročil odstopno izjavo. Svoj poseg, če bo seveda prišel, bo Prodi imel takoj po Churacu, Kohlu in Blairu. Prisoten bo tudi slovenski premier Janez Drnovšek, ki bo imel ob robu vrha tudi številna dvostranska srečanja. V slovenski delegaciji bo tudi zunanji minister Boris Frlec. Zanj bo to prvo potovanje v tujino v vlogi vodje diplomacije, tudi on pa bo imel v Strasbourg več dvostranskih srečanj.

To bo že drugi vrh SE - prvi je bil leta 1993 na Dunaju. Če je bil dunajski vrh posvečen predvsem širitvi SE - po letu 1993 sta na

primer v SE vstopili Rusija in Ukrajina, pa tudi Hrvaška in Makedonija, bo tokrat govor predvsem o vlogi SE ob prelomu tisočletja. V družbi številnih evropskih organizacij, Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, Evropske unije, zveze NATO, Zahodnoevropske unije, katerih delovanje se mnogokrat prepleta, si zdi prav Svet Evrope, ki bo čez dve leti praznoval se 50-letnico delovanja, včasih zastavljen.

Na tokratnem vrhu naj bi opredelili prispevek SE pri zagotavljanju demokratične stabilnosti na stari celine. Poleg tega naj bi se voditelji dogovorili o vzpostavitvi prvostopenjskega sodišča za človekove pravice, ustanovili naj bi položaj komisarja SE za človekove pravice, precej pozornosti naj bi namenili načinom t.i. monitoringa, to je preverjanja izvajanja obveznosti v posameznih članicah SE.

Predsedniki držav in vlad bodo ob koncu srečanja sprejeli politično deklaracijo in delovni načrt za okrepitev demokratične stabilnosti. Leto naj bi, kot poudarjajo v Strasbourg, obsegal konkretne ukrepe, takšne, ki se tičejo življenja vseh Evropejcev. Zadeval bo probleme, kot so zaščita otrok, boj proti terorizmu, korupciji ali mamilom.

Poleg predstavnikov članic SE se bodo tokratnega vrha udeležili tudi predstavniki držav, ki so za članstvo zaprosile (Armenija, Azerbajdžan, BiH in Gruzija), kot tudi predstavniki ZDA, Kanade, Japonske, Svetega sedeža, Evropske unije in Organi-

zacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE).

SE je najstarejša in najobsežnejša politična integracija v Evropi. Danes šteje 40 članic, njene članice pa so skoraj vse države stare celine, ki imajo skupaj 770 milijonov prebivalcev. Organizacija, ustanovljena 5. maja 1949 v Londonu, si je zadala cilj ščititi demokratično varnost, ki obsega tri stebre - človekove pravice, demokracijo in pravno državo. Od svoje ustanovitve je SE sestavil 165 konvencij, med najbolj znanimi dokumenti pa je Evropska konvencija o človekovih pravicah.

Slovenija je članica SE od 14. maja 1993 in je hkrati prva od nekdanjih jugoslovanskih republik, ki je bila sprejeta v to integracijo.

Boris Jelcin ob prihodu v Strasbourg (Telefoto AP)

LJUBLJANA / O VKLJUČEVANJU V EU

Slovenija odvisna od Poljske?

To trdi predstavnik Evropske komisije Britanec Fraser Cameron

LJUBLJANA - V prihodnjih mesecih bo Slovenija na poti vključevanja v Evropsko unijo delala vzporedno na dveh linijah - pripravi nacionalnega programa za sprejetje evropske zakonodaje in pripravi za pogajanja o vključitvi v EU, je povedala državna podsekretarka v ministruvu za zunanje zadeve Marija Adanja na konferenci o vključevanju Slovenije v Evropsko unijo, ki se je začela v sredo zvečer v Ljubljani.

Včeraj so udeleženci razpravljali o slovenski poti v EU in prenosu suverenosti v primeru članstva v EU. Konferenco je pripravil Urad za evropske zadeve v sodelovanju z nemško fundacijo Bertelsmann, na njej pa sodeluje okoli 80 predstavnikov iz različnih sfer. Poleg Slovenije in Nemčije so svoje predstavnike na konferenco poslale številne druge države, predvsem članice EU in kandidatke za članstvo.

Na vprašanje, kdaj Slovenija pričakuje konec pogajanj o vključitvi v EU, je državna podsekretarka Adanja odgovorila, da je sicer cilj, da Slovenija postane članica leta 2001, vendar pa "ne vztraja pri hitri sklenitvi procesa vključevanja. Slovenija bo januarja pripravljena za začetek pogajanj, menimo pa, da bo težko doseči vključitev do leta 2001," je ocenila Adanja.

Predstavnik Evropske komisije Britanec Fraser Cameron je uvodoma dejal, da "gre Sloveniji na poti v EU dobro, vendar bi ji moralo iti še bolje" in opozoril Ljubljano, da "za pogajalsko mizo ne bo sama, čeprav bodo pogajanja individualna." Dodal je, da je ključna država za širitev EU Poljska. "Slovenija lahko že jutri izpolni vse pogoje za vključitev, pa ne bo postala članica. Usoda Slovenije, Češke, Madžarske in drugih kandidatke je odvisna od uspeha reform na Poljskem - širitve brez nje ne bo," je prepričan Cameron.

Jelcin ne bo več kandidiral

STRASBOURG - Ruski predsednik Boris Jelcin je potrdil, da ne bo tretji kandidiral za predsednika Rusije. "Upajmo, da bo novi predsednik mlad, energičen in bojevit demokrat," je dodal in s tem ovrgel govorice, ki ze nekaj dni krožijo v Kremlju.

Duma zavrnila proračun

MOSKVA - Ruski poslanci so v prvem branju zavrnil vladin predlog proračuna za leto 1998. Predložili ga bodo tristranski komisiji, ki jo sestavljajo predstavniki vlade, parlamenta in sindikatov. Kot so napovedovali že v minulih dneh, so poslanci dume, v kateri imajo večino komunisti in nacionalisti, z veliko večino - 326 glasov od skupno 450 - glasovali proti vladnemu predlogu proračuna. Ta predvideva dohodke v višini 340 milijard rubljev (približno 106 milijard mark) in izdatke v višini 472 milijard rubljev (približno 147 milijard mark). Deficit naj bi znašal 132 milijard rubljev (41, 25 milijard mark).

Opozorilo nemškega računskega sodišča

BONN/HANNOVER - Predsednica nemškega računskega sodišča Hedda von Wedel je v Bonnu vnovic opozorila na "tvegane stroške" pri izdelavi lovskih letal Eurofighter 2000. Sicer pa je poročilo zveznega računskega sodišča za parlament se vedno "zaupno" in se nikakor ne opredeljuje proti Eurofighterju. Bonnska vlada je v sredo sklenila preskrbeti 180 evropskih lovskih letal v skupni vrednosti 23 milijard mark, pri čemer naj bi bil nemški delež v skupnem projektu izdelave letal - z Veliko Britanijo, Italijo in Spanijo - 30 odstotkov.

Prvo srečanje Klause in Mečiarja

PRAGA - Predsednika vlad Slovaške in Češke, Vladimír Mečiar in Vaclav Klaus, se bosta v mestu Piestany na vzhodu Slovaške jutri sestala na prvem uradnem srečanju po razpadu Čkoslovaške 1. januarja 1993. Medtem ko so iz Bratislave sporočili, da dnevni red pogovorov se ni določil, je Klaus poudaril, da je najpomembnejši cilj srečanja "vzpostavitev širokega dialoga". Od srečanja opazovalci sicer ne pričakujejo velikega napredka, napovedujejo pa možnost približanja mnenj med državama.

Bo Levi odstopil?

JERUZALEM - Izraelski zunanji minister David Levi je v pogovoru za izraelski državni radio napovedal možnost svojega odstopa zaradi nove smeri, v katero so krenila problematična mirovna pogajanja, ter odločitev o likvidaciji vodij Hamasa v Ammanu označil kot "škodljivo". Možnost, da odstopi, je ocenil kot 50-odstotno.

Za četrtno Američanov je Clinton kršil zakon

WASHINGTON - Javnomnenjska raziskava, ki jo je opravil Gallupov institut, je pokazala, da je po mnenju večine Američanov predsednik Bill Clinton pri financiranju lanske predvolilne kampanje kršil zakon oziroma da ni ravnal etično. 25 odstotkov vprašanih je ocenilo, da je Clinton kršil zakon, 36 odstotkov pa, da njegovo ravnanje ni bilo etično.

SRBIJA / PREDSEDNIŠKE VOLITVE

Ponovne volitve na enak način kot zadnje neuspešne

Pravni akti ne določajo, v kakšnem roku je treba razpisati novo glasovanje

BEOGRAD - V Srbiji bodo ponovno sklicali predsedniške volitve, saj niti v prvem niti v drugem krogu volitev nihče od kandidatov ni prejel potrebne večine glasov. V drugem krogu 5. oktobra niso bili izpolnjeni pogoji za uspešen izid volitev. Od skupno 7.210.557 volilcev, vpisanih v volilne imenike, se jih je na volitve odzvalo le 3.531.063 oziroma 48,97 odstotka.

V skladu z ustavo in zakonom o volitvah predsednika države je treba zato ponoviti celotni volilni postopek. Pravni akti pa ne določajo natančno, kdaj je treba sklicati ponovne volitve. Določeno je le, da mora volitve v skladu z ustavnimi in zakonski-

mi pooblastili ponovno razpisati predsednik skupščine Srbije.

Volitve morajo s pravnega stališča potekati enako kot 21. septembra. Najprej je torej potrebno kandidiranje vseh tistih, ki želijo sodelovati v predsedniških volitvah, njihovo kandidacijo pa mora potrditi republiška volilna komisija.

Kandidate za predsedniške volitve lahko predlagajo politične stranke, koalicije in skupine državljanov. Zakonsko je določeno, da mora njihovo kandidacijo s svojimi podpisi podpreti najmanj 10.000 volilcev v državi. En volilec lahko podpiše predlog le za enega predsedniškega kandidata.

KUBA / ZAČEL SE JE 5. PARTIJSKI KONGRES

Castro je govoril o gospodarstvu in se spomnil Ernesta Che Guevare

V svojem govoru Castro tudi poudaril, da se Kuba ne odreka komunizma

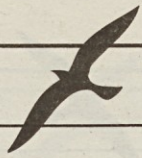
HAVANA - V kubanski prestolnici se je včeraj začel peti kongres kubanske komunistične partije, državni in partijski voditelj Fidel Castro pa je v svojem sedemurnem otvoritvenem posegu poudaril, da se Kuba ne bo odpovedala komunistični tradiciji, da pa bo sprejela nekatere potrebne spremembe v gospodarstvu, da bi se tako izognila polomu, ki so ga dozevele komunistične partije, ki so bile na oblasti v Vzhodni Evropi. Castro je v svojem posegu omenil vse najvažnejše dogodke, ki so se zgodili od leta 1991 dalje, ko je bil na sporedu četrti kongres kubanske partije. Povedal je, da bo gospodarska rast na Kubi letos dosegla od 2 do 3 odstotke, kar je manj od uradno napovedane 4-odstotne rasti. Kubanski voditelj je dejal, da bo kubansko gospodarstvo ta rezultat doseglo kljub neugodnim podnebnim razmeram in kljub poosttrvi ameriškega embarga. Kongres se bo končal danes.

Njegov poseg pa je bil v veliki meri posvečen tudi spomenu (spomnili so se ga tudi vsi kubanski mediji, kulturne ustanove in sole) na Ernesta Che Guevaro, saj je ravno včeraj preteklo trideset let od njegove smrti v bolivijskih gozdovih. Slovesnosti v njegov spomin se bodo nadaljevale še ves prihodnji teden. Od jutri pa do 14. oktobra bo urna s posmrtnimi ostanki velikega kubanskega revolucionarja postavljena na odru na Trgu revolucije v Havani, 17. oktobra pa bo svečan pokop v mavzoleju Santa Clara.

Fidel Castro je na otvoritvi kubanskega kongresa govoril sedem ur (AP)

NAMIZNI TENIS

Bodo krasovke premagale tudi turško oviro?

Tekma bo v Zgoniku z začetkom ob 19. uri

Med nasimi ljubitelji sporta in ne smao namiznega tenisa vlad' da veliko pričakovanje za današnji nastop Krasove ženske ekipe v evropskem pokalu Nancy Evans. Kot je znano, so krasovke v predkolu že odpravile rusko ekipo Aktsent Barnaul, danes ob 19. uri pa se bodo v sportno-kulturnem centru v Zgoniku v 1. kolu tega pokala spoprijeli s turško ekipo Buyuksehir Belediyesi.

Gostje se bodo v Zgoniku predstavile z naslednjo postavo: Muge Kuzu, Birden Selay, Gulnur Yaman in Senay Yaman. Turška ekipa je v

predtekmovanju premagala švicarsko mostvo TTC Aaerberg s 4:3, krasovke pa so v predkrogu odpravile Rusinje s 4:0.

Kras Generali bo igral z naslednjo postavo: Xue Lan Wang, Vanja in Katja Milic (na sliki).

KOŠARKA / 4. KOLO EVROPSKE LIGE

Bolonjski Kinder in Union Olimpija do novih točk

Bolonjčani so doma premagali Partizana, Ljubljancani pa Albo iz Berlina - Tesen poraz Benettona iz Trevisa v Solunu

SKUPINA C

Kinder - Partizan 77:72 (44:32)

KINDER BOLOGNA: Danilović 24, Amaechi, Abbio 5, Makris 12, Ravaglia 4, Savić 4, Morandotti 2, Rigaudeau 20, Frosini 6, Ruini.

PARTIZAN BEOGRAD: Djokić 4, Brkić 17, Cubrilo 11, Lazarević, Tomašević 10, Radošević, Drobnjak 17, Lukovski 13, Varda, Dozet.

PM: Kinder 13/24, Partizan 21/30. PON: 35'55" Drobnjak (56-66), 39'06" Abbio (76-66) e 39' 52" Rigaudeau (76-70). 3 TOČKE: Kinder 6/16 (Danilović 1/5, Abbio 1/1, Ravaglia 0/2, Savić 0/2, Rigaudeau 4/6), Partizan 3/10 (Djokić 1/3, Brkić 1/1, Cubrilo 1/1, Radošević 0/1, Drobnjak 0/2, Lukovski 0/2).

BOLOGNA - Bolonjski Kinder je bil z Danilovićem na celu boljši tekme od Beogradjanov in tudi zasluzeno zmagal. Kinder je skozi vso tekmo zanesljivo vodil, Partizan pa je ogrozil gostitelje le proti koncu srečanja. Več pa ni zmogel.

IZIDI 4. KOLA: Pau Orthez - Jeruzalem 73:65, Kinder - Partizan 77:72, Istanbul - Barcelona 67:65. VRSTNI RED: Kinder Bologna 6, Pau Orthez, Barcelona, Istanbul in Partizan Beograd 4, Jeruzalem 2. PRIHODNJE KOLO (23.10.): Partizan - Pau, Kinder - Istanbul, Jeruzalem - Barcelona.

SKUPINA D Union Olimpija - Alba Berlin 78:72 (38:41)

LJUBLJANA - Z odlično igro v začetku drugega polčasa je ljubljanska

Union Olimpija povsem zaslužno premagala berlinsko mostvo Albe, ki pa se je predvsem v prvem polčasu trdoživno upiralo gostiteljem. Varovancem trenerja Sagadina se je končno odprlo v začetku drugega polčasa, ko so povsem onemogočili nasprotnika, si prislužili 7-10 točk prednosti in to razliko ohranili do zadnjih minut tekme. Kot običajno pa so Ljubljancani tudi tokrat popustili proti koncu srečanja. Nemci so se jim nevarno približali. Da so prepotrebni točki ostali doma, je poskrbel McDonald, ki je v končnih potezah dosegel nekaj odločilnih točk in tako prislužil ekipi dragoceno zmago. McDonald je bil z 18 točkami tudi najboljši strelec domače ekipe.

IZIDI 4. KOLA: Team-system - Racing Pariz 93:77, Aek Atene - Cibona 70:55, Union Olimpija - Alba Berlin 78:72. VRSTNI RED: Teamsystem Bologna 8, Aek Atene 6, Union Olimpija Ljubljana in Alba Berlin 4, Cibona Zagreb 2, Racing Pariz 0. PRIHODNJE KOLO (23.10.): Aek - Alba, Union Olimpija - Team-system, Cibona - Racing.

SKUPINA B

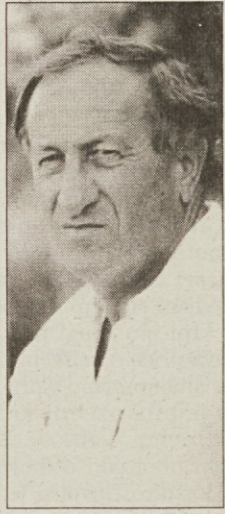
Solun - Benetton 65:62 (33:34)

IZIDI 4. KOLA: Estudiantes - Split 77:73, Porto - Ankara, Solun - Benetton 65:62. VRSTNI RED: Benetton Treviso, Estudiantes in Solun 6, Ankara in Split 4, Porto 0. PRIHODNJE KOLO (23.10.): Porto - Estudiantes, Ankara - Solun, Split - Benetton.

NOGOMET

Triestina odslovila trenerja Marchiora

Nepričakovana poteza kluba

TRST - Kot strela z jasnega je včeraj trzasko nogometno javnost presenetila vest, da je vodstvo Triestine odslovilo trenerja Giuseppeja Marchiora (na sliki) in da je člansko ekipo začasno prevzel njegov pomočnik Paolo Beruatto.

Ceprav Triestina v prvenstvu doslej še ni izgubila in je trenutno na 3. mestu C2 lige, se je vodstvo trzaska kluba vseeno odločilo za ta korak. Po mnenju vodstva in predsednika Roberta Trevisana je ekipa predvajala zastarel in nezanimiv nogomet, tako da je bilo negodovanja navijačev iz kola v kolo vse večje. Predsednik je tudi dejal, da vodstvo ze isce novega trenerja, ki izhaja iz Zemanove nogometne sole.

Odlocitev vodstva trzaska kluba je močno presenetila tudi samega trenerja Marchiora, ki je bil včeraj dokaj razočaran.

Triestina caka ze v prihodnjem kolu težka preizkušnja, tekma v gosteh proti Bielleseju.

NOGOMET / PRED JUTRIŠNJO TEKMO ITALIJA - ANGLIJA

Maldini še »razmišlja«, Hoddle optimist

Italijanski zvezni trener izbira med Lombardom in Fuserjem - Jutri postava »azzurrov«

RIM - Mrzlica za jutrišnjo kvalifikacijsko tekmo za SP med Italijo in Anglijo je na visku. Trener italijanske reprezentance Cesare Maldini (na sliki med včerajšnjim treningom z igralci) o danes sporočil začetno postavo, ki bo igrala na tem izredno pomembnem srečanju. Maldini se še ni odločil, ali naj na desni strani uvrsti Lombarda ali Fuserja.

V angleskem taboru je vzdušje mirno. Zvezni trener Hoddle je optimistično razpolozen, ceprav n ekateri standardni igralci se niso povsem sanirali poškodb. Hoddle je včeraj med drugim izjavil: »Prepican sem, da se bo tako Italija kot Anglija kvalificirala za svetovno prvenstvo. To pa neposredno po medsebojnem obračunu ali pa dodatni tekmi. Vseeno pa mislim, da bomo tokrat premagali Italijane in se jim tako tudi oddolžili za poraz, ki smo ga doživeli v Londonu.«

Vsi angleski reprezentanti so zelo motivirani za sobotno tekmo in vsi so tudi prepričani, da jim bo uspela uvrstitev na SP ze po jutrišnjem srečanju.

Predsednik italijanske nogometne zveze Nizzola zaupa Maldiniju in glede jutrišnje tekme pravi: »Moramo zmagati, in to tudi s slabo igro. Sicer ne bo nobene tragedije, tudi ce se bomo uvrstili na svetovno prvenstvo po dodatnem srečanju.«

Under 21: danes Italija - Anglija

RIETI - Drevi ob 20.45 se bosta v Rietiju spoprijeli reprezentanci pod 21 letom Italije in An-

glije v okviru kvalifikacij za EP. Tekma bo za obe ekipi zgolj formalnost, saj so Angleži ze matematično prvi v tej skupini, Italijani pa izločeni. Naj omenimo, da so bili »azzurri« kar trikrat evropski prvaki v tej kategoriji.

Vrstni red: Anglija 15,

Italija 11, Gruzija 9, Poljska 8, Moldova 5.

Napoli odslovil trenerja Muttija

NEAPELJ - Kot je bilo sicer pričakovati, je vodstvo Napolija, po zadnjih nespehah v prvenstvu, odlsovilo svojega trenerja Bortola Mut-

tija. Vodstvo je tudi vprašalo Ottavia Bianchija, da bi prevzel treniranje članske ekipe. Ta pa je ponudbo odklonil, in tudi sam, iz solidarnosti do Muttija, odstopil kot tehnični direktor kluba.

Skratka, Napoli je v pravem kaosu.

KOLESARSTVO / SP

Presenčenje na kronometer: zmaga Francoza Jalaberta

SAN SEBASTIAN - Na včerajšnji preizkušnji na kronometer posamično je v San Sebastianu na svetovnem kolesarskem prvenstvu prislo do presenečenja. Favorit, Švicar Zülle je ze po 10 metrih moral menjati gumo. To pa ga je spravilo s tira, tako da je privozil v cilj sele kot enajsti.

Zmagal je tako Francoz Laurent Jalabert, ki je progo od 42, 6 klm prevozil v 52 minutah in 1 skundi. Na drugo mesto se je uvrstil Ukrajinec Goncar z 20 sekundami zaostanka, tretji pa je bil Švicar Rominger po 24 sekundah. Italijani so se tokrat slabce odrezali. Andriot to je bil sele 13. (+2:20), Salvato pa 18. (+3:35). Zülle je bil 11. z zaostankom 2:15, Rus Berzin pa sele 22. z zaostankom kar 3:59.

Danes bosta na svetovnem prvenstvu cestni voznji za juniorje v ženski in moški konkurenci, v katerih naj bi imeli italijanski predstavniki lepe možnosti, da se uveljavijo.

Sistiana Bay: kar 165 udeležencev

Pred kratkim je bila v organizaciji Happide triathlon kluba v Sosljanskem zalivu prva izvedba sprint triatlona imenovanega »Sistiana Bay«. Tekme se je udeležilo 165 tekmovalcev iz Italije, Slovenije, Hrvaske in Avstrije.

Med moškimi je zmagal Italijan De Faveri pred Slovencem, članom Happide Damjanom Zepicem in Favotom. V ženski konkurenci pa je zmagala Martina Dogana pred Tržčanko Paolo Sanson, med veterani pa je zmagal tudi član Happide slovenski šampion Jože Tanko. Naj omenimo, da se je tekme udeležila tudi skupina zamejskih Slovencev, ki tudi nastopajo za Happideo. Njihove uvrstitve so naslednje: 20. Darko Družina, 31. Igor Devetak, 41. Paolo Godnic, 75. Andrej Ferfolja.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

1. dirka (Rim): Teddy Bin (1) bo gotovo protagonist na tej tekmi. Od skupine x je treba slediti Misterju Cyranu, od skupine 2 pa Forte Bonu.

2. dirka (Rim): Titanica (x) se bo gotovo borila za zmago. Od skupine 2 ima dobre možnosti Aout Back Oasis, od skupine 1 pa Kiptanui.

3. dirka (Milan): Trillo (1) je nesporen favorit za zmago. Nevarna utegneta biti tudi Be Lucky (x) in Blue Me (2).

4. dirka (Neapelj): Raro D'Hilly (skupina x) je nesporni favorit. Možnosti za uspeh imata tudi Rott di Buba (1) in Lido Refty.

5. dirka (Taranto): ob dobrem startu bo Ronnie PM (x) skoraj gotovo zmagal. Omeniti pa je treba se Solymana (1) in Saronna (2).

6. dirka (Trst): nas favorit je Puskas (x), ki je zelo borben in

močna. Od skupine 2 bi omenili Diadia, od skupine 1 pa Recenzia.

Dirka tris.

Nasi favoriti: st 13 Rolex Real, st. 11 Sausalito Bi, st. 2 Out Belg. Za sistemiste: st. 18 Sindra, st. 6 Otello, st. 7 Santomi Lem.

Totip

1. — prvi	1
drugi	x2
2. — prvi	x
drugi	12
3. — prvi	1
drugi	x2
4. — prvi	x1
drugi	2
5. — prvi	x
drugi	12
6. — prvi	x2
drugi	1

Danes igra za vas Totocalcio

Vojko Miot

Vojko Miot je bil pri našem športu že od njegovih povojnih začetkov, saj je kot čisto mladi fant pod Strgarjevim vodstvom vadil orodno telovadbo in sodeloval na športnih igrah. Ob nastanku SZ Bor se je lotil aktivnega igranja odbojke (že prej je igral pri KD Škamperle) in bil član Borove članske ekipe v B ligi vse do sezone 68/69. Posvetil se je tudi trenerstvu pri Bregu in Slogi. Pri Slogi je bil ze od vsega začetka, zdaj pa je ze več mandastov njen predsednik. Kot član SPDT je bil dolgo časa aktiven tudi v planistvu. Prejšnji tede je Peter Franco pravilno napovedel 7 izidov

Cagliari - Monza	1
C. di Sangro - Samsitana	1 x
F. Andria - Ancona	2 1
Genoa - Foggia	1 x
Padova - Reggiana	1
Pescara - Lucchese	x
Reggina - Perugia	1 x 2
Torino - Venezia	1 x 2
Treviso - Ravenna	x
Alessandria - Como	x
Montevarchi - Cesena	x
Palermo - Ternana	1
Pontedera - Arezzo	x 2

Obvestila

SK KRAS - rokometni odsek vabi fante (letniki 84/85 in mlajši), ki bi se zeleli udeleževati z rokometom na skupen sestanek v ponedeljek, 13. oktobra, ob 19. uri, v telovadnici v Zgoniku.

SK BRDINA tudi letos organizira zimovanje na mari-borskem Pohorju. Ponudba je zelo ugodna. Informacije in prijave so na sedežu kluba v ponedeljkih od 20. do 21. ure.

DRUSTVO SLOVENCEV MLJSKE OBCINE obvesca, da se bo pričela rekreativna telovadba za odrasle 15. oktobra. Vrsila se bo vsako sredo, od 17. do 18. ure, v mali telovadnici italijanske srednje sole v ul. D'Annun-

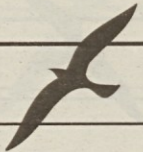
zio 48 (informacije: Vesna, tel. 271862, ob uri kosila).

SZ GAJA - teniska sekcija obvesca, da se bo v torek, 14. t. m., začela vadba za osnovnošolske otroke v okviru teniske sole. Prijavite se lahko vsak dan, razen ob sobotah in nedeljah, od 16. do 18. ure na tel. st. 226115.

SZ BOR vabi clane in prijatelje, da se udeležijo nove delovne akcije na nogometnem igrišču in v slalicih stadiona 1. maja v nedeljo, 12. oktobra dopoldan od 9. ure dalje in popoldan.

SZ BOR obvesca, da se bo v torek, 14. t.m. ob 21. uri na 1. maju začela moška telovadba pod vodstvom Silve Meulie. Za vpisovanje in informacije tel. 51377.

TRST / NOVINARSKA KONFERENCA

Vsesplošni pomen razstave lesenih kipov

Odprli jo bodo jutri popoldne na goriškem gradu

Goriška razstava lesenih skulptur, izdelanih na širšem območju Goriske v pozni gotiki in na začetku renesanse, je z več vidikov nadvse pomemben dogodek: po eni strani gre za izjemno umetniško razstavo, na kateri bodo prvič razstavljeni številni dragoceni kipi, po drugi pa razstava prica o velikem ustvarjalnem utripu Goriske, ko je bila ozemljsko in politično »velika«. Goriški občinski odbornik za kulturo Devetag je na včerajšnji predstavitveni konferenci v Trstu želel izpostaviti predvsem vsestranski pomen razstave, ki jo bodo jutri popoldne odprli na goriškem gradu.

Z umetniškega vidika je razstavo, ki je med drugim tudi rezultat sodelovanja z Goriškim muzejem iz Nove Gorice, predstavil Walter Klainšek, ki je pripravil razstavo in uredil bogat katalog (na sliki Devetag levo, foto KROMA).

Kot je povedal Klainšek, se razstava in katalog dopolnjujeta, saj je na razstavi na ogled 31 eksponatov, medtem ko jih publikacija prinaša več, nekaterih namreč niso mogli razstaviti, zato pa

so na razstavi povečave fotografij. Odlika pobude je v tem, da so zbrali kipe širšega področja, ki obsega Gorico s podezeljem, Sosko in Vipavsko dolino, goriška Brda in tudi del Krasa. Ob tem je treba upoštevati dejstvo, da so na različnih območjih domači ustvarjalci bili podvrženi drugačnim vplivom, tako da je tudi v razstavljenih delih opaziti različen pristop do oblikovanja lesa. Predvsem pa so na goriški razstavi in v katalogu prvič na-

tančno predstavljeni leseni kipi, ki so krasili številne cerkve na Goriskem. Pri preučevanju te dragocene dediščine pa je tvorno sodelovalao kulturno združenje Il Millennio, ki je tudi to pobudo uvrstilo v sirsii projekt zgodovinsko-kulturnega ovrednotenja Goriskega ob tisoletnici Gorici (obhajali jo bodo leta 2001).

Na goriškem gradu bo razstava na ogled do 25. januarja '98, nakar jo bodo prenesli v grad Krom-

berk, kjer bo odprta približno dva meseca. Ob razstavi pa bodo na goriškem gradu v prostorih bivših ječ uredili tudi nekakšne učilnice-delavnice za šolsko mladino, v katerih bodo mlade uvažali v skrivnosti obdelave lesa.

Pri tem delu pobude sodelujejo videmski Muzeji, medtem ko je pri pripravi kataloga (zal. La Laguna) sodelovala tudi beneska fundacija Cini z direktorjem Fossaluzzo, ki je napisal uvod.

Etnografska razstava V zavetju svetnikov

V zavetju svetnikov - etnografska razstava iz valonske Belgije

Slovenski etnografski muzej (SEM) bo v svojem fotografskem ateljeju do konca novembra gostil razstavo, ki Slovincem odpira vpogled v del kulture in etnografske preteklosti valonske (frankofonske) Belgije. Razstava ljudskega naboznega kiparstva iz pokrajine Luksemburg je izbor eksponatov in predstavitev dela Muzeja Piconrue (Musée en Piconrue) iz mesta Bastogne, ki se od leta 1991 naprej nestrno ukvarja z muzeološkim preučevanjem svetnikov zavetnikov in z varovanjem tovrstne kulturne dediščine. Razstavo, ki je tudi plod sodelovanja obeh muzejev v Evropski mreži etnografskih muzejev (NET), sta sodelavci belgijskega muzeja pripravili (oz. priredili) kustodinja SEM Nena Sidov in Polona Sketelj. Petnajst eksponatov - polihromiranih lesenih kipov najpomembnejših svetnikov, med njimi pet originalov, ostalo so muzejsko izdelane kopije, skupaj s slikovnim gradivom ponazarja ljudsko verovanje in seže skozi vse letne case, tudi seže, povezane s kulturo zdravljenja z zelišči. Kipi svetnikov so v glavnem izdelani v baročnem slogu in delo ljudskih umetnikov, povsili anonimnih; med redkimi deli znanih ustvarjalcev je kip sv. Fiakra, zavetnika vrtnarjev (iz začetka 18. stoletja), delo Jean-Georgesa Scholtusa.

Direktor Musée en Piconrue Andre Neuberg je ob predstavitvi razstave novinarjem včeraj med drugim poudaril, da delo njihovega muzeja dopolnjuje vrzel med preučevanjem del visoke umetnosti, s čimer se ukvarjajo muzeji sakralne umetnosti, in raziskovanjem ljudske materialne kulture, čemur se posvečajo etnografski muzeji. Poleg preučevanja likovnih del o svetnikih in

zavetnikih v njihovi povezavi s tamkajšnjo poljedeljsko kulturo in življenjem v okolju ter skrbi za varovanje teh del, omenjena pol zasebna ustanova nudi pomoč tudi zasebnikom, državnim in cerkvenim ustanovam pri ohranjanju izumirajoče kulturne dediščine.

Razstavo V zavetju svetnikov je podprlo slovensko ministrstvo za kulturo, z valonske strani pa ministrstvo francoske jezikovne skupnosti Belgije, ministrstvo valonske regije in Center za ruralno gospodarstvo iz Malroija. Razstavo spremlja tudi licen barvni katalog; oblikovala ga je Mojca Turk, tudi oblikovalka razstave. (STA)

Poezije in slike Zdenka Huzjana

V Klubu Nove revije so predstavili novo pesniško zbirko slikarja Zdenka Huzjana, ki jo je izdala založba Littera-picta, dogodek pa je povezan tudi z razstavo Huzjanovih slik v omenjenem klubu. Poezija slikarja Zdenka Huzjana je po mnenju pesnika Nika Grafenauerja konotacija slikarstva v besedni obliki, Miklavž Komelj doživlja te pesmi kot polnost kozmične ljubezni, likovnemu kritiku Milčku Komelju pa mračne figure gnezdivca ali molivca - te se pojavljajo tako na slikah kot v pesmih - govorijo o eksistencialnih stanjih, povezanih z razmišljanji o smrti.

Pesniška zbirka Mačuhice je že četrta Huzjanova zbirka pesmi in nosi enak naslov kot prva zbirka, ki jo je izdal avtor zgolj za svoje prijatelje. V novi zbirki Mačuhice so poleg pesmi, objavljenih v prvi izdaji, tudi nove. Zdenko Huzjan je četrto pesniško zbirko opremil tudi s svojimi risbami.

Mačuhice po besedah avtorja v narečnem jeziku pomenijo mačehe, spominjajo pa ga na čas otroštva, ko so

Razstava o centru Nediza

Danes zvečer ob 19. uri bo v prostorih zraven beneske galerije v Spletu srečanje z razstavo, posvečeno 25-letnemu delovanju študijskega centra Nediza.

Razstava bo prikazala kopico fotografskega, grafičnega, publicističnega in vsakovrstnega drugega materiala, ki prica o petindvajsetih plodnih letih delovanja te organizacije. Kot je splošno znano, je center Nediza vsa minula leta odigral izjemno pomembno vlogo med Slovenci videmske pokrajine. Bil je pobudnik mnogih kulturnih manifestacij, med katerimi velja posebej omeniti organizacijo študijskih dnevo, se zlasti pa gre centru zaslug za pionirsko delo na področju izobraževanja otrok v slovenskem jeziku s tečaji in letovanji Moja vas, Mlada brieza in Barčica moja. Te pobude so postale podlaga, na kateri je bilo mogoče organizirati danes tudi uradno priznani dvojezični solski center v Spletu. (du)

vsako pomlad sadili "to zametno cvetje na očetov grob". Huzjanove slike, s ponavljajočo se mračno figuro gnezdivca ali molivca, prikazujejo eksistencialna stanja, povezana z gledanjem na smrt. (STA)

GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Slovensko stalno gledališče
Danes, 10. t. m., ob 20.30 (red A) prva premiera v letošnji sezoni 1997/98 s predstavo »Tri sestre« A. P. Cehova. Režija Dušan Mlakar. Ponovitve jutri, 11. t. m., ob 20.30 (red B), v nedeljo, 12. t. m., ob 16. uri (red C), v torek, 14. t. m., ob 20.30 (red F), v sredo, 15. t. m., ob 20.30 (red D) in v četrtek, 16. t. m., ob 20.30 (red E). Abonma 97-98 - vpisovanje abonmentov vsak delavnik od 10. do 14. ure v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4, tel. (040) 632664.

Gledališče Rossetti

Stalno gledališče FJK - Gledališka sezona 1997/98
Pri blagajni gledališča (urnik: 8.30-13, 16-19 ob delavnikih), v Pasazi Protti (urnik: 8.30-12.30, 15-19 ob delavnikih), lahko podpisete nov abonma. Za informacije lahko pokličete zeleno številko 167-222088 (v sodelovanju s Telecom Italia). V teku je predprodaja vstopnic za abonma prostega reda. Abonenti lahko pri blagajni gledališča rezervirajo vstopnice za predstavo »Rocky Horror Show«, ki bo na sporedu od 6. do 9. novembra (odrezek 11- moder). V nedeljo, 12. in v torek, 14. oktobra, ob 21. uri bo na sporedu balet Michaila Barišnikovega »An evening of music and dance«. Predstava izven abonmaja, za abonente je predviden popust.

Gledališče Verdi

Jesenska simfonična sezona 1997
Danes, 10. t. m., ob 20.30 (red A) in v nedeljo, 12. t. m., ob 18. uri (red B) koncert Orkestra gledališča Verdi. Dirigent Wolde-mar Nelsson, solistka Teodora Campagnaro (violoncelo). Na programu Mozart in Mahler. Prodaja vstopnic za neabonente pri blagajni gledališča Verdi (urnik: 9-12, 16-19 - tel. 6722500 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Cristallo - La Contrada

Danes, 10. t. m., ob 20.30 je na sporedu predstava La Contrada »Antonio Freno«. Nastopata Ariella Reggio in Orazio Bobbio. Režija Francesco Maccedonio. Pri blagajni gledališča Cristallo, pri UTAT v Pasazi Protti, na solah, pri sindikatih in raznih ustanovah lahko podpisete nov abonma. Za informacije tel. 390613.

Trg Unità

Danes, 10. t. m., ob 18. uri bosta na pobudo Trzaste turistične ustanove in Stalnega gledališča Furlanije Julijske krajine nastopila komika Gaspare in Zuzurro.

TRŽIČ

Občinsko gledališče - Gledališka sezona 1997/98

GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Trg Unità

Danes, 10. t. m., od 21. ure dalje celovečerni koncert Antonella Vendittija. Prodaja vstopnic pri Utat v Pasazi Protti.

Bar »Il Posto delle Fragole«

Danes, 10. t. m., ob 21. uri koncert skupine Jimmy Joe's Band, ki bo izvajala blues glasbo.

Gledališče Miela

V sredo, 15. t. m., ob 21. uri koncert Dom Taty Tomka - Alfredo Lacosegliaz Patchwork Ensemble.

Luteranska Cerkev (Ul. Panfili 8)

Jutri, 11. t. m., ob 21. uri koncert baročne skupine Nova Academia. Nastopajo: Rita Susovsky (sopran), Stefano Casaccia (flavta), Irena Pahor (viola), Davide Masarati (klavir). (balo).

Klub Hip Hop

Danes, 10. t. m., nastop skupine Fightin' Sisters.

OPČINE

Prosvetni dom

V nedeljo, 12. t. m., ob 18. uri bosta v okviru Opeških glasbenih srečanj nastopila Marko Feri (kitara) in Ettore Michelazzi (prečna flavta). Na sporedu Turina, De Falle, Llobet, Dyens, Villa Lotos, Rodrigo, Ibert in Piazzolla.

RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK Galerija - Trzaska knjigarna: razstavlja slikarka Claudia Raza.

Miramar - Skulptura v parku: na ogled je razstava del slikarjev-kiparjev A. Cavaliere, C. Ciussi, B. Munari, M. Staccioli in N. Zavagno, v organizaciji Trgovinske zbornice, trž. turistične ustanove, Studia Bassanese Združenja Eos pod pokroviteljstvom trzaste občine, pokrajine in dežele FJK.

Miramar - Konjušnica: do 30.11. je na ogled velika razstava o zgodovini Dacanov. Obiščete jo lahko vsak dan od 9. do 19. ure.

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 9. do 17. ure (grad od 8. do 18. ure) - urniki veljajo do 25. t. m.

Grad sv. Justa: na ogled je razstava starodavne japonske grafične umetnosti.

Galerija Puntin (Ul. Diaz st. 4): na ogled je razstava »Zmorni optimizem - mlada slovenska arhitektura, devet realiziranih projektov v letu 1996«.

Galerija Torbandena: razstavlja Wolfgang Wiedner. Občinska dvorana (Trg Unità st. 4): do 16. novembra je na ogled je razstava »Jadra. Jadranje v 19. stoletju«. Urnik razstave: ob delavnikih in praznikih - 10-13/17-20; do 12. oktobra, ob priliki Barcolane, bo razstava zvečer odprta do 22. ure.

Gledališče Miela: do 16. t. m. je na ogled fotograf: ka razstava Oscarja Vecchiata.

Muzej Sartorio: do 9. novembra je na ogled razstava »Omaggio a Sissi - ventagli della collezione Aldo Dentex«.

Abonmaji so na razpolago tudi pri UTAT v Pasazi Protti, pri Appiani v Gorici in pri Discotex v Vidmu.

GORICA

Kulturni dom

V ponedeljek, 20. t. m., (red A) in v torek, 21. t. m. (red B), ob 20.30 »Tri sestre« v režiji Dušana Mlakarja. Abonma lahko vpišete v Kulturnem domu (Ul. Brass 20), tel. 0481-33288, vsak dan od 10. do 13. in od 15.30 do 18. ure. Lanskoletni abonenti imajo možnost potrditve prostora do sobote, 11. t. m.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kulturni center Srečka Kosovele

Na upravi KC »S. Kosovele« lahko vpišete gledališki abonma (do 10. t. m.) ali glasbeni abonma (do 17. t. m.). Za informacije: vsak dan, razen sobote in nedelje od 9. do 11. ure in od 13. do 15. ure (tel. 00386-67-73355).

PORTOROŽ

Avditorij - glavna dvorana

V nedeljo, 12. oktobra, ob 18.00 in 20.30 bo na sporedu shriljivka »Teorija zarote« (Conspiracy Theory). Režija Richard Donner, v glavnih vlogah nastopata Mel Gibson in Julia Roberts.

NOVA GORICA

Primorsko dramsko gledališče

Danes, 10. t. m., ob 20. uri gostuje v Bovcu s predstavo »Dva«.

Jutri, 11. t. m., ob 10.00, 11.30 in ob 16.00 Goriški vrtljak: gostuje Lutkovno gledališče Ljubljana s predstavo »Kokoska Emilija« (za abonma Mali polzek in izven).

LJUBLJANA

Cankarjev dom

V torek, 21. t. m., in v sredo, 22. t. m., ob 20.30 bo v Kosovelovi dvorani v okviru festivala Mesto zensk na sporedu delo M. Stuart in G. Hilla »Splayed Mind Out«.

SNG Drama

V soboto, 11. t. m., ob 20. uri (izven - konto): S. Belbel »Neznosti«.

Mestno gledališče ljubljansko

Danes, 10. t. m., ob 19.30 (abonma red V): J. B. P. Molière »Tartuffe«. Ponovitve jutri, 11. t. m., ob 19.30 (abonma Vikend).

PASSARIANO

Villa Manin

Glasbena srečanja v Vili Manin - v nedeljo, 12. t. m., ob 17. uri koncert skupine »Trio d'Archi«.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Kulturni dom

V ponedeljek, 20. t. m., ob 20.15 koncert Evropskih solistov: Irena Grafenauer (flavta), Maria Graf (harfa), Ana Chumanchenco (violina), Gerard Causso (viola), Gustav Rivinius (violoncelo).

Grad Dobrovo

V petek, 17. t. m., se bo ob 20. uri v prvem koncertu cikla komorne in solistične glasbe - Hito-ve muze na Gradu Dobrovo, predstavila Silvia Ballerini (Italija) na Schubertovem glasbilo.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Danes, 10. t. m., ob 20. uri (zeleni abonma) bo v Gallusovi dvorani koncert Simfoničnega orkestra RTV Slovenije pod vodstvom Antona Nanuta. Solisti Trio Evropa.

Jutri, 11. t. m., ob 20. uri bp v Gallusovi dvorani slavnostni koncert ob 25-letnici Ljubljanskega okteta.

V nedeljo, 12. t. m., ob 21. uri v veliki sprejemni dvorani večer zydeca s skupino C.J. Chenier in The Red Hot Louisiana Band.

Muzej Revoltella: na ogled je razstava »Carlo Ciussi. La pittura come urgenza ed emozione 1947 - 1997«. Danes, 10. t. m., ob 17. uri voden obisk z dr. Susanno Gregorat. Muzej je ob priliki Barcolane odprt vsak večer do 22. ure.

MILJE

Občinska Umetnostna Dvorana »G. Negri-sin«: danes, 10. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave F. Tomasija. Razstava bo na ogled do 20. t. m. Urnik: ob delavnikih od 10. do 12. ter od 17. do 19. ure, ob praznikih od 10. do 12. ure.

NABREŽINA

Zupnijska dvorana: na ogled je fotografska razstava o delujocih opuščenih kamnolomih.

SESLJAN

Sedež turistične ustanove: razstavlja Luigi Perelli.

GORICA

Kulturni dom: na ogled je fotografska razstava Valterja Nanuta o Doberdobskem jezeru.

Ars Galerija v Katoliški knjigarni: do 18. t. m. razstavlja Claudia Raza.

Kulturni center Lojze Bratuz: na ogled je razstava del Lojzeta Gorseta ob 100-letnici rojstva.

PASSARIANO

Villa Manin: jutri, 11. t. m., ob 17. uri otvoritev razstave »1797 - Napoleone a Campofornido«.

RAI 3
slovenski
program

Za TRST: na kanalu 40 (Ferlugl) in 64 (Milje)
Za GORICO: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 **Gustav**
20.30 **TV dnevnik**

RAI 2

6.30 Variete: Videocomic
7.00 Nn.: Zelene jagode
7.25 Variete za najmlajše, vmes nan. Lassie
10.00 Nad.: Quando si ama, 10.20 Santa Barbara
11.00 Tg2 Medicina 33, 11.15 Dnevnik
11.30 Variete: I fatti vostri (vodi Massimo Giletti)
13.00 Dnevnik
13.30 Tg2 Zdravje, 13.45 Navede in družba
14.00 Variete: Ci vediamo in TV
16.30 Aktualno: cronaca in diretta - Kronika v živo
16.15 17.15 dnevnik, vreme
18.10 Vreme, dnevnik, sport
18.40 Rubrika o izletih in potovanjih: Sereno variabile
19.00 Nan.: Rex, 19.55 Extralarge - Yo Yo (1. del)
20.30 Vreme dnevnik Tg2
20.40 Nogomet: Italija - VB (EP Under 21)
22.40 Tg2 Dosje
23.20 Dnevnik in vreme
23.55 V parlamentu, vreme, nocni sport
0.30 Aktualno: Zgodbe (vodi Gianni Minà)
1.40 Glasb. odd.: Mi ritorni in mente - Replay

RAI 3

6.00 Dnevnik, vreme
8.30 Aktualno: Magazzino
10.30 Aktualno: Media/Mente, 11.00 Grand Tour (vodi Mino Damato)
12.00 Dnevnik 3, 12.15 Sport
12.20 Nad.: In nome della famiglia
14.00 Dezelne vesti, dnevnik
14.50 Znanstveni dnevnik, 15.00 Tgr - Sredozemlje
15.30 Sportno popoldne: SP v kolesarstvu, 16.30 tenis ATP Senior
17.00 Dok.: Geo & Geo (vodi Licia Colò)
18.25 Nad.: In nome della famiglia
19.00 Dnevnik, dezelne vesti
20.00 Od 20. do 20. ure
20.15 Variete: Blob
20.40 Aktualno: Scacco mortale - Lady Diana
22.30 Dnevnik, dezelne vesti
22.55 Aktualno: Report, 23.25 Numero Zero
0.30 Dnevnik, kultura, vreme
1.10 Variete: Fuori orario
1.15 Sport: tenis ATP Senior
2.40 Dok.: Anni azzurri

RETE 4

6.00 Nad.: Lasciati amare, 6.30 Perla nera
6.50 TV film: Venti di guerra (i. R. Mitchum, 5. del)
8.30 Pregled tiska
8.50 Nad.: Vendetta d' amore, 9.20 Amanti, 10.00 Regina, 10.30-Sei forte, papà, 11.30 dnevnik
11.40 Aktualno: Forum
13.00 Kviz: Kolo sreče
13.30 Dnevnik
14.30 Nad.: Sentieri - Steze
15.30 TV film: Il segreto di Martha (dram., '95, i. G. Evigan, L. Anderson)
17.45 Kviz: OK, il prezzo è giusto (vodi I. Zanicchi)
18.55 Dnevnik Tg4, vreme
19.30 Variete: Game Boat
20.35 TV film Perry Mason: Arringa finale (krim., ZDA '89, i. R. Burr)
22.40 Film: Il tagliaerba (fant., ZDA '92, i. P. Brosnan)
1.00 Pregled tiska

CANALE 5

6.00 Na prvi strani
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
9.00 Nan.: Komisar Scali - Hamburger in crack (i. Michael Chiklis)
11.00 Nan.: Robinsonovi
11.30 Variete: Ciao Mara (vodi Mara Venier)
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Aktualna odd.: Uomini e donne - Moski in zenske (vodi Maria De Filippi)
15.45 Aktualna kronika - Zgodbe: Le storie di Verissimo
15.50 Film: La testimone - Prica (dram., ZDA '96, i. Mary Tyler Moore)
17.50 Aktualne zgodbe iz vsakdana: Verissimo (vodi Marco Liorni)
18.35 Variete: Tira & Molla (vodi Paolo Bonolis)
20.00 Dnevnik TG 5
20.30 Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio in Enzo Iacchetti)
20.45 Film: Alive - Preživeli (dram., ZDA '92, r. F. Marshall, i. Ethan Hawke, Vincent Spano, John Hamilton)
23.00 Dnevnik
23.20 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (1.00) dnevnik

ITALIA 1

6.10 Otroški variete Ciao, ciao mattina in risanke
9.20 Nan.: Genitori in blue jeans, 9.50 Classe di ferro, 11.30 Chips
12.20 Sport studio, 12.25 Odprti studio, 12.50 Fatti e misfatti
12.55 Variete za najmlajše: Ciao Ciao Parade in risanke
14.00 Varieteja: Le iene (vodi Simona Ventura), 14.20 Colpo di fulmine
15.00 Nan.: Beverly Hills
16.00 Variete za najmlajše Bim Bum Bam, risanke
17.30 Nan.: Sweet Valley High, 18.00 Willy, princ Bel Aira
18.30 Odprti studio, vreme, 18.55 Sport studio
19.05 Variete: Fuego! (vodi Alessia Marcuzzi)
19.45 Glasba: Sarabanda (vodi Enrico Papi)
20.40 Variete: Scherzi a parte (vodita Massimo Lopez in Lello Arena)
23.00 Aktualno: Moby's (vodi Michele Santoro)
0.10 Fatti e misfatti
0.20 Italija 1 sport
1.30 Nan.: Star Trek, 2.30 Barretta

TELE 4

13.30 19.30, 23.00 Dogodki in odmevi
17.00 Film: Macchina ammazzacattivi
19.00 Zoom mladih
20.30 Osebnosti in mnenja
21.00 V pričakovanju Barcolane
21.30 Film

MONTECARLO

13.00 19.30, 22.45, 1.20 Dnevnik, 13.30, 19.50 Sport
13.15 Nan.: Ironside
14.15 Film: Se è martedì deve essere in Blegio ('69)
16.00 Variete: Tappeto volante
18.00 Variete: Zap zap
20.10 Aktualno: Quinto Potere?
20.30 Film: Nikita (dram., FR. '90, i. Anne Parillaud)
0.15 Film: Il dito più veloce del West (western, ZDA '68, i. James Garner)

Slovenija 1

7.30 Vremenska panorama
11.35 Vceraj, danes, jutri
11.40 Videoring
12.10 Nad.: Tri krone (Svedska, 7. del)
13.00 Poročila
13.05 Tedenski izbor: TV igrice - Kolo sreče (ponovitev)
13.35 Omizje
15.10 Koncert društva Muzine s programom elektroakustične glasbe (2. oddaja)
15.35 Dokumentarni film: Tito
16.25 TV prodaja
16.55 Videostrani
17.00 Obzornik
17.10 Otroški program: Dogodivščine iz zivalskega vrta (14. oddaja)
18.00 Po Sloveniji
18.30 EPP
18.40 TV igrice: Hugo
19.10 Vceraj, danes, jutri
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik, vreme, sport
20.05 Agencija
21.35 EPP
21.40 Dokumentarna serija: Lazji od zraka (ZDA, 2. del)
22.35 Odmevi, vreme
23.10 Sport
23.15 Nanizanka: Murphy Brown (23. epizoda)
23.40 Film: Vrnitev neimenovane (ZDA 1992, r. J.-P. Ouellette, i. Mark Kinsky Stephenson, Charles Klausmeyer)
1.20 Resnična resničnost (ponovitev)
1.50 Videoring
2.20 Videostrani

TV PRIMORKA

8.00 17.00 Videostrani
17.00 Aktualno
17.15 Kontaktna oddaja: Gianni za vas
18.35 Sprememba z Rudijem (alternativno zdravljenje)
19.50 Napovednik, videospot
20.00 Dnevnik TV primorka
20.30 Iz produkcije združenja lokalnih TV: TV Ptuj
21.00 Večer z Bio-hironom (alternativno zdravljenje)
22.20 Video Boom 40
22.50 Dnevnik TV Primorka

Slovenija 2

9.00 Euronews
11.55 Tedenski izbor: Mostovi
12.25 Oddaja madžarske TV: Slovenski utrinki
12.55 Resnična resničnost
13.25 Dokumentarna oddaja: Salman Rushdie
14.15 Podoba podobe
14.45 Zgodbe iz školjke
15.15 Tedenski izbor. Film: Kristina (Fr.)
16.50 Nanizanka: Frasier (ZDA, 18. epizoda)
17.15 Nadaljevanka: Kartina in Ari (Fr., 7. del)
17.40 EPP
17.45 Nadaljevanka: Svedske vzgalice (Francija, r. Jacques Ertaud, i. Nael Marandin, Adriana Asti, Dorra Moll, M. Guillaud)
18.35 Nadaljevanka: Kraljicinos (VB, 5. del)
19.00 Znanost in tehnologija
19.30 Nadaljevanka: Karina in Ari (FR., 8. epizoda)
19.55 Vceraj, danes, jutri
20.00 Celje: 100 let narodnega doma (prenos)
21.00 Film: Lady in White - Gospa v belem (ZDA 1988, r. Frank La Loggia, i. Lukas Haas, Len Cariou, K. Helmond)
22.45 Vceraj, danes, jutri
22.50 10000 obratov
23.45 Slovenski jazz iz kluba Gajo

Koper

15.00 Euronews
15.30 Sredozemlje
16.15 Cetrkova sportna oddaja
16.30 Kosarka: Union Olimpija - Alba Berlin (Evrolega)
18.00 Program v slovenskem jeziku: Primorski magazin
18.30 Gost tedna
18.45 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - Tv Dnevnik, vreme, sport
19.30 Risanke: Super Book
20.00 Aktualno: Vsedanes
20.30 Praznične prireditve: Faciamo festa
21.00 Nad.: Kino (r. Pupi Avati)
22.05 TV dnevnik - Vsedanes, vreme, 22.20 Folkest '97
23.00 Dokumentarna oddaja
23.45 Teche (R. Ferrucci)
..... Vsedanes - Tv Dnevnik,

RADIO

Radio Trst A

14.00, 17.00 Poročila; 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.10 Kulturne diagonale; 10.10 Koncert baročne glasbe; 11.00 Draga '97: Enoumje 2000 (A. Capuder); 12.40 Cecilijanka '96: DPZ Gruppo polifonico caprivese; 13.20 Orkestri; 13.30 Jezikovno ogledalo, nato Valčki in polke; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Na pomoč, na pomoč!; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10: Mi in glasba: skladatelj R. Grisoni; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Slov. lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slovenščini; 8.30, 12.30, 18.30 Poročila v ital.; 10.30 Matineja; 16.00 Juke Box Time lestvica tedna; 19.00 Morski val (vsakih 14 dni).

Radio Koper

(slovenski program)

6.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Jutranjik; 7.30 Poročila - Noč in dan; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.50 Kulturni koledar; 10.00 Havana; 11.00 Aktualnosti: Za in proti; 13.00 Daj, povej; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Glasba po

željah; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00-19.00 Glasba in informacije; 19.00 Prenos RS; 20.00-22.00 Poletni večerni pr.; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30-0.00 Glasba.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.40 Izbrali ste; 9.15 Govorimo o; 9.33 Pred našimi mikrofoni; 10.00 Pregled tiska; 10.15 Sigla single; 11.00 Iz parlamenta; 12.55 Pesem tedna; 13.00 L' una blu, Glasba po željah; 13.40 Bella bellissima; 14.33 Sigla single; 14.50 Discoteca sound; 15.15 London calling; 18.15 Kultura; 18.45 Pierino e il lupo; 19.25 Sigla single; Sport.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.30 Sve-tovalni servis; 8.05 Radio Ga-Ga; 9.45 Ringaraja; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.15 Pregled tiska; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 15.30 DIO, sport; 17.05 OB 17-ih; 18.20 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, informacije;

22.30 Informativna odd.; 22.45 Naš kraj; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30-Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Rekreacija; 8.40 Country glasba, kulturne prireditve; 10.00 Avtomobilistične minute; 11.35 Obvestila; 13.45 Gost izbira glasbo, kulturne drobtinice; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 16.30 Petkova centrifuga; 17.00 Glasovanje za novi popevki tedna; 18.00 Vroči stol; 18.45 Črna kronika; 19.30 Stop pops in novosti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Klub klubov.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 10.05 Vodomet melodij; 11.05 Repriza; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Nedrja Zemlje; 13.30 Glasb. tradicija; 14.05 Izobraževalni pr.; 15.00 Šanson; 15.30 DIO; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Likovni odmevi; 18.20 200-letnica rojstva Donizettija; 19.30 Mit o maestru; 20.00 Koncert: Simf. orkester RTVS; 22.30 Igra; 23.00 Šestnajst strun; 23.50 Napoved sporeda; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzorja.

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik z o.z. - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.o.o. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699, fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

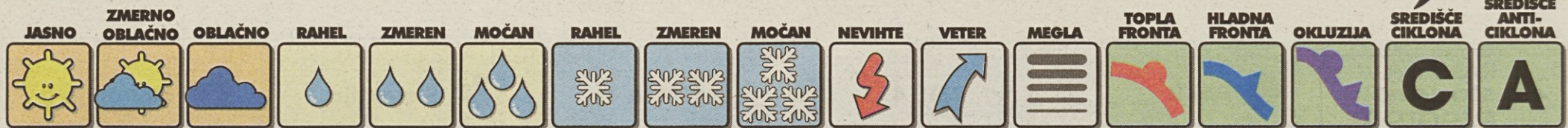
Cena: 1.500 LIT - 60 SIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
žiro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad severno Evropo je območje nizkega zračnega pritiska. V visinah priteka nad naše kraje z jugozahodnimi vetrovi topel in razmeroma vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.19
in zatone ob 18.25.
Dolžina dneva 11.06.

LUNINE MENE

**Luna vzide ob 15.23 in
zatone ob 1.20.**

MORJE

**Morje skoraj mirno,
temperatura morja 20
stopin C.**

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv bo sprva zmerno obremenilen, proti večeru in ponoči pa bodo razmere močno obremenilne.

PLIMOVANJE

Danes: ob 6.40 najvišje 20 cm, ob 12.39 najnižje -4 cm, ob 17.44 najvišje 13 cm, ob 0.29 najnižje -31 cm.
Jutri: ob 7.28 najvišje 30 cm, ob 13.39 najnižje -16 cm, ob 19.10 najvišje 20 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C		°C
500 m.....	21	2000 m.....	11
1000 m.....	17	2500 m.....	9
1500 m.....	13	2864 m.....	8

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

DANES

Spremenljivo oblačno bo, na zahodu pretežno oblačno. Tam so možne tudi manjše padavine. Pihal bo jugozahodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 10 do 17, najvišje pa do 26 stopinj C.

SOSEDNJE POKRAJINE: Tudi v sosednjih pokrajinah bo oblačno in toplo. Ob Jadranu bo pihal jugo.

JUTRI

V soboto in nedeljo bo pretežno oblačno, občasno bo deževalo. Nekoliko hladneje bo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Milan: za zaključek kolekcija Versaceja prvič brez Giannija

MILAN - Zaključek je tokrat pripadel Versaceju: predstavitev modelov je prvic po bratovi smrti pripravila Donatella, ki je včerajšnje defileje posvetila Gianniju. Prikaze modelov je spremljala glasba v izvedbi slovite Madonne, ki je za to priložnost svoj zadnji album posvetila Versaceju. Kot je že v tradiciji hise, so bili tudi modeli za prihodnjo spomladansko-poletno sezono zapeljivo oprijeti z zelo vpadljivimi izrezi, kot tudi dokazujejo modeli na levi, ki razkriva lepoto slavne Naomi. Ob zaključku defileja pa so vse manekenke z Naomi na čelu se enkrat predstavile najpomembnejše modele tokratne kolekcije (na spodnji sliki levo). Po oceni strokovnjakov, gre za dobro kolekcijo, v kateri odločno prevladujejo dolge, bogate obleke, ki pa nikakor ne otežujejo postave. Po splošni oce-

ni je Donatella odlično prestala prvo preizkušnjo po Giannijevi smrti.

Dolge, privlačno ovite obleke so bile med poglavitnimi aduti tudi drugih kolekcij, ki so jih predstavili na zaključenem dan milanskih prikazov ženske visoke pripravljene mode za prihodnjo pomlad in poletje. Tako je tudi Alberta Ferretti pripravila vrsto lahkotnih, prozornih oblek, pod katerimi pa po njenem mnenju ni treba obleci spodnjega perila. Značilnost njene tokratne kolekcije pa so vezene »barva na barvo«. Za zelo očitne napise pa so se - v skladu s stilom, ki ga je uvedel Moschino - tudi tokrat odločili njegovi nasledniki, ki se tudi niso odpovedali smislu za humor: v skladu z bojem proti kajenju so znak kratkomočno nasili na večerni model (na sliki desno spodaj, vse foto AP).

Obrambni minister bo omožil študentko

JERUZALEM - Izraelski obrambni minister Jicak Mordehaj se bo 30. oktobra v najozjem krogu poročil s 25-letno študentko prava, je danes objavil dnevnik Yediot Aharonot. 54-letni general Mordehaj, iz prvega zakona ima dva otroke, je srečal Kokhavo Simisi, za prijatelje Kouki, ko je vodila njegovo kampanjo v prvem krogu volitev leta 1996. Ko je postal minister za obrambo, je Simisijevo imenoval za šefico kabineta. Kmalu nato se je z njo pojavil v javnosti, medtem pa je gospodična nadaljevala studij prava. (STA/AFP)

Srbska ruleta

BEOGRAD - Mladi in bogati vozniki avtomobilov v Srbiji so odkrili novo samomorilsko modo. Za visoke stave v mestih dvajso s hitrostjo preko 150 kilometrov na uro proti nasproti vozečim avtomobilom ali pa namenoma "spregledajo" rdečo luč na semaforju, piše beograjski časnik Nedeljni telegraf. Tako imenovana "srbska ruleta" je letos terjala že več kot 50 življenj. Samo v Beogradu so se v minulih mesecih smrtno ponesrečili številni vozniki ter pesci, ki v tem sportu sicer sploh niso sodelovali. Stave - poleg življenja in uničenega avtomobila - znasajo več kot 10.000 nemških mark, divji mladeniči pa vozijo avtomobile, vredne med 50 in 100.000 mark. (STA/dpa)

V BiH bodo izdali poštno znamko s podobo Diane

SARAJEVO - Pošta Bosne in Hercegovine namerava izdati postno znamko s podobo britanske princese Diane, ki je obiskala BiH nekaj tednov pred tragično smrtjo. Znamko, ki jo je oblikoval neki bosanski umetnik, bodo natisnili v nemški tiskarni Bundes Druckerei, v obtoku pa bo čez dva tedna. (STA/Hina)

Ameriška mati stavka

BELLEVILLE - Gospodinja in mati Michelle Tribout (36) iz ameriskega mesteca Belleville v zvezni državi Illinois ima vsega vrh glave. Preselila se je v lopo na svojem vrtu in izobesila velik rumen napis: "Mama stavka. Kuhinja, pralnica, oskrba, bančna in taksistina služba ne delujejo." Mati bo s "prekinitvijo dela" vztrajala tako dolgo, dokler ji njen moz in trije otroci ne bodo izkazali več spoštovanja, je povedala za lokalni časopis News Democrat. Prvi rezultati njene stavke so že vidni: sedaj pripravljajo ocetu večerjo njeni trije otroci. (STA/dpa)